

**MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
STATE HIGHER EDUCATIONAL ESTABLISHMENT
«UZHHOROD NATIONAL UNIVERSITY»
MEDICAL FACULTY № 2
DEPARTMENT OF PUBLIC HEALTH
AND HUMANITARIAN DISCIPLINES**

Tetyana Liakh

VERB IN SPEECH COMMUNICATION

A Grammar Study of the Ukrainian Language for Foreign Medical Students

Uzhhorod – 2020

УДК 81'367.625:81'1:316.77(072)(075.8)

Л 98

Liakh T. O. Verb in Speech Communication: A Grammar Study of the Ukrainian Language for Medical Students : Study manual.

Лях Т.О. Дієслово в мовленнєвій комунікації: практичний курс української мови для іноземних студентів-медиків : навчальний посібник. – Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2020. – 212 с.

Навчальний посібник містить граматичний матеріал, що розвиває уміння вживати дієслово та його форми в усному та писемному мовленні, вправи різних типів, тести для систематизації та контролю набутих знань, медичні тексти для читання із завданнями. Мета посібника – сформувати в іноземних студентів-медиків лексико-граматичні знання та вміння практично їх застосовувати, розвивати комунікативну компетентність у професійній сфері. Видання доповнюють словники українських дієслів, додатки з відомостями про інші частини мови, з якими функціонує дієслово, лексико-граматичні конструкції з дієсловом, словник найнеобхіднішої медичної лексики.

Пропоноване видання призначене для іноземних студентів медичних спеціальностей, які вивчають українську мову, вдосконалюють комунікативну компетентність, зокрема у професійній сфері; для викладачів, котрі навчають дисципліні «Українська мова» («Українська мова як іноземна»).

ISBN 978-617-7825-27-1

Автор:

Лях Тетяна Олегівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри громадського здоров'я та гуманітарних дисциплін медичного факультету № 2 ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Рецензенти:

Бойчук Олена Анатоліївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри громадського здоров'я та гуманітарних дисциплін медичного факультету № 2 ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Зимомря Іван Миколайович, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та практики перекладу факультету міжнародних економічних відносин ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Огринчук Олександра Петрівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри мовознавства Івано-Франківського національного медичного університету.

Рекомендовано до друку:

*Вченою радою ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
(протокол № 3 від 4 червня 2020 р.)*

ISBN 978-617-7825-27-1

© Лях Т.О., 2020
© Вид-во УжНУ «Говерла», 2020

CONTENTS

PREFACE	4
1. Verb. Verb formation	5
2. Infinitive	12
3. Indicative mood	17
3.1. The Imperfect aspect of the verb	18
3.1.1. Present tense	18
3.1.2. Past Imperfect	25
3.1.3. Future Imperfect	29
3.2. The Perfect aspect of the verb	34
3.2.1. Past Perfect	39
3.2.2. Future Perfect	45
4. Conditional mood	53
5. Imperative mood	59
6. Transitive and intransitive verbs	68
7. Reflexive verbs	73
8. Impersonal verbs	82
9. Verbs of motion	83
9.1. Verbs of motion without prefixes	83
9.2. Prefixal verbs of motion	97
10. Adjectival Participle	117
10.1. Impersonal Participial form in “-НО”, “-ТО”	121
11. Adverbial Participle	125
READING	134
APPENDIX 1. Ukrainian cases	155
APPENDIX 2. Usage of verbs in grammatical constructions	163
APPENDIX 3. Adverb	168
APPENDIX 4. Time words and phrases: коли?/ when?	173
APPENDIX 5. Short dictionary of Ukrainian verbs	174
APPENDIX 6. Semantic vocabulary of Ukrainian verbs	186
APPENDIX 7. Verbs and phrases used in medical care	200
APPENDIX 8. Short medical dictionary	201
TESTS KEYS	206
REFERENCES	208

ПЕРЕДМОВА

Українська мова для іноземців медичних спеціальностей є не тільки навчальним предметом, а й засобом всебічного розвитку та професійного становлення. Мета посібника – сформувати в іноземних студентів лексико-граматичні знання та вміння практично їх застосовувати, розвивати та вдосконалити комунікативну компетентність, зокрема у професійній сфері. Пропонований матеріал відповідає навчальній програмі дисципліни «Українська мова» для здобувачів (іноземців) вищої освіти другого (магістерського) рівня галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 222 «Медицина» та вимогам освітнього стандарту мовної підготовки іноземних студентів.

Невід'ємною складовою формування навиків мовленнєвої комунікації в іноземних студентів є засвоєння ними граматики. Пропонована праця актуальна тим, що дієслово має високу здатність брати участь у реальному мовленнєвому спілкуванні, виконує організуючу роль у мовленні, займає центральне місце в реченні, тому потребує уважного вивчення. Адже засвоєння дієслова більш ефективно, коли у процесі комунікації студент уміє правильно застосувати відповідні граматичні категорії дієслова.

Грамотичний матеріал, представлений у посібнику, спрямований на засвоєння та закріплення студентами лексико-граматичних знань із української мови, уміння вживати дієслово та його форми в усному та писемному мовленні. Після кожної граматичної теми вміщено завдання і вправи різних типів, тести, завдяки чому у студентів формується як граматична компетенція, так і навички інакомовної мовленнєвої діяльності з урахуванням побутових та професійних факторів у вивченні української мови.

Засвоєння граматики є більш ефективним, коли мовні одиниці (в даному випадку – дієслова) використовуються в комунікативних ситуаціях, характерних для професійної сфери. З цією метою у посібнику після граматичного блоку вміщено тексти медичної тематики та завдання до них. Цей матеріал студенти-медики також можуть застосувати на практиці. Посібник доповнюють словники українських дієслів, таблиці та додатки з відомостями про інші частини мови, з якими функціонує дієслово, лексико-граматичні конструкції з дієсловом, а також словник найнеобхіднішої медичної лексики.

Пропоноване видання призначене для іноземних студентів медичних спеціальностей, які вивчають українську мову, набувають навичок професійного мовлення або вивчають фахові предмети українською; для викладачів, котрі навчають дисципліні «Українська мова» («Українська мова як іноземна»). Навчальний посібник може використовуватися як у процесі роботи студентів з викладачем, так і для самостійної роботи студентів.

1. VERB. VERB FORMATION

The Verb is a notional part of speech that can express an action or a state of a subject and answers the question *що робити?/ what to do?; що зробити?/ what to have done?*

The initial form of the verb is the infinitive form with ending **-ти**: читати, писати, працювати.

Verb formation

In Ukrainian language the verb is formed by prefixes, suffixes, prefixes and suffixes.

Prefixes

We add prefixes before the base or stem of a verb: **зайти, прийти, вийти, перейти, підійти, надійти, зійти, дійти, відійти, обійти.**

Memorize widely used prefixes that form Ukrainian verbs.

Check up their meaning in the dictionary.

prefixes	verbs
в- (у-, уві-)	увімкнути, в'їхати, впасти
ви-	вийти, виписати, вибудувати
від- (віді-)	відійти, відпустити, відокремити
до- (ді-)	дійти, догодити, дібрати
з- (зі-, зо-, із-, с-)	з'їздити, зів'янути, зомліти, скоїти, схрестити (руки)
за-	зайти, запати
на-	накрити, наробити, накоїти
над- (наді-)	надкусити, надіслати
о- (об-, обі-)	охолонути, обгорнути, обігріти
пере-	перейти, переробити, переписати
перед-	передплатити, передбачити
під- (піді)	підійти, підготувати, підняти
по- (пі-)	поїхати, поїсти, підняти
попо-	попоїсти
при-	приїхати, принести, прикрити
про-	проїхати, прочитати, просидіти
роз-	роз'їхатися, розкрити, розписати

Let's look at some of the verbs that it is possible to form by adding prefixes to the imperfective infinitive *писати*.

Basic Perfective Infinitive	Meaning
написати	to write

Other Perfective Infinitives	New meaning Infinitives	New Imperfective
виписати	to strike from a list, to order something, to write at great length	виписувати
відписати	to reply in writing, to copy from someone	відписувати
дописати	to finish writing, to write for a newspaper	дописувати
записати	to write down, to enroll	записувати
надписати	to inscribe	надписувати
описати	to describe	описувати
переписати	to rewrite, to recopy	переписувати
підписати	to sign	підписувати
пописати	to write all over	пописувати
приписати	to prescribe, to ascribe	приписувати
списати	to make a list	списувати
уписати/ вписати	to register	уписувати

Note. A perfective verb with the prefix **по-** usually means to do something for a while: **посміятися** – to laugh for while.

A perfective verb with the prefix **на-** usually implies the beginning of an action: **засміятися** – to begin to laugh.

Suffixes

We add suffixes after the base or stem of

- verbs: стукати – стукнути, посилити – посилювати;
- nouns: зима – зимувати, коса – косити, мова – мовити;
- adjectives: блідий – бліднути, блідніти; синій – синіти, синити;
- numerals: двоє – двоїтися, четвертий – четвертувати;
- pronouns: ти – тикати, ви – викати;
- exclamation: ох – охати, ай – айкати.

Stem of the	Suffixes	derivative verb
Noun	-и-, -і-, -а/я-, -ува/-юва-	щастя – щастити сіль – солити обід – обідати вечеря – вечеряти план – планувати
Adjectives	-и-, -і-, -ну-, -ува-	білий – біліти, білити сліпий – сліпнути мудрий – мудрувати
Numerals	-и-, -і-/ї-	два – двоїтися
Adverbs and Pronouns	-ка-, -ува/-юва-, -а-	жалко – жалкувати ти – тикати

Prefixes and suffixes

We add **prefixes** before the base or stem and **suffixes** after the base or stem of verb:

- verbs: ходити – **походжати**, бігти – **підбігати**, білити – **оббілювати**;
- nouns: зброя – **озброїти**, земля – **заземлити**;
- adjectives: власний – **привласнити**, більший – **перебільшувати**;
- nouns: троє – **потроїти**;
- pre-nouns: свій – **засвоїти**.

prefixes	suffixes	key word	derivative verb
у-	-и-	точний/ exact; precise	уточнити / to specify
з- (с-)	-и-	вільний/ free	звільнити / to dismiss
за-	-и-	повний/ full	заповнити / to fill (in, up)
о-	-и-	домашній/ domestic, home	одомашнити / to domesticate
об-	-и-	новий/ new	обновити / to renew
пере-	-и-	вищий/ higher	перевищити / to excel, to exceed
роз-	-и-	ясний/ clear	роз'яснити / to explain
по-	-ї-	двоє/ two	подвоїти / to redouble
за-	-ї-	свій/ my or your... own, "one's"; denotes possession and refers back to the subject	засвоїти / to master; to assimilate
ви-	-ува-	співати/ to sing	виспівувати / to warble
при-	-ов-	танцювати/ to dance	пританцювувати / to make dancing movements

TASKS

1. Determine the formation of the verbs below. Check up their meaning in the dictionary.

Чергувати, ночувати, викинути, відпустити, помістити, зміцнити, послабшати, потемніти, освітлити, одужувати, старіти, молодіти, радіти, сивіти, почервоніти, посиніти, перевищити, підвищитися, знизитися, нагодувати, збільшуватися, зменшитися, уточнити, проводити, упізнати, зізнатися, подорослішати, потепліти, погіршати, покращати, заморозити, порухувати.

2. Coin the nouns from the verbs below.

Вирішувати, почувати, жити, знати, боротися, випробовувати, запитати, служити, викладати, допомагати, перевіряти, перекладати, навчати, читати, каятися, забути, сидіти, переконати, терпіти, бути, знайомитися, привітатися, одужати, горіти, страждати, проявити, запрошувати, порадити, обмежити, обговорити, розмовляти, повідомляти.

3. Fill the table with single-rooted words below according the question. Use the dictionary.

хто?	що?	який?	як?/ відколи?	що робити?

Ліки, лікувати, лікар, лікарський, лікування, лікарня; біль, болить; сон, безсоння; кашель, кашляти; серце, серцевий, сердечний; хворіти, хворий; застуда, застудитися; видужати, занедужати; самопочуття, відчувати, почуватися; заспокоїтися, спокійний, спокійно; малий, змалечку; старий, старіти, старший; молодий, молодіти, молодший.

4. Fill the table with single-rooted words below according the question. Use the dictionary.

хто?	що?	який?	що робити?

Подорож, подорожувати; голодний, зголодніти; берег, набережна; забути, незабутній; навчатися, навчання; зупинитися, зупинка; перепочити, перепочинок, відпочити, відпочинок; єдиний, приєднатися, поєднатися; згадати, згадка; реконструювати, конструкція, конструювати, конструктор; споруда, спорудити; хворий, хвора, хвороба, хворіти.

Compare:

(за)хворіти/ to be ill Хто хворіє (хворів) на що?	(за)боліти/ to have (to feel) a pain У кого болить (боліло) що?
Діти часто хворіють. Том хворіє на застуду (Acc. case). На що (Acc. case) ти хворів?	Що (Nom. case) в тебе <i>болить</i> ? У мене болять зуби (Nom. case). У Тома болить голова (Nom. case).

5. Put the verbs хворіти/захворіти, боліти/заболіти in correct form.

- Ліда часто _____.
- Я ніколи не _____ на ангіну.
- У мене _____ голова.
- Раптом у Андрія сильно _____ зуби.
- Що у тебе _____?
- Минулого тижня Ганна _____ на грип.
- Якщо ти не одягатимешся тепло, ти можеш _____.
- На що ви _____ у дитинстві?
- Хлопчик скаржиться, що в нього _____ вуха.
- Мій брат спортсмен, він рідко _____.
- Жак отримав травму на тренуванні, і тепер у нього _____ нога.
- Неможна довго читати у темряві, у тебе _____ очі.
- У моєї бабусі дуже _____ ноги.
- Мені треба відвідати дідуся, бо він сильно _____.
- Якщо у тебе _____ голова, прийми що пігулку.
- Жахливо, коли діти _____!
- Максим _____.
- У нього _____ шлунок.
- Чому ти не в університеті? Ти _____?
- Якщо ти довго спатимеш, у тебе _____ голова.
- Спортсмени рідко _____.
- Лікарю, у мене все _____!
- Чому тебе не було вчора? – У мене _____ шлунок.

6. Fill in the blanks with the right verb.

Reference words: хворіти, боліти, робити/ зробити, оглянути, викликати, призначити, виписати, поміряти, поставити, скаржитися, страждати.

A). Вранці Марійка _____ на головний біль. Коли вона _____ температуру, виявилось, що у неї 38,2° (тридцять вісім і дві). Мати зателефонувала до лікарні та _____ лікаря. Лікар _____ Марійку, _____ рецепт на ліки та сказав, що їй треба _____ ін'єкції.

B). У Тома часто _____ горло. У дитинстві він _____ на ангіну та скарлатину, але йому не _____ щеплення, тому що у Тома алергія на медичні препарати.

C). На що _____ цей хлопчик? Лікарі говорять, що спочатку йому треба _____ аналізи, після цього можна буде _____ діагноз та _____ лікування.

Compare:

відчувати що? (Acc. case)	почувати/ відчувати себе = почуватися як?/яким? якою? (Abl. case)	
Том відчуває втому.	Том почуває/ відчуває себе стомленим.	Том почувається стомленим (Adjective).
Хворий відчував сильний біль (Acc. case).	Хворий погано себе почуває .	Хворий погано (Adverb) почувається .

7. Read the text. The words in brackets put in correct form. Use prepositions if it is necessary.

(Мій друг Іван) _____ почувався погано. (Він) _____ болить живіт. (Він) _____ нудить. (Іванко) _____ було дуже погано, тому він звернувся _____ (лікар). Лікар оглянув (хворий) _____ і запитав, що й коли він їв. Іван сказав, що вчора він вечеряв у ресторані. І майже одразу після вечері (він) _____ відчув себе зле. Лікар сказав, що це схоже _____ (харчове отруєння), але спочатку треба зробити (аналізи) _____.

8. Replace the sentences with synonymic ones.

Example: Саманта хворіла на ангіну. – У Саманти була ангіна.

1. Він хворіє на грип. _____

2. Давно ти хворієш на грип? _____

3. Мій брат два тижні хворів на запалення легенів. _____

4. Я не хворів ані скарлатиною, ані дифтерією. _____

5. Олена хворіла на застуду. _____

6. Том не ходить на заняття, тому що він хворіє на ангіну. _____

TESTS

1. Choose the option where all words are verbs

- A запобігати, запобігання, перебіг, хворіти
- B хотіти, мріяти, відпочивати, дивитися
- C читання, писання, зачитувати, записувати
- D пониження, понижувати, тремтіти, сидіти

2. Choose the option where all words are verbs

- A сидіти, лежати, стояти, ходити
- B працювати, приймання, біг, годувати
- C височіти, височінь, даленіти, віддаль
- D шкода, шкодувати, біль, боліти

3. Choose the option where all words are verbs

- A читати, читання, читанка, прочитаний
- B збентежений, збентеженість, смуток, бентежити
- C співати, писати, танцювати, грати
- D сумувати, тужити, сум, печаль

4. Choose the option where all words are verbs

- A боротися, боротьба, застелити, застелений
- B розв'язую, виростатимуть, їж, бігай
- C читати, читав би, читаючи, читання
- D перемоги, переможно, переможений, перемагаючи

5. Choose the option where all words are verbs

- A кликати, клич, лист, нести
- B напружуватися, напруження, напружений, пружина
- C писати, письмо, писання, написаний
- D дивитись, глядіти, переглядати, бачити

6. Choose the option where all words are verbs

- A іти, бігти, їхати, летіти
- B галоп, скакун, скакати, швидко
- C зелень, підзеленити, летіти
- D спати, сон, спання, подушка

7. Choose the option where all words are form of verbs

- A любити, люблячий, любов, улюблений
- B варити, зварений, вариво, смажити
- C показати, показано, показ, показання
- D хотіти, хочеш, хотів би, хочу

8. Choose the option where all words are verbs

- A їздити, їжджений, їзда, їздив би
- B нагромаджувати, нагромаджений, нагромадження
- C шукати, знайти, знайдений, шукаючи
- D досягти, досягнутий, досягнуто, досягнення

9. Choose the option where all words are verbs

A носити, заносити, несу, принесу

B могли, змога, міг, змагання

C видужати, видужаю, видужав, видужання

D купити, куплений, куплю, купівля

10. Choose the option where all words are verbs

A цікавитися, цікавитимуться, будуть цікавитися, зацікавлення

B кричати, кричав, кричу, крикливий

C об'єднати, єдиний, об'єднаний, єднати

D відзначатися, відзначився, відзначений, відзначивши.

2. INFINITIVE

The initial form of the verb is the infinitive form with ending **-ти(-ть)**: читати, писати, працювати.

The infinitive can be used in different syntactic functions:

A). The infinitive as a **subject**.

Набувати знання – обов’язок студента/ To acquire knowledge is the duty of the student.

B). The infinitive as a **predicate**.

Моя мета – **отримати** диплом/ My intention – to get diploma.

C). The infinitive as **part of a compound verbal predicate**. With verbs expressing modality, beginning, duration, or end of an action.

хотіти/ to want	Я хочу спати. Ти хочеш гуляти?
любити/ to love, to like	Він любить читати. Я не люблю готувати.
могти/ to be able, can	Зараз я не можу розмовляти. Ти можеш читати українською?
уміти/ to be able, to know, to be good	Ти вмієш готувати? Я не вмію малювати.
починати/ to begin, to start	Хірург почав оперувати о третій годині.
закінчувати/ to finish, to end, to complete	Лікар закінчив обстежувати хворого.

D). The infinitive as an **object**.

Лікар запропонував **зробити** рентгенографію/ The doctor offered to do an X-ray.

E). The infinitive as an **attribute**.

У лікаря не було часу **оглянути** цього пацієнта/ The doctor have not had time to examine this patient.

F). The infinitive as an **adverbial modifier**.

Туристи зупинилися **перепочити** (an adverbial modifier of purpose)/ Tourists stopped to rest.

TASKS

1. Make up your own the sentences with the verbs in the left column in the table above.

2. Read the symptoms and prescribe the treatment. Example: У Саманти температура 38,8°. – Марині треба випити жарознижуюче.

Reference words: приймати ліки і залишатися в ліжку; терміново звернутися до лікарні й зробити операцію; зробити всі аналізи; зробити рентген; зробити повне обстеження; зробити ін'єкцію; негайно зробити щеплення; купити мазь; регулярно приймати мікстуру від кашлю; закапати краплі в ніс.

- 1) У Саманти температура 38,8°. Її знобить. Вона скаржиться на головний біль, кашель та нежить.
- 2) У пацієнта підвищений тиск, 190/120 (сто дев'яносто на сто двадцять).
- 3) Ганна впала й поранила ногу іржавим цвяхом. Вона не зробила щеплення проти правця (тетануса).
- 4) У Сашка сильно болить живіт. У нього гострий біль і висока температура.
- 5) У Юрка сильний нежить. Він постійно кашляє, але у нього немає температури.
- 6) Бабуся поралася в садку й упала. Вона не думає, що зламала ногу, але їй боляче ходити.
- 7) У мене подразнення на шкірі.

Infinitive and expression of necessity

The Infinitive of a verb are used to express the idea that it is necessary to do something. The necessity of an action denotes an adverb “**потрібно/треба**” (= need) which used with the Infinitive of a verb. The person who needs to do a certain action is used in the **Dative case**:

Мені (Dat.) **потрібно працювати** (inf.) / I need to work.

Йому **треба приймати** таблетки/ He needs to take the pills.

Note. The same meaning has an adjective expressing some need, necessity “**потрібен (m.), потрібна (f.), потрібне (n.), потрібні (pl.)**”. The adjective agrees in gender and number with the noun denoting something we need. The person who needs something is used in the **Dative case**:

Мені (Dat.) потрібна **ручка** (f.)/ I need a pen (lit. A pen is needed to me).

Йому (Dat.) потрібен **лікар** (m.)/ He need a doctor (lit. A doctor is needed to him).

Їй (Dat.) потрібне **мило** (n.)/ She need a soap (lit. A soap is needed to her).

	The Past tense	The Present tense	The Future tense
треба – need	Вам (Dat.) треба було пити ці ліки тричі на день.	Вам треба пити ці ліки тричі на день.	Вам треба буде пити ці ліки тричі на день.
слід (було/ буде) – should	Йому/ вам (Dat.) слід було залишатися у ліжку.	Йому слід залишатися у ліжку.	Йому слід буде залишатися у ліжку.

можна/ не можна – (not) one may	Після операції хворим (Dat.) не можна було вставати 3 дні.	Після операції хворим не можна вставати 3 дні.	Після операції хворим не можна буде вставати 3 дні.
повинен (m.), повинна (f.), повинне (n.), повинні (pl.) – must, to have to	Ви (Nom.) повинні були пити цю мікстуру двічі на день. Медсестра (Nom.) повинна була зробити мені (Dat.) ін'єкцію (укол).	Ви повинні пити цю мікстуру двічі на день. Медсестра повинна зробити мені ін'єкцію (укол).	Ви повинні будете пити цю мікстуру двічі на день. Медсестра повинна буде зробити мені ін'єкцію (укол).

TASKS

1. Write down the sentences in the Past and Future tenses.

1. Тобі треба приймати ці пігулки один раз на день після їжі. _____

2. Лікарю треба оглянути хворого. _____

3. Сьогодні Марійці слід поставити компрес. _____

4. Мені треба подивитися результати ваших аналізів. _____

5. Спочатку вам необхідно зробити рентген. _____

6. Олені потрібно видалити хворий зуб. _____

7. Цього хворого важко вилікувати. _____

8. Юрко повинен приймати ці ліки щоранку натщесерце. _____

9. Цій жінці слід поміряти тиск. _____

10. Лікарка повинна виписати мені довідку про хворобу. _____

11. Мені треба посидіти на дієті. _____

12. Після операції хворій не можна вставати кілька днів. _____

13. Тобі слід викликати лікаря. _____

14. Діти повинні приймати ці вітаміни раз на день. _____

2. Change the sentences with synonymic ones using “треба/потрібно”+infinitive.

Example: Ви повинні приймати ці ліки. – Вам треба приймати ці ліки.

1. Після операції ви повинні лежати в ліжку. _____

2. Якщо у вас болять зуби, ви повинні звернутися до лікаря. _____

3. Сьогодні холодно, дитина повинна тепло одягнутися. _____

4. У Павла погане здоров'я, тому він не може займатися спортом. _____

5. У Олесі поганий зір, тому вона не може читати без окулярів. _____

6. Том повинен лікувати шлунок. _____

7. Недавно Ганні зробили операцію, і тепер вона не може ходити. _____

TESTS

1. Choose the option with infinitive

A Осінь ходить, яблука золотить.

B Ходімо краще вечеряти після такого труду.

C Дихаємо на повні груди, прозираємо далі.

D Не раз у сні являється мені, о люба, образ твій, такий чудовий...

2. Choose the option with infinitive

A На деревах подекуди тремтіли золотаві листки.

B Вінок захищає дівчину від «лихого ока».

C У Щедрий вечір готували багатий святковий стіл.

D Це дуже важливо – вміти знаходити точні слова.

3. Choose the option with infinitive

A Ходімо в кіно!

B Блукає осінній вітер.

C Я проспати боюся, розбуди мене вранці.

D Ми довго готували доповідь.

4. Choose the option with infinitive

A Син наслідував батька й намагався зробити все якнайкраще.

B Лід відтавав, ставав крихкий, та ще був примерзлий до землі.

- С Далекі гори у сьйві сонця світяться.
D Навесні на його місці буде молодий лист.

5. Choose the option where all verbs are infinitives

- A визволити, розбігтися, знехтувати, відпороти
B домагатися, прочитати, дихатиме, вручити
C догоріти, спізниться, пили, досягати
D відзначитися, визнати, явитися, побачаться

6. Choose the option where all verbs are infinitives

- A нагромадити, знайти, знаходити, знайдено
B озеленити, озеленяти, збагнути, забезпечити
C долати, вдивлялись, благати, лікує
D розмовляють, говорить, казати, сказати

7. Choose the option where all verbs are infinitives

- A вирізьбити, повірити, виходить, хилитися
B відвернути, зневажати, зневажити, бажає
C сіяти, посіяти, сів би, буде сіяти
D догоріти, догоряти, відбуватися, відбутися

8. Choose the option where all verbs are infinitives

- A розширюватися, свистіти, марить
B зсунути, зсувати, зсунув, зсунувся
C молоти, колоти, мити, кликати
D клеїти, перелякати, перелякається,

9. Choose the where all verbs are infinitives

- A зумовити, наполягати, перемагати, вилікувати
B писати, прочитати, говорить, наполягти
C кричати, розширитися, сміється, слухати
D прочитайте, підвищити, міститися, нести

10. Choose the option where all verbs are infinitives

- A співаєш, ворогують, маюю, воюватимеш
B лікувалися, народжуватимеш, бачив, слухати
C летіти, плавати, сміятися, говорити
D сплять, сидячи, змарнілий, витру.

3.INDICATIVE MOOD

Ukrainian verb has:

- ✓ **The Indicative mood** – when we make a declarative statement or pose a factual question, we are expressing ourselves in the **indicative mood**:
Я читаю, лікар виписав рецепт, хворий здав аналізи.
- ✓ **The Conditional mood** – denotes a desired action as opposed to a real one: він робив би, вона робила б.
- ✓ **The Imperative mood** – is used to give commands and to make requests:
читаймо, робім(о) (1 person pl.), пиши (2 person sing.), пишіть (2 person pl.).

The Indicative mood express factual (declarative) statements, or questions: Девід купує авто/ David is buying a car.

There are three tenses and five forms in **the indicative mood** in Ukrainian:

1. The Present Tense
2. The Past Imperfect Tense
3. The Past Perfect Tense
4. The Future Imperfect Tense
5. The Future Perfect Tense.

TESTS

1. Choose the option where all verbs are used in the Indicative mood

- A зробиш, казав, пишу, стоїте
- B читайте, ходить, вишиває, пече
- C ходімо, солимо, стереже, худну
- D заграєш, снідав би, говоримо, спиш

2. Choose the option where all verbs are used in the Indicative mood

- A схопимо, сподіваймось, творимо, кличеш
- B дізнаєшся, створив би, зуміймо
- C доповідаєш, існуєте, рахував, хвалитимеш
- D радіють, носитимеш, берімо, слухає

3. Choose the option where all verbs are used in the Indicative mood

- A сушиш, робіть, готуєш, думаємо
- B розгубиш, готують, возитимеш, малював
- C згадуємо, заспіваймо, заробиш, записали
- D підпишімо, плачеш, дієш, зрозуміла

4. Choose the option where all verbs are used in the Indicative mood

- A дозволимо, володіймо, заглянемо, друкує
- B поїдеш, скинули б, оглянуть, дивлюся
- C побачиш, почуймося, підсиплють, гніваюсь
- D бігатимуть, жартуєш, хотіли, матимеш

5. Choose the option where all verbs are used in the Indicative mood

- A бачиш, обмежимо, зроблять, копіювали
- B залишать, розсердився би, закінчуйте, їдять

С прагнете, стомився, летімо, танцює
D борються, згадаєш, пиши, плачте

6. Choose the option where all verbs are used in the Indicative mood

A слухаймо, слухайте, послухайте, слухай
B несіть, переписуйте, пиши, погуляймо
C говориш, пише, записує, спить
D купіть, поводимось, готуй, зумів би.

3.1. THE IMPERFECT ASPECT OF THE VERB

Ukrainian verb can be used in two aspects: perfect and imperfect.

The imperfect verb denotes an action which has no beginning nor end, is not delineated by time, and is repetitive. As such it often corresponds to the English Indefinite infinitive or the English Continuous infinitive: робити – to do/to be doing, писати – to write/to be writing, жити – to live.

Imperfect verb has three tenses in Ukrainian:

1. Present tense denoting:

- ✓ an action going on now: Зараз, я читаю книжку/ I am reading a book now (the action is going on now).
- ✓ a repetitive, habitual action in the Present: Щовечора я читаю книжку/ Every evening I read a boo (a repetitive/habitual action).

2. Past Imperfect denoting:

- ✓ an action going on in the past: Вчора я читала книжку цілий день. (Yesterday I was reading a book for the whole day. – the action was going on);
- ✓ a repetitive, habitual action in the past: Минулого року щовечора я читала книжку. (Last year I regularly read a book in the evening. – repetitive/sequential action in the past).

3. Future Imperfect denoting:

- ✓ an action which will be going on in the future: Завтра я читатиму/буду читати книжку цілий день. (Tomorrow I'll be reading a book for the whole day. – the action will be going on);
- ✓ a future repetitive action: Відтепер я читатиму одну книжку щомісяця. (From now on I shall read one book every month. – a future repetitive action).

3.1.1. PRESENT TENSE

The Present tense denotes an action which is:

- ✓ **not completed** and is **going on** now: Зараз я замовляю чай/ I am ordering tea now;
- ✓ **repetitive, habitual** action in the present: Я завжди замовляю чай/ I always order tea.

Thus, the Ukrainian Present tense corresponds to the English Present Indefinite and Present Continuous tenses.

The Ukrainian Present tense is formed by adding personal Present tense endings to the stem of the verb. The stem of the verb in the Present tense often coincides with the stem of the intuitive form of the verb, which is the form of the verb without the suffix **-ти**: замовляти (to order) - “замовля-”, сідати (to sit down) - “сіда-”.

The stem of some verbs in the Present tense must be remembered: хотіти (to want) - “хоч-”, йти (to go) - “йд-”.

There are two conjugation groups of verbs in the Present tense (we shall indicate the verb’s conjugation group by using the figures 1 or 2 beside a verb).

The **conjugation** is the adding of certain endings to the verb to show the person, the number and the tense it refers to.

Personal Present tense endings of verbs of the **first conjugation group**

Personal prenoun	the verb’s stem ends in a vowel :		the verb’s stem ends in a consonant :	
	“замовляти” (to order) – “замовля-”	мати (to have) – “ма-”	“йти” (to go) – “йд-”	“їхати” (to ride) – “їд-”
Я	замовля-ю	ма-ю	йд-у	їд-у
ти	замовля-єш	ма-єш	йд-еш	їд-еш
він/вона/воно	замовля-є	ма-є	йд-е	їд-е
ми	замовля-ємо	ма-ємо	йд-емо	їд-емо
ви	замовля-єте	ма-єте	йд-ете	їд-ете
вони	замовля-ють	ма-ють	йд-уть	їд-уть

Note:

The verb “мати” denotes:

1. “possession”: Я маю подругу/ I have a friend.
2. “obligation/planned action” (when followed by a verb): Я маю писати статтю/ I have to write an article.

Some more examples of the conjugation of verbs of the first conjugation group in the Present tense (the forms in brackets are those in the **Imperative mood**):

Personal prenoun	сідати (to sit down): “сіда-”	навчати (to teach) – “навча-”	вивчати (to study) – “вивча-”	нести (to carry) – “нес”-
я	сідаю	навчаю	вивчаю	несу
ти	сідаєш (сідай)	навчаєш (навчай)	вивчаєш (вивчай)	несеш (неси)
він/вона/воно	сідає	навчає	вивчає	несе
ми	сідаємо (сідаймо)	навчаємо (навчаймо)	вивчаємо (вивчаймо)	несемо (несімо)
ви	сідаєте (сідайте)	навчаєте (навчайте)	вивчаєте (вивчайте)	несете (несіть)
вони	сідають	навчають	вивчають	несуть

Verbs with the infinitive suffix **-ува-/-юва-** have alteration, lose **-ва-** in the Present tense:

Personal prenoun	пояснювати (to explain): “поясню-”	працювати (to work): “працю-”	лікувати (to treat): “ліку-”	одужувати (to recover): “одужу-”
я	поясню-ю	працю-ю	ліку-ю	одужу-ю
ти	поясню-єш	працю-єш	ліку-єш	одужу-єш
він/вона/воно	поясню-є	працю-є	ліку-є	одужу-є
ми	поясню-ємо	працю-ємо	ліку-ємо	одужу-ємо
ви	поясню-єте	працю-єте	ліку-єте	одужу-єте
вони	поясню-ють	працю-ють	ліку-ють	одужу-ють

Present tense of verbs of the second conjugation group

The second conjugation has the stem vowel **и, і, ї** (бачи-ти, вари-ти) or stem vowel **а** after consonants **ж, ч, ш** (крича-ти, лежа-ти), stem vowel **а** not after consonants **ж, ч, ш** (спа-ти), stem vowel **я** (боя-тися, стоя-ти). Other verbs belongs to the first conjugation.

The Present tense of verbs of the second conjugation is formed by adding **personal Present tense endings** to the stem of the verb.

The stem of verbs of the second conjugation is formed by leaving out the infinitive suffix “-ти” and dropping the preceding **stem vowel**: “робити” (to do) - “роб-”, мусити (must) - “муш-”.

Personal Present tense endings of verbs of the second conjugation group

Personal prenoun	the verb’s stem ends in a vowel :		the verb’s stem ends in a consonant :	
	стояти (to order) – “сто-”	клеїти (to glue) – “кле-”	лежати (to want) – “леж-”	бачити (to see) – “бач-”
я	сто-ю	кле-ю	леж-у	бач-у
ти	сто-їш	кле-їш	леж-иш	бач-иш
він/вона/воно	сто-їть	кле-їть	леж-ить	бач-ить
ми	сто-їмо	кле-їмо	леж-имо	бач-имо
ви	сто-їте	кле-їте	леж-ите	бач-ите
вони	сто-ять	кле-ять	леж-ають	бач-ають

Note 1.

The stem of verbs of the second conjugation quite often undergoes sound changes in the 1st person singular “я”: мусити (“мус-”) – я мушу.

Note 2.

A number of verbs of the second conjugation have mixed endings, i.e., soft and hard endings in one verb, depending on the stem’s final consonant: я мушу – вони мусять.

Note 3.

Verbs of the second conjugation whose stem ends in **-б,-п, в** (роб-, люб-) get an intermediary **-л** before the personal endings in the 1st person singular and the 3rd person plural, moreover, it softens the personal endings into **-ю** and **-ять** respectively:

Personal prenoun	робити (to do): “роб-”	любити (to love, to like): “люб-”	спати (to sleep): “сп-”
я	роблю	люблю	сплю
ти	робиш	любиш	спиш
він/вона/воно	робить	любить	спить
ми	робимо	любимо	спимо
ви	робите	любите	спите
вони	роблять	люблять	сплять

In some verbs take place alteration of stem consonants:

Personal prenoun	first conjugation			second conjugation		
	писати (to write) – “пиш-”	хотіти (to want) – “хоч-”	різати (to cut) – “різ-”	сидіти (to sit) – “сид-”	ходити (to go, to walk) – “ход-”	їздити (to ride) – “їзд-”
я	пишу	хочу	ріжу	сиджу	ходжу	їжджу
ти	пишеш	хочеш	ріжеш	сидиш	ходиш	їздиш
він/вона/воно	пише	хоче	ріже	сидить	ходить	їздить
ми	пишемо	хочемо	ріжемо	сидимо	ходимо	їздимо
ви	пишете	хочете	ріжете	сидите	ходите	їздите
вони	пишуть	хочуть	ріжуть	сидять	ходять	їздять
Personal prenoun	казати (to say) – “каз-”	могти: (can) – “мож-”	плакати (to cry) – “плак-”	мусити (must) – “мус-”	бігти (to run) – “біг-”	летіти (to fly) – “лет-”
я	кажу	можу	плачу	мушу	біжу	лечу
ти	кажеш	можеш	плачеш	мушиш	біжиш	летиш
він/вона/воно	каже	може	плаче	мусить	біжить	летить
ми	кажемо	можемо	плачемо	мусимо	біжимо	летимо
ви	кажете	можете	плачете	мусите	біжите	летите
вони	кажуть	можуть	плачуть	мусять	біжать	летять

A separate group is formed by verbs **бути, жити, їсти** in the Present tense. They are different in their forms from other verbs.

Personal prenoun	жити (to live)	їсти (to eat)
я	живу	їм
ти	живеш	їси

ВІН/ВОНА/ВОНО	живе	їсть
МИ	живемо	їмо
ВИ	живете	їсте
ВОНИ	живуть	їдять

The verb **to be** used only form є: я, ти, він/вона/воно, ми, ви, вони є.

TASKS

1. Read and translate the verbs.

1 conjugation: читати, слухати, знати, нести, писати, розуміти, питати, запитувати, працювати, повторювати, розповідати, пояснювати, відповідати, готувати, снідати, обідати, вечеряти, відпочивати, вивчати, перевіряти, грати, виконувати;
2 conjugation: робити, вчити, вчитися, висіти, сидіти, лежати, стояти, дивитися, говорити.

2. Fill in the blanks with personal pronouns. Example:... говорю. – Я говорю.

1. ___ читає. 2. ___ розумієте. 3. ___ пишу. 4. ___ слухають. 5. ___ снідаємо. 6. ___ несу. 7. ___ вчить. 8. ___ лежать. 9. ___ стоїть. 10. ___ знаємо. 11. ___ розповідаєш. 12. ___ розповідає. 13. ___ слухаю. 14. ___ висить. 15. ___ відповідаємо. 16. ___ вивчають. 17. ___ вечеряєш.

3. Write the correct form of verbs in brackets:

1. Я (любити) футбол. 2. Він ___ (писати) вірш. 3. – Що вони ___ (робити)? – Вони ___ (спати). 4. – Ти лежиш? – Ні, я ___ (сидіти). 5. Батько ___ (працювати). 6. – Що ___ (робити) викладач? – Вона ___ (пояснювати) урок. 7. – Що ви ___ (робити)? – Я ___ (дивитися) телевізор. А ви? – Ми теж ___ (дивитися) телевізор. 8. Я ___ (повторювати) слова. 9. Що ти ___ (готувати)?

4. Fill in the blanks with verbs: читати, розуміти, писати, слухати, запитувати, нести, вчити, лежати, стояти працювати, розповідати, пояснювати, сидіти, висіти, відповідати.

1. Я ___ текст. 2. Ти ___ завдання. 3. Він ___ лист. 4. Ми ___ журнал. 5. Вона ___ правило. 6. Ви ___ дієслова. 7. Вони ___ слова. 8. Де він ___? 9. Де ___ книжка? 10. Що ти ___?

5. Read the sentences and put the question.

Example: Студент читає. - 1. Хто читає? 2. Що робить студент?

1. Я пишу слова. _____
 2. Викладач пояснює урок. _____
 3. Батько працює. _____
 4. Друг відпочиває. _____
 5. Студентка розуміє правило. _____
 6. Студенти слухають радіо. _____

7. Ми несемо речі. _____
8. Я вчу слова. _____
9. Лікар приймає пацієнтів. _____
10. Декан розповідає. _____
11. Бабуся читає газету _____
12. Я відповідаю. _____
13. Ви готуєте обід. _____
14. Вони вчать анатомію. _____

TESTS

1. Choose the option with verbs in Present Tense

- A. їм, пишуть, прибирають
- B. прибирала, читатиму, написав
- C. п'ю, вивчали, бачили
- D. вивчив, ходила, сиділи

2. Choose the option with verbs in Present Tense

- A. прибирала, читатиму, написав
- B. оглянув, писатиму, їли
- C. сиджу, пише, слухають
- D. п'ю, вивчали, бачили

3. Choose the option where all verbs are used in the 3rd person singular in Present Tense

- A. читаю, пише, роблять
- B. п'ю, вивчали, бачили
- C. вчить, ходить, п'є
- D. співала, готував, йтиму

4. Choose the option where all verbs are used in the 1st person singular in Present Tense

- A. роблю, сиджу, читаю
- B. сидять, пише, слухають
- C. п'ю, вивчали, бачили
- D. співала, готував, йтиму

5. Choose the option where all verbs are used in the 3rd person plural in Present

- A. говорять, сидять, слухають
- B. сиджу, пише, розмовляю
- C. п'ю, вивчали, бачили
- D. вчить, ходить, п'є

6. Choose the option where all verbs belong to the first conjugation group

- A. говорити, сидіти, робити
- B. сидіти, писати, розмовляти
- C. пити, вивчати, читати
- D. співати, готувати, їсти

7. Choose the option where all verbs belong to the first conjugation group

- A. мати, йти, замовляти
- B. їхати, бачити, робити
- C. пити, вивчати, любити
- D. вчити, ходити, їсти

8. Choose the option where all verbs belong to the first conjugation group

- A. їхати, йти, робити
- B. летіти, сидіти, ходити
- C. співати, готувати, зустрічати
- D. мати, бачити, сидіти

9. Choose the option where all verbs belong to the first conjugation group

- A. слухати, йти, їхати
- B. літати, сидіти, читати
- C. любити, готувати, їсти
- D. зустрічати, розмовляти, бачити

10. Choose the option where all verbs belong to the first conjugation group

- A. писати, йти, мати
- B. бігти, плавати, стояти
- C. клеїти, лежати, бачити
- D. купувати, готувати, їсти

11. Choose the option where all verbs belong to the second conjugation group

- A. говорити, сидіти, робити
- B. пити, вивчати, бачити
- C. вчити, ходити, замовляти
- D. співати, готувати, їсти

12. Choose the option where all verbs belong to the second conjugation group

- A. їхати, писати, розмовляти
- B. пити, вивчати, читати
- C. вчити, ходити, любити
- D. співати, готувати, мити

13. Choose the option where all verbs belong to the second conjugation group

- A. їхати, йти, робити
- B. летіти, сидіти, ходити
- C. пити, вивчати, читати
- D. співати, писати, їсти

14. Choose the option where all verbs belong to the second conjugation group

- A. слухати, йти, робити
- B. бігти, сидіти, йти
- C. любити, робити, їсти
- D. зустрічати, розмовляти, мати

15. Choose the option where all verbs belong to the second conjugation group

- A. писати, йти, мати
- B. бігати, плавати, йти
- C. клеїти, лежати, бачити
- D. купувати, готувати, їсти.

3.1.2. PAST IMPERFECT

The Past Imperfect is formed by adding Past tense endings to the stem of the verb without the infinitive suffix “-ти”: “ходити” (ходи-), “робити” (роби-): Що ти робив? Що він робив? Що вона робила? Що воно робило? Що ви робили? Що вони робили?

	Personal pronoun	suffix (+ endings)	бу-ти (to be)	чита-ти (to read)	писа-ти (to write)	роби-ти (to do)	дивити-ся (to watch)	їсти (to eat) (stem “ї-“)	пити (to drink)
Sing.	я, ти, він (m)	-в	був	читав	писав	робив	дивився	їв	пив
	я, ти, вона (f)	-ла	була	читала	писала	робила	дивилася	їла	пила
	воно (n)	-ло	було	читало	писало	робило	дивилося	їло	пило
Pl.	ми, ви, вони	-ли	були	читали	писали	робили	дивилися	їли	пили

As seen from the table above Past tense endings have gender and number distinctions. Verbs with the particle “-ся” conjugate in the same way, only the particle “-ся” is added at the end.

Note: нести/ to carry – ніс (but несла, несло, несли); іти – йшов, йшла, йшло, йшли.

The Past Imperfect is used to express:

1. an action which was going on in the past and is not finished.

The verb with this grammatical meaning is often followed by such words of duration as: **довго** (for a long time), **цілий час** (the whole time), **весь час** (all the time), **протягом + час (Gen.)**/during-time: **Весь ранок я читала газету/ I was reading/have been reading a newspaper all the morning;**

Thus, the Ukrainian Past Imperfect with the meaning of duration corresponds, to the English Past Continuous or the Present Perfect Continuous tenses.

2. a past repetitive action: **Влітку я щоранку милася холодною водою/ I was washing with cold water every day in summer.**

3. a series of past actions in sequence: **Що ти робила вчора?/ What were you doing yesterday? – Я ходила на роботу, потім зустрічалася з друзями, ми ходили на каву/ I went to work, then I met with some friends, we went for a coffee.**

Thus, the Ukrainian Past Imperfect may also correspond to the English Past Indefinite tense.

TASKS

1. Form the Past Tense of the following verbs. Example: він (писати) – він писав.

Вона (стояти) _____, ми (гуляти) _____,
вони (читати) _____, він (дивитися) _____,
воно (ходити) _____, ти (падати) _____,
ви (говорити) _____, він (сидіти) _____, я (спати) _____.

2. Form the Past Tense of the following verbs

Example: Читати: він читав, вона читала, воно читало, вони читали.

робити _____
знати _____
учити _____
говорити _____
слухати _____
нести _____
питати _____
запитувати _____
відповідати _____
писати _____
снідати _____
обідати _____
вечеряти _____
гуляти _____
розуміти _____
перевіряти _____
займатися _____
вивчати _____
повторювати _____
пояснювати _____
учитися _____
дивитися _____
відпочивати _____
працювати _____
розмовляти _____
розповідати _____
виконувати _____
грати _____

3. Read and answer.

Example: – Ти читав сьогодні газети? – Так, я читав сьогодні газети.

1. Антон читав сьогодні цей текст? _____
2. Студентка читала цей журнал? _____
3. Викладач перевіряв це завдання? _____

4. Студенти писали сьогодні цей диктант? _____
5. Ваш друг писав вчора цю вправу? _____
6. Викладач пояснював сьогодні урок? _____
7. Ти снідав учора? _____
8. Твоя подруга читала вчора? _____
9. Ви працювали вчора? _____
10. Антон дивився цей фільм? _____
11. Анна дивилася вчора новини? _____
12. Ваш сусід слухав вчора музику? _____
13. Ви розмовляли раніше українською мовою? _____
14. Він обідав сьогодні? _____

4. Put question to suggestionsю

Example: Вранці я працював. – Що ти робив вранці?

1. Вдень ми працювали. _____
2. Ввечері ми гуляли. _____
3. Вранці вона писала лист. _____
4. Після обіду вона читала ці газети. _____
5. Сьогодні вони слухали музику. _____
6. Вчора я дивилася новий фільм. _____
7. Позавчора студенти відпочивали. _____
8. Після пари ми обідали. _____
9. Після перерви ми писали самостійну роботу. _____
10. Після обіду я спав. _____

TESTS

1. Choose the option with verbs in Past Imperfect

- A. прибирала, читали, працював
- B. оглянув, писатиму, їли
- C. п'ю, вивчали, бачили
- D. вивчив, ходила, сидять

2. Choose the option with verbs in Past Imperfect

- A. писали, йшли, мали
- B. бігати, плаваю, йду
- C. клеїти, лежимо, бачимо
- D. купував, готую, їси

3. Choose the option with verbs in Past Imperfect

- A. маємо, йшов, роблять
- B. їхав, писала, розмовляли
- C. пити, вивчати, читати
- D. вчу, ходжу, люблю

4. Choose the option with verbs in Past Imperfect

- A. оглянув, пишу, їли
- B. сиджу, пише, слухають
- C. пив, вивчали, бачили
- D. вивчаю, ходжу, сиділи

5. Choose the option with verbs in Past Imperfect

- A. їхала, йшов, робили
- B. летіти, сиджу, ходять
- C. співати, готую, любили
- D. зустрічаю, бачить, сидять

6. Choose the option with verbs in Past Imperfect

- A. літали, сиділи, читала
- B. говорили, стояла, жити
- C. любити, готують, їдять
- D. зустрічати, розмовляв, бачать

7. Choose the option with verbs in Past Imperfect

- A. клеїти, лежать, бачать
- B. купували, готую, хоче
- C. любити, розмовляємо, живемо
- D. писали, робила, співав

8. Choose the option with verbs in Past Imperfect

- A. говоримо, сидіти, роблять
- B. читала, пишуть, розмовляти
- C. мають, вивчали, бачимо
- D. вчили, ходили, замовляв

9. Choose the option with verbs in the Past Imperfect

- A. бігаю, плаваю, стоять
- B. клеїти, лежати, бачити
- C. купували, готували, їли
- D. любила, розмовляю, живуть

10. Choose the option where all verbs are used in the 1st person singular in Past Imperfect

- A. робив, готував, читав
- B. сидять, пише, слухають
- C. п'ю, вивчали, бачили
- D. співала, готували, йтиму

11. Choose the option where all verbs are used in the 1st person plural in Past Imperfect

- A. говорив, писали, слухали
- B. п'ю, вивчали, бачили
- C. вчили, ходили, жили
- D. співала, готували, роблять

12. Choose the option where all verbs are used in the 2nd person singular in Past Imperfect

- A. робила, готувала, читала
- B. сидять, пише, слухають
- C. п'ю, вивчали, бачили
- D. вчить, ходить, п'є

13. Choose the option where all verbs are used in the 2nd person plural in Past Imperfect

- A. робив, готував, читав
- B. розмовляли, купували, слухали
- C. п'ю, вивчали, бачили
- D. співала, готував, йтиму

14. Choose the option where all verbs are used in the 3rd person singular in Past Imperfect

- A. робив, писала, їло
- B. сиділи, писали, слухали
- C. вчить, ходить, п'є
- D. співала, готував, пишу

15. Choose the option where all verbs are used in the 3rd person plural in Past Imperfect

- A. робив, читала, жили
- B. гуляли, писали, купували
- C. п'ю, вивчав, бачили
- D. співала, робив, лікую.

3.1.3. FUTURE IMPERFECT

The Future Imperfect is used to express an action which will be going on in the Future. Thus, it corresponds to the English Future Continuous or just the Future Indefinite.

There are two forms of the Future Imperfect in Ukrainian: simple and complex.

The Future Imperfect complex is formed by means of the auxiliary verb “бути” in the Future tense and the imperfect infinitive of the verb. The Future Imperfect Complex is mostly used in oral speech: – Що ти будеш робити завтра?/ What will you be doing tomorrow? – Нічого, буду сидіти вдома/ Nothing. I shall be staying at home.

Conjugation of verb “робити” – “to do” in Future Imperfect (Compound form):

Singular	Plural
я буду робити	ми будемо робити
ти будеш робити	ви будете робити
він/ вона/воно буде робити	вони будуть робити

Future Imperfect Simple is formed by adding suffix **-м-** and personal endings to the imperfect infinitive of the verb. The Future Imperfect Simple is characteristic of literary language and of written style: Що ти робитимеш? Що він (вона) робитиме?

Conjugation of verb “робити” – “to do” in Future Imperfect (Complex form):

Singular	Plural
я робити-м-у	ми робити-м-емо
ти робити-м-еш	ви робити-м-ете
він вона/воно робити-м-е	вони робити-м-уть

TASKS

1. Read and answer.

A). Example: - Ти будеш читати сьогодні газети? – Так, я буду читати сьогодні газети.

1. Ти будеш слухати музику? _____
2. Ваш викладач буде пояснювати новий урок? _____
3. Ви будете снідати? _____
4. Він буде обідати? _____
5. Студенти будуть гуляти ввечері? _____
6. Ганна буде відпочивати? _____
7. Марат буде завтра працювати? _____
8. Ти будеш ввечері дивитися телевізор? _____

B). Example: - Ти читатимеш сьогодні газети? – Так, я читатиму сьогодні газети.

1. Ви дивитиметеся новини? _____
2. Діти гулятимуть ввечері? _____
3. Ваш викладач пояснюватиме новий урок? _____
4. Ганна відпочиватиме зараз? _____
5. Ти слухатимеш музику? _____
6. Марат завтра працюватиме? _____

2. Read and answer.

Example: - Коли ви будете сьогодні гуляти? – Я буду гуляти після уроку.

1. Коли ми будемо обідати? _____
2. Коли ти будеш готувати обід? _____
3. Коли ти працюватимеш? _____
4. Коли він писатиме твір? _____
5. Коли Антон буде спати? _____
6. Коли вони дивитимуться телевізор? _____

3. Write the verbs using the Future tense.

Example: Ви (читати) сьогодні газети?– Ви будете читати/читатимете сьогодні газети?

1. Зараз викладач _____ (пояснювати) новий урок.
2. Завтра ми _____ (гуляти).
3. Ви _____ (обідати)?
4. Після перерви студенти _____ (писати) диктант.
5. Ти _____ (вивчати) українську мову?
6. Ввечері вони _____ (дивитися) телевізор.
7. Вранці я _____ (робити) зарядку.
8. Завтра він _____ (повторювати) слова.
9. Післязавтра ми _____ (готувати) піцу.

4. Make up the questions.

Example: Вранці він снідав. – Що він робив вранці?

1. Ввечері ми відпочивали. _____
2. Він читає газету. _____
3. Сьогодні вранці я слухав новини. _____
4. Завтра ввечері мій сусід буде писати лист. _____
5. Я працюю. _____
6. Сьогодні вони дивилися фільм. _____
7. Вчора Антон гуляв. _____
8. Завтра викладач пояснюватиме складну тему. _____
9. Вранці вона читала цей журнал. _____
10. Ми вивчаємо українську мову. _____
11. Вчора лікар працював. _____
12. Ганна вже вечеряла. _____
13. Вчора весь вечір я робив не завдання. _____
14. Вчора вранці він учив дієслова. _____
15. Завтра вдень я працюватиму. _____

5. Read and answer.

1. Що ви робили вчора? _____
2. Що ви будете робити (робитимете) завтра? _____
3. Що ваш друг буде робити (робитиме) вранці? _____
4. Що ваш друг робив вчора ввечері? _____
5. Що студенти будуть робити (робитимуть) ввечері? _____
6. Що студенти робили вчора? _____
7. Що Ганна буде робити (робитиме) завтра? _____
8. Що Марат буде робити (робитиме) сьогодні ввечері? _____
9. Що ви робили після обіду? _____
11. Що ви будете робити (робитимете) після перерви? _____

6. Write down the texts using Past and Future tenses.

А). Що ви робите? Ми читаємо текст. Потім викладач пояснює новий урок. Студенти слухають дуже уважно. Викладач говорить повільно й голосно. Ми розуміємо урок добре. Потім викладач запитує, а ми відповідаємо. Ми повторюємо старе правило, пишемо нові дієслова й складний диктант, багато розмовляємо українською. Усі студенти працюють дуже добре.

В). Ми перевіряємо домашнє завдання, потім виконуємо вправи, розповідаємо текст, пишемо диктант, відповідаємо на питання. Потім викладач пояснює новий урок, а ми уважно слухаємо.

С). Ввечері я відпочиваю, гуляю, дивлюся телевизор, слухаю музику або готую. Я і мої друзі багато говоримо українською.

Д). Після обіду я відпочиваю, читаю газети й журнали. Потім я пишу вправи, вчу слова, повторюю дієслова. Ввечері я готую вечерю, а потім дивлюсь телевизор і слухаю музику.

TESTS

1. Choose the option with verbs in Future Imperfect

- A. прибирала, читали, працював
- B. оглядатиму, писатиму, їстиму
- C. п'ю, вивчали, бачили
- D. вивчив, ходила, сидять

2. Choose the option with verbs in Future Imperfect

- A. бігати, плаваю, йду
- B. клеїти, лежимо, бачимо
- C. купуватиму, готуватиме, писатимемо
- D. зустрічати, розмовляти, жити

3. Choose the option with verbs in Future Imperfect

- A. матимемо, йтиму, робитиме
- B. їхав, писала, розмовляли
- C. вчу, ходжу, люблю
- D. співають, готують, миють

4. Choose the option with verbs in Future Imperfect

- A. хоче, читаю, писав
- B. оглянув, пишу, їли
- C. сиджу, пише, слухають
- D. буду вивчати, буду ходити, будемо співати

5. Choose the option with verbs in Future Imperfect

- A. буде їхати, йтиме, будуть працювати
- B. летіти, сиджу, ходять
- C. їла, вивчати, читають
- D. зустрічаю, бачить, сидять

6. Choose the option with verbs in Future Imperfect

- A. будемо слухати, буду грати у крикет, їхатиму
- B. говорили, стояла, жити
- C. любити, готують, їдять
- D. зустрічати, розмовляв, бачать

7. Choose the option with verbs in Future Imperfect

- A. бігатиму, плаватимуть, стоятиме
- B. клеїти, лежать, бачать

- C. купували, готую, хоче
- D. писали, робила, мав

8. Choose the option with verbs in Future Imperfect

- A. говоритимемо, будемо читати, буде працювати
- B. читала, пишуть, розмовляти
- C. вчили, ходили, замовляв
- D. співати, готує, їсть

9. Choose the option with verbs in Future Imperfect

- A. пишемо, йдемо, хочемо
- B. бігаю, плаваю, стоять
- C. купуватимемо, готуватиму, їстиме
- D. любила, розмовляю, живуть

10. Choose the option where all verbs are used in the 1st person singular in Future Imperfect

- A. робитиму, готуватиму, читатиму
- B. сидітимуть, писатиму, слухають
- C. вчить, ходитиму, п'є
- D. співатиме, буду готувати, йтиму

11. Choose the option where all verbs are used in the 1st person plural in Future Imperfect

- A. говоритимемо, будемо писати, слухатимемо
- B. сиджу, пише, розмовляли
- C. п'ю, вивчали, бачили
- D. вчитимуть, ходитимуть, будуть жити

12. Choose the option where verbs are used in the 2nd person singular in Future Imperfect

- A. будеш готувати, працюватимеш, читатимеш
- B. питиме, вивчатиме, буде бачити
- C. вчитиме, ходить, п'є
- D. співала, готував, йтиму

13. Choose the option where all verbs are used in the 2nd person plural in Future Imperfect

- A. робив, готував, читав
- B. будете розмовляти, купуватимете, слухатимете
- C. п'ю, вивчали, бачили
- D. співають, любимо, говоритимемо

14. Choose the option where verbs are used in the 3rd person singular in Future Imperfect

- A. робив, писала, їло
- B. розмовлятиму, писали, слухають

- C. вчитимемо, ходимо, п'є
D. буде співати, готуватиме, писатиме

15. Choose the option where all verbs are used in the 3rd person plural in Future Imperfect

- A. робитимете, будете писати, будете їсти
B. працюватимуть, писатимуть, будуть слухати
C. ходить, вивчав, бачили
D. співала, готував, пишу.

3.2. THE PERFECT ASPECT OF THE VERB

Perfect verb denotes an action which is single (as opposed to a repetitive one) and completed (as opposed to an action which is going on). As such it may correspond to the English Perfect infinitive: зробити – to have done, написати – to have written, прожити – to have lived.

The Perfect verb has two tenses:

1. Past Perfect
2. Future Perfect

The meaning of Imperfect and Perfect Aspect

Imperfect	Perfect
1. Action as a fact or process (how long?)/ Назва дії (факт) або процес (як довго?) Я вже дивився цей фільм (факт) Він півгодини розв'язував задачу (як довго? скільки часу?) Я люблю готувати (факт).	1. The result of the action/ Результат дії Я вже подивився цей фільм. Ти вже розв'язав задачу? Вона вже приготувала обід.
2. Repeating action/ Дія, що повторюється. Він читав цю книгу багато разів, бо вона йому подобається.	2. Single action/ Одноразова дія Він прочитав цю книгу, але вона йому не сподобалась.
3. Simultaneous action/ Одночасність дій Вони дивилися фільм та обговорювали його.	3. The sequence of actions/ Послідовність дій Ми подивилися фільм, а потім обговорили його.
words that are often used with one form or another/ слова, які часто вживаються з тим або іншим видом:	
часом, іноді, інколи (sometimes), завжди (always), рідко (rarely, seldom), часто (often), зазвичай (usually), щодня (every day), щоранку (every morning), щовечора (every evening).	Раптом (suddenly), несподівано (unexpectedly), обов'язково (necessarily), наприкінці, насамкінець (finally).

Formation of the Perfect aspect

Perfect verb is formed from the imperfect:

1. by adding a **perfective prefix** to the imperfect verb

Imperfect form	Perfect form
бігти (to run)	вибігти (to have ran out)
дзвонити (to ring up)	здзвонити (to have rung up)
дивитися (to look)	подивитися (to have looked)
казати (to say)	сказати (to have said)
ламати (to break)	зламати (to have broken)
ламатися (to break down)	поламатися (to have broken down)
мовчати (to be silent)	промовчати (to have been silent)
мокнути (to get wet)	змокнути (to have got wet)
робити (to do)	зробити (to have done)
снідати (to have breakfast)	поснідати (to have had breakfast)
спати (to sleep)	проспати (to have overslept)
чекати (to wait)	зачекати (to have waited)
бути (to be)	побути (to have been/stayed for a while)
вечеряти (to have dinner)	повечеряти (to have had dinner)
гуляти (to walk)	погуляти (to have walked)
могти (can/be able)	змогти (to have managed)
обідати (to have lunch)	пообідати (to have had lunch)
писати (to write)	написати (to have written)
просити (to ask request)	попросити (to have asked/requested)
телефонувати (to phone)	зателефонувати (to have phoned)

Note:

Some perfective prefixes are devoid of any semantic meaning other than their grammatical meaning, while other perfective prefixes such as: **ви-** (out), **при-** (up to), **про-** (through/by) and others, besides the grammatical meaning keep their semantic meaning of movement (for prefixes and their meaning, see “Prefixal verbs of motion”).

2. by **changing the stem** of the imperfect verb, as a rule by shortening it:

Imperfect form	Perfect form
виявлятися (to turn out)	виявитися (to have turned out)
залишати (to leave)	залишити (to have left)
збиратися (to get ready)	зібратися (to have got ready)
починати (to begin)	почати (to have begun)
траплятися (to happen)	трапитися (to have happened)
уявляти (to imagine)	уявити (to have imagined)
відсилати (to send off)	відіслати (to have sent off)
повертатися (to return)	повернутися (to have returned)

3. by **dropping** the imperfective suffixes **-ва-/-да-**:

Imperfect form	Perfect form
вирішувати (to decide)	вирішити (to have decided)
відповідати (to answer)	відповісти (to have answered)
забувати (to forget/leave)	забути (to have forgotten/left)
запізнюватися (to be late)	запізнитися (to have been late)
повторюватися (repeat)	повторитися (to have repeated itself)
сідати (to get on)	сісти (to have got on)
залагоджувати (to settle)	залагодити (to have settled)
вдаватися (to manage/succeed)	вдатися (to have managed/succeeded)

4. by **changing the verb form altogether**:

Imperfect form	Perfect form
ходити (to go)	піти (to have gone)
брати (to take)	взяти (to have taken)

Note:

The derivatives of verb “**ходити**” form the imperfect aspect, the derivatives of verb “**йти**” form the perfect aspect:

Imperfect form	Perfect form
виходити (to go out/leave)	вийти (to have gone out/left)
доходити (to come up /reach)	дійти (to have come up /reached)
заходити (to go/come in)	зайти (to have gone/come in)

The root verb “мати” and its derivatives

мати – to have;

займатися – do/ be busy with/ go in for

підіймати(ся) – to lift (to go up)

піймати – to have caught;

приймати – to receive;

обіймати – to hold smb. in one’s arms.

Note:

The Perfect form of the derivatives of the verb “**мати**” is the stem “**-няти**”:

Imperfect form	Perfect form
виймати (to take out)	вийняти (to have taken out)
приймати (to receive)	прийняти (to have received)
займати (to occupy)	зайняти (to have occupied)

Note:

Use imperfect infinitive after verbs <u>любити</u> – to love <u>вміти</u> – to be able <u>(на)вчитися</u> – to study <u>(с)подобатися</u> – to like	Я <u>люблю</u> співати. Я <u>вмію</u> плавати. Він <u>вчиться</u> грати на гітарі. Мені <u>подобається</u> грати на гітарі.
--	--

<p>You may use both imperfect or perfect infinitive after verbs <u>(з)могти</u> – can, to be able <u>(за)хотіти</u> – to want <u>(по)радити</u> – to advise <u>допомагати (допомогти)</u> – to help <u>(по)просити</u> – to ask <u>вирішувати (вирішити)</u> – to decide</p>	<p>Я <u>можу</u> грати (imperf.) на гітарі. – Я <u>можу</u> зіграти (perf.) на гітарі. Я <u>раджу</u> тобі добре працювати (imperf.). – Я <u>раджу</u> вам кинути (perf.) палити. Я <u>хочу</u> спати (imperf.). – Я <u>хочу</u> купити (perf.) авто. Я <u>допомагаю</u> йому вчитися (imperf.) плавати. – Я <u>допомагаю</u> йому навчитися (perf.) плавати. Батько <u>просив</u> нас завжди допомагати (imperf.) один одному. – Він <u>попросив</u> мене допомогти (perf.) йому. Він <u>обіцяв</u> телефонувати (imperf.) щодня. – Він <u>обіцяв</u> зателефонувати (perf.) мені завтра.</p>
---	---

The perfective prefix “по-”

The perfective prefix “по-” has two meanings:

1. grammatical meaning of perfect aspect (is used to form the Past Perfect and the Future Perfect):

вечеряти (to have dinner) – повечеряти (to have had dinner), бачити (to see) – побачити (to have seen), йти (to go) – піти (to have gone)

2. grammatical meaning of perfect aspect and semantic meaning of short duration:

читати (to read) – почитати (to have been reading for a while), писати (to write) – пописати (to have been writing for a while), робити (to do) – поробити (to have been doing sth. for a while): Я ще трохи почитаю. (I shall read on a little more.)

TESTS

1. Choose the option where all verbs have Perfect Aspect

- A. бігти, з’їсти, працювати
- B. любити, прочитати, віддати
- C. відвідати, полетіти, почитати
- D. відвідувати, робити, слухати

2. Choose the option where all verbs have Perfect Aspect

- A. прибирати, читати, написати
- B. робити, стояти, снідати
- C. сидіти, писати, слухати
- D. поснідати, написати, зробити

3. Choose the option where all verbs have Perfect Aspect

- A. робити, стояти, снідати
- B. зрозуміти, зачекати, говорити
- C. сказати, заклеїти, випити
- D. ходити, летіти, їсти

4. Choose the option where all verbs have Perfect Aspect

- A. говорити, заспівати, слухати
- B. гуляти, приготувати, відвідувати
- C. побачити, намалювати, з'їсти
- D. хотіти, купити, читати

5. Choose the option where all verbs have Perfect Aspect

- A. захотіти, налити, прооперувати
- B. приготувати, читати, вчитися
- C. допомагати, мити, їсти
- D. брати, запізнюватися, працювати

6. Choose the option where all verbs have Imperfect Aspect

- A. поприбирати, прочитати, написати
- B. зробити, стояти, поснідати
- C. жити, писати, слухати
- D. будувати, купувати, намалювати

7. Choose the option where all verbs have Imperfect Aspect

- A. попрацювати, послухати, погуляти
- B. поважати, вчити, зрозуміти
- C. летіти, літати, їхати
- D. працювати, оперувати, лікувати

8. Choose the option where all verbs have Imperfect Aspect

- A. слухати, купити, їхати
- B. літати, читати, їсти
- C. випити, стояти, жити
- D. зустрічати, розмовляти, побачити

9. Choose an option where all verbs have Imperfect Aspect

- A. писати, дарувати, запізнюватися
- B. бігати, поплавати, приклеїти
- C. клеїти, лежати, побачити
- D. купувати, приготувати, поїсти

10. Choose the option where all verbs have Imperfect Aspect

- A. відповісти, вирішити, читати
- B. бігати, плавати, пити
- C. відпочивати, приготувати, їсти
- D. зустрічати, побачити, жити

3.2.1. PAST PERFECT

Past Perfect is formed by adding to the stem of the perfect verb Past tense endings:

чита-ти (imperfect)		прочита-ти (perfect)	
я (м., f., n.)	читав/ читала/	я (м., f., n.)	прочитав/ прочитала/
ти (м., f., n.)	читав/ читала/	ти (м., f., n.)	прочитав/ прочитала/
він/ вона/	читав/ читала/	він/ вона/	прочитав/ прочитала/
ми	читали	ми	прочитали
ви	читали	ви	прочитали
вони	читали	вони	прочитали

The use of Past Perfect

1. Past Perfect is used to denote a single completed action and is opposed to Present tense, which denotes an ongoing action:

the Present tense	the Past Perfect
Я ще читаю книжку/ I am still reading the book.	Я вже прочитала книжку/ I have already read the book.
Я ще не прочитала книжки/ I haven't read the book yet.	Я ще читаю книжку/ I am still reading the book.
***	Я щойно прочитала книжку/ I have just read the book.

2. Past Perfect is also used to denote a single completed action as opposed to Past Imperfect which denotes a past ongoing action, or a repetitive action or actions in their sequence:

the Past Imperfect	the Past Perfect
Вчора я читала книжку цілий день/ Yesterday I read (was reading) a book for the whole day. – an ongoing action).	Вчора я прочитала книжку/ Yesterday I finished reading the book. – completed action.
Щоранку він варив каву/ Every morning he made coffee. – repetitive, habitual action.	Він уже зварив каву/ He has already brewed coffee. – completed action.

As seen from the examples above Past Perfect often corresponds to the English Present Perfect or Past Indefinite, and is opposed to the English Continuous tenses.

TASKS

1. Read the microtext, pay attention to the use of Aspect.

Сьогодні на уроці ми писали диктант. Ми написали диктант і почали читати текст. Спочатку читав викладач. Коли викладач читав, ми уважно слухали. Викладач прочитав текст і запитав: “Усе зрозуміло?” Потім викладач пояснював

нову граматику. Коли він усе пояснив, урок закінчився. Вдома ми відпочивали. Коли ми відпочили, ми приготували вечерю, зробили домашнє завдання й подивилися телевізор.

2. Select a verb. Explain your choice.

Сьогодні вранці я _____ і пив каву. Я _____ газети щоранку. Я швидко _____ газету (читати/прочитати).

Сьогодні Андрій добре _____ слова. Він завжди добре _____ слова. (вчити/вивчити).

Вона часто _____ на урок, але сьогодні вона не _____ (запізнюватися/запізнитися).

Щотижня він _____ листи батькам. Учора він _____ два листа (надсилати/надіслати).

У суботу мій сусід _____ повідомлення. Він часто _____ повідомлення від подруги (отримувати/отримати).

Кожного дня мій приятель _____ свіжі газети. Сьогодні він _____ дві газети. (купувати/купити).

Щоранку я _____ каву. А сьогодні я _____ молоко (пити/випити).

Майже щодня я _____ цю людину в метро. Сьогодні я знов її _____ . (зустрічати/зустріти).

Зазвичай ми _____ працювати о другій годині. Вчора ми _____ працювати о першій. (закінчувати/закінчити).

Він завжди _____ листи ввечері. Сьогодні він _____ кілька листів. (писати/написати).

Мій старший брат завжди мені _____ . Учора він _____ мені виконати завдання. (допомагати/допомогти).

3. Select a verb. Explain your choice.

Максим не завжди _____ викладача. Але сьогодні він одразу _____ його. (розуміти/зрозуміти).

Зазвичай професор швидко _____ статті. Але сьогодні він _____ статтю майже 3 години і досі не _____ її. (писати/написати).

Тамара ніколи не _____ прем'єри у театрі. Але сьогодні вона _____ нову виставу, тому що була дуже зайнята на роботі (пропускати/пропустити).

Джон не любить _____ гроші. Цього місяця він _____ тільки половину заробітної плати (витрачати/витратити).

Раптом я _____ красиву дівчину. Шкода, що вона не _____ мене (бачити/побачити).

Зазвичай батько _____ роботу пізно. Вчора він _____ роботу о 5 годині, тому що у них були збори (закінчувати/закінчити).

Увесь день Соня _____ телефон подруги. Наприкінці мати _____ його в записнику (шукати/знайти).

4. Choose the right type of verb, explain your choice.

Андрій закінчив _____ (писати/написати) статтю.

Жак продовжував _____ (шукати/знайти) потрібну книжку.

Олена почала _____ (вирішувати/вирішити) складну проблему.
 Марк почав _____ (прибирати/прибрати) у своїй кімнаті.
 Тамара кинула _____ (читати/прочитати) нецікавий роман.
 Антон закінчив _____ (готувати/приготувати) доповідь на збори.

5. Select the verb and put it in the correct form.

1. Щодня ми _____ (починати/почати) працювати о дев'ятій годині ранку. 2. У суботу ми _____ (закінчувати/закінчити) читати це оповідання. 3. Учора секретарка _____ (починати/почати) працювати о десятій годині. 4. Щоранку о сьомій годині я _____ (починати/почати) робити гімнастику. Зазвичай я _____ (продовжувати/продовжити) робити гімнастику півгодини. 5. Сьогодні після обіду батько _____ (продовжувати/продовжити) читати газети. 6. Коли ви зазвичай _____ (закінчувати/закінчити) заняття? Коли ви _____ (закінчувати/закінчити) вчора? 7. Тобі треба обов'язково _____ (кидати/кинути) палити.

6. Pick the words that accompany one or another Aspect of the verbs. If you are unsure, see the words below.

_____ Сергій працює вдома. _____ він працює ввечері, тому він майже _____ не працює вранці, тому що _____ він слухає лекції в академії. І він _____ їх не пропускає. Зараз він уже _____ читає важкий український текст. _____ він зрозумів, що страшенно хоче спати. Він _____ думав, що робити: кинути читати текст чи продовжувати. _____ Сергій вирішив прочитати текст, а потім поспати.
 (раптом, насамкінець, нарешті, щоранку, щодня, зазвичай, годину, довго, ніколи, інколи).

7. Select the verb type. To do this, ask whether this action happened once or many times, whether there was (was / will be) a specific result of this action.

Сандра хоче _____ сукню (купувати/купити).
 Сандра й Олена _____ купити сукню завтра (домовлятися/домовитися).
 Сьогодні хірург дуже _____ (стомлюватися/стомитися).
 Вішал не знав дорогу, тому він _____ перехожого (питати/запитати).
 Марина швидко _____ працювати на комп'ютері (вчитися/навчитися).
 Учора Антон _____ цікаву новину (дізнаватися/дізнатися).
 Професор _____ писати статтю (закінчувати/закінчити).
 Батько _____ Максима грати у шахи (вчити/навчити).

8. Write a feedback to express the process or result.

process	result
Я закінчую працювати.	А я вже закінчив/ закінчила.
Я кидаю палити.	
Я тільки починаю снідати.	
	А я вже виконав/ виконала усі справи.
Я шукаю це слово у словнику.	

9. Write a feedback to emphasize that the action take place once or many times.

once	many times
А я сьогодні вирішив складну задачу.	Ну то й що! Я вирішую складні задачі щодня.
Я сьогодні вивчив нові слова.	
Я сьогодні приготувала смачний сніданок.	
	Ну то й що! Я завжди починаю о сьомій годині.
	Ну то й що! Я щороку купую новий смартфон.

10. Choose the right aspect of the verb:

1. Андрію, допоможи мені, будь ласка, _____ (вибирати/ вибрати) костюм.
2. Лікар порадив мені _____ (кидати/ кинути) палити і багато (гуляти/ погуляти) на свіжому повітрі.
3. Батько обіцяв _____ (купувати/ купити) мені хорошу відеокамеру.
4. Максим не вмів _____ (працювати/попрацювати) на комп'ютері, але він хоче _____ (вчитися/ навчитися).
5. Я вирішив _____ (обідати/ пообідати) у ресторані.
6. Ти можеш _____ (допомагати/ допомогти) мені?
7. Ти любиш _____ (малювати/ намалювати)?
8. Тобі подобається _____ (читати/ прочитати) романи?
9. Я хочу _____ (запрошувати/ запросити) тебе в гості.
10. Батько попросив мене _____ (відправляти/ відправити) лист.
11. Завтра я не можу _____ (телефонувати/ зателефонувати) йому.

11. Read the text. Choose the appropriate verb of Perfect or Imperfect. Use the correct form.

Нарешті я вирішив _____ (купувати/купити) українське авто. Я довго _____ (вирішувати/вирішити), яку машину купити – українську чи іноземну. Коли я жив у Китаї, у мене була китайська машина. Коли я жив у Японії, у мене була японська машина. Тому я твердо _____ (вирішувати вирішити)... (купувати/купити) українське авто “Део”. Я _____ (починати/почати) _____ (шукати/знайти) хорошу, але недорогу машину, тому що я _____ (стомлюватися/ стомитися) їздити на метро та автобусі. Вранці там так багато людей! І всі штовхаються, тому що дуже поспішають. Спочатку я _____ (запитувати/запитати) у Сергія, де можна _____ (купувати/ купити) таке авто. Але він не знав. Тоді я _____ (починати/почати) _____ (дивитися/подивитися) рекламу та оголошення в газетах. Я _____ (вчитися/навчитися) добре розуміти текст реклами. Нарешті я _____ (стомлюватися стомитися) _____ (шукати/знайти) і _____ (купувати/купити) машину у автосалоні недалеко від мого офісу. Мої друзі-іноземці _____ (говорити/сказати), що я

дурень, тому що українські авто неякісні. Але я _____ (вирішувати/вирішити), що досить _____ (витрачати/ витратити) час. І зараз у мене є чудова машина. Вона зовсім невелика, але зручна. У неї є свій характер. До того ж моя машина _____ (витрачати/ витратити) небагато бензину. Тепер я ніколи не _____ (запізнюватися/запізнитися). Тому я дуже задоволений.

12. Fill in the table with perfect verbs in the Future tense according to the personal form: почати, стати, встати, перекласти, сказати, надіслати, зрозуміти, почекати, отримати, привітати, дати, розповісти, закінчити, відчинити, запросити, порадити, навчитися, домовитися.

я	ти	він/ вона/ воно	ми	ви	вони
почну	почнеш	почне			
стану					
встану					
перекладу	перекладеш	перекладе			
скажу	скажеш	скаже			
надішлю	надішлеш	надішле			
зрозумію	зрозумієш	зрозуміє			
почекаю					
отримаю					
привітаю					
дам	даси	дасть			
розповім	розповіси	розповість			
закінчу	закінчиш	закінчить			
відчиню	відчиниш				
запрошу	запросиш				
пораджу	порадиш				
навчуся	навчишся				
домовлюсь	домовишся				

TESTS

1. Choose the option where all verbs are used in Past Perfect

- A. відповів, вирішив, прочитав
- B. читала, співали, купували
- C. приклеїла, мили, побачила
- D. зустрів, готували, їв

2. Choose the option where all verbs are used in Past Perfect

- A. написав, вирішив, ходив
- B. помився, поплавав, купив
- C. зустріла, готувала, вчила
- D. вивчили, зрозуміли, писали

3. Choose the option where all verbs are used in Past Perfect

- A. прибирала, читатиму, написав
- B. оглянув, писатиму, їли
- C. п'ю, вивчали, бачили
- D. вивчив, випив, посиділи

4. Choose the option where all verbs are used in Past Perfect

- A. бігали, плавали, випив
- B. помила, бачив, дивилася
- C. сиджу, пише, слухають
- D. прибрали, написали, вивчили

5. Choose the option where all verbs are used in the 1st person singular of Past Perfect

- A. зробив, приготував, прочитав
- B. сидять, пише, слухають
- C. вчить, ходить, п'є
- D. співала, готував, йтиму

6. Choose the option where all verbs are used in the 1st person plural of Past Perfect

- A. говорив, писали, слухали
- B. сиджу, пише, розмовляли
- C. п'ю, вивчали, бачили
- D. вивчили, зробили, побачили

7. Choose the option where all verbs are used in the 2nd person singular of Past Perfect

- A. зробила, приготувала, прочитала
- B. сидять, пише, слухають
- C. вчить, ходять, п'є
- D. співала, побачив, йтиму

8. Choose the option where all verbs are used in the 2nd person plural of Past Perfect

- A. відвідали, купили, послушали
- B. п'ю, вивчали, бачили
- C. вчить, ходять, п'є
- D. співала, приготував, йтиму

9. Choose the option where all verbs are used in the 3rd person singular of Past Perfect

- A. зробив, написала, випило
- B. сиділи, писали, слухали
- C. вип'ю, вивчав, бачили
- D. співала, готував, пишу

10. Choose the option where all verbs are used in the 3rd person plural of Past Perfect

- A. зробив, писала, їло
- B. поїли, написали, послушали
- C. п'ю, вивчав, бачили
- D. вивчить, ходить, п'є.

3.2.2. FUTURE PERFECT

Future Perfect is formed by adding **Present tense endings** to the **stem of the perfect verb**. If a perfect verb is formed from the imperfect verb by adding a perfective prefix, then the forms of a verb in the Future Perfect and those of the Present tense will be identical except for that prefix.

The conjugation of verb “робити” (to do) in Present tense and Future Perfect:

Personal prenoun	the Present tense “робити” (“to do”)	the Future Perfect “зробити” (to do/have done)
я	роблю	зроблю
ти	робиш	зробиш
він/вона/воно	робить	зробить
ми	робимо	зробимо
ви	робите	зробите
вони	роблять	зроблять

If a perfect verb is formed from the imperfect verb by changing the stem, the forms of the Future Perfect and those of the Present tense will be different. Moreover, the two verbs of the verb pair may belong to different conjugation groups.

The conjugation of verb “купувати” (to buy) in Present Imperfect and Future Perfect

Personal prenoun	the Present Imperfect “купувати” 1 conjugation (-ва- is left out)	the Future Perfect “купити” 2 conjugation (-и- is left out)
я	купую	куплю
ти	купуєш	купиш
він/вона/воно	купує	купить
ми	купуємо	купимо
ви	купуєте	купите
вони	купують	куплять

Note:

Verbs whose stem: ends in the labial “б”, “п”, “в” belong to the second conjugation. So, in the Present tense and the Future Perfect in the 1st person singular (я) and the 3rd person plural (вони) they take an intermediary “л”, which softens the personal endings into -ю and -ять respectively: я люблю – вони люблять.

The use of Future Perfect

Future Perfect is used to denote: a single future action, with a special stress on its completion. This tense contrasts with the Future Imperfect which denotes: an action which will be going on in the future or a habitual/ recurrent future action.

the Future Imperfect	the Future Perfect
Завтра я читатиму (буду читати) цю книжку/ Tomorrow I shall read (shall be reading) this book (just stating the fact).	Завтра я прочитаю цю книжку/ Tomorrow I shall have read (be through with/finish reading) this book (stress on the completed action).

As seen from the examples above, the Ukrainian Future Perfect often corresponds to the English Future Perfect (or just the Future Indefinite) and is opposed to the English Future Continuous tense:

Я ходжу на роботу щодня. (I go to work every day.) – the Present tense denoting a repetitive action.

Завтра я піду на роботу. (I shall go to work tomorrow.) – the Future Perfect denoting a single action.

Compare conjugation of Imperfect and Perfect:

	Past Tense	Present Tense	Future Tense
Imperfect form – читати			
я	читав/ читала	читаю	буду читати/ читатиму
ти	читав/ читала	читаєш	будеш читати/ читатимеш
він/вона/воно	читав/ читала/ читало	читає	буде читати/ читатиме
ми	читали	читаємо	будемо читати/ читатимемо
ви	читали	читаєте	будете читати/ читатимете
вони	читали	читають	будуть читати/ читатимуть
Perfect form – прочитати			
я	прочитав/ прочитала	-	прочитаю
ти	прочитав/ прочитала	-	прочитаєш
він/вона/воно	прочитав/ прочитала/ прочитало	-	прочитає
ми	прочитали	-	прочитаємо
ви	прочитали	-	прочитаєте
вони	прочитали	-	прочитають

Conjugation of verbs “дати” (to give), “відповісти” (to answer) in Future Perfect

я	дам	відповім	ми	дамо	відповімо
ти	даси	відповіси	ви	дасте	відповісте
він/вона/воно	дасть	відповість	вони	дадуть	відповідять

TASKS

1. Read and translate the sentences. Put the question to the underlined words.

- 1) Завтра Віктор буде розповідати нам про свою подорож. _____

- 2) Завтра Віктор обов'язково розповість нам про свою подорож. _____

- 3) Сьогодні на уроці ми писатимемо диктант. _____
- 4) Ми напишемо диктант і підемо додому. _____

- 5) Я готуватиму сьогодні смажену картоплю. _____
- 6) На обід я приготую смажену картоплю. _____
- 7) Я не буду запрошувати багато гостей. _____
- 8) Я запрошу тільки родичів. _____
- 9) Він щодня надсилатиме подрузі повідомлення. _____

- 10) Завтра він надішле їй телеграму. _____
- 11) Ввечері я буду перекладати текст. _____
- 12) Коли я перекладу текст, я вам зателефоную. _____

2. Read and translate the sentences. Explain the use of perfect and imperfect verbs in Future tense (prosess – resalt, many times – once, fact).

<p>Завтра Антон вирішуватиме складну проблему. Я купуватиму продукти у цьому магазині. Ганна буде вчити сьогодні нові слова й граматику. Макс буде вчитися грати у шахи. Наступного тижня ми рано будемо закінчувати заняття. - Що ти робитимеш ввечері? Гулятимеш? - Можливо, буду гуляти, а можливо, спатиму.</p>	<p>Завтра Антон вирішить складну проблему. Я куплю продукти у цьому магазині. Ганна вивчить сьогодні нові слова й граматику. Макс скоро навчиться грати у шахи. Викладач сказав, що завтра ми рано закінчимо заняття.</p>
---	---

3. Read and translate the sentences. Explain the use of perfect and imperfect verbs by writing the letter in brackets: F (fact), R (resalt), P (prosess), M (many times) або O (once).

1. Максим буде перекладати (.....) статтю, а Андрій точно її перекладе (.....).
2. Лариса буде вчитися працювати (.....) на комп'ютері і нарешті навчиться (.....).
3. Зараз Наталка не може (.....) грати на гітарі, але я думаю, що дуже скоро вона зможе (.....).
4. Я впевнена, що завтра я отримаю (.....) листа від батька, а потім я буду отримувати (.....) листи майже щотижня.
5. Ввечері мати

буде готувати (....) мою улюблену страву, а я буду їй допомагати (.....).
6. Завтра він фотографуватиме (...) вулиці й будинки міста. Завтра він обов'язково сфотографує (....) цю церкву.

4. Read and translate the sentences. Choose the correct Aspect of verb. Is it possible to use both aspect form?

1. Професоре, боюся, що я не _____ (перекладатиму/ перекладу) цю статтю. Вона надто велика й важка. 2. Мамо, я обов'язково _____ (запрошуватиму/запрошу) Макса й Олену в гості. 3. Максиме, я _____ (чекатиму/почекаю) тебе півгодини. 4. Олено, я _____ (буду робити/зроблю) цей переклад завтра. 5. Скоро я _____ (шукатиму/знайду) нову роботу. 6. Віро, коли ти _____ (будеш закінчувати/закінчиш) університет? 7. Антоне, говори голосно й повільно! Можливо тоді я _____ (буду розуміти/ зрозумію) тебе.

5. Write the underlined words in the Future tense form. Example: Ми повечеряли й почали дивитися фільм. – Ми повечеряємо й почнемо дивитися фільм.

1. Мій молодший брат цього року скінчив школу і вступив до університету. _____
2. Антон сьогодні дізнався, коли будуть іспити, і сповістив мене. _____
3. Я написав вам записку і залишив її на столі. _____
4. Олена взяла словник і подивилася у ньому незнайомі слова. _____
5. Коли батько надіслав мені лист, я відповів йому. _____
6. Ми написали твори і дали зошити викладачеві. _____
7. Марина встала о сьомій годині та зробила ранкову гімнастику. _____
8. Лаборант відчинив двері і дав нам ключі. _____
9. Максим сьогодні переклав статтю і почав готуватися до виступу. _____
10. Я допоможу вам, якщо ви не зрозуміли це завдання. _____
11. О котрій годині ви домовилися зустрітися? _____

6. Choose the correct Aspect of verb.

1. Сьогодні ми _____ твір. Коли ми _____ твір, ми покажемо його викладачу (писати/ написати). 2. Мій брат _____ портрет. Коли він _____

_____ портрет, він подарує його мені (малювати/ намалювати). 3. Після обіду я _____ Я трохи _____ і почну працювати (відпочивати/ відпочити). 4. Сьогодні ми _____ рано, о 18:00. Ми _____ і підемо в театр (вечеряти/ повечеряти). 5. Коли ви _____ цю книжку, принесіть її в клас. Ми _____ її разом (читати/ прочитати). 6. Що ти _____ сьогодні після уроку? Коли він обіцяє _____ переклад? (робити/ зробити).

7. Read and translate the story. Explain the use of perfect and imperfect verbs (prosess – result, many times – once, fact).

Коли я навчався в університеті, я вивчав англійську мову. Коли я закінчив університет, я почав працювати в американській фірмі. Коли я жив у Китаї, я навчився готувати. Коли я розмовляю українською, я іноді роблю помилки. Коли я знайшов квартиру в Харкові, я купив машину. Коли я закінчу навчання в Україні, я житиму в Америці. Коли я працюю на комп'ютері, я слухаю музику. Коли я готую, я ніколи не стомлююсь. Але я завжди стомлююсь, коли мию посуд. Коли ми відкриємо філію у Києві, я обов'язково вас запрошу.

8. Make a sentence according to the scheme: Example: снідати/поснідати – слухати/послухати (зараз). – Коли я снідаю, я слухаю радіо.

дивитися/подивитися у вікно – бачити/ побачити парк (зараз) _____

закінчувати/закінчити переклад (завтра) _____

телефонувати/зателефонувати подрузі (завтра) _____

перекладати/перекласти оповідання (завтра) _____

знаходити/знайти помилку (завтра) _____

дивитися/подивитися фільм (учора) _____

телефонувати/зателефонувати – подруга (учора) _____

відкривати/відкрити книжку (учора) _____

бачити/ побачити фотографію (учора) _____

9. Read and translate the story. Choose the correct Aspect of verb and make the correct form.

1). Раніше, коли я нічого не _____ в українській граматиці, я _____ викладача. (розуміти/зрозуміти, запитувати/запитати).

2). Коли я _____ університет, я _____ в українському журналі. (закінчувати/закінчити; працювати/попрацювати).

- 3). Коли я _____ працювати, я обов'язково _____ авто.
(починати/почати купувати/купити).
- 4). Коли я _____ пізно ввечері зі своїм собакою, я ніколи не _____
(гуляти/погуляти боятися/злякатися).
- 5). Учора, коли я _____ подругу, я _____ відомого хірурга.
(чекати/почекати бачити/побачити).
- 6). Завтра, коли я _____ цей текст, я _____ незнайомі слова у словнику.
(перекладати/перекласти дивитися/подивитися).
- 7). Коли я _____, я завжди дуже _____.
(працювати/попрацювати стомлюватися/стомитися).

10. Read and translate the story. Choose the correct Aspect of verb and put it in correct form.

Минулого тижня я _____ (знайомитися/ познайомитися) з однією цікавою людиною. Він художник. Ми швидко _____ (знаходити/знайти) спільну мову. Коли він _____ (дивитися/ подивитися) мої роботи, він одразу _____ (радити/порадити) мені кинути академію і _____ (вступати/вступити) до худпрому. Я довго _____ (сперечатися/посперечатися) з ним, але він нічого не _____ (хотіти/схотіти) _____ (слухати/послухати). Він _____ (говорити/сказати), що у мене є хист і я обов'язково повинна _____ (продовжувати/продовжити) малювати. Я _____ (вирішувати/вирішити), що завтра я _____ (радитися/ порадитися) зі своїм братом. Я завжди _____ (радитися/ порадитися) з ним, коли не можу самотійно _____ (вирішувати/вирішити) проблему.

11. Choose the verb in brackets of correct Aspect and put it in correct form:

1) починатися/ початися

Зазвичай заняття в академії _____ о 8:30, вчора вони _____ о 9 годині. А завтра заняття _____ 9:30.

Раніше заняття в академії завжди _____ о 8:00, зараз вони _____ о 8:30. Наступного року вони _____ о 9:00.

2) закінчуватися/ закінчитися

A) - Коли сьогодні _____ тренування?
- Тренування _____ сьогодні о 17:30.

B) - Коли зазвичай _____ робота на фірмі?
- Зазвичай робота на фірмі _____ о 6 годині.

C) - Коли завтра _____ іспит?
- Завтра іспит _____ о першій.

D) - Коли _____ заняття в минулому семестрі?
- У минулому семестрі заняття завжди _____ о 14:10.
- Коли _____ заняття в наступному семестрі?
- У наступному семестрі заняття _____ 16:15.

12. Choose the verb in brackets of correct Aspect and put it in correct form:

А) починати(ся) – почати(ся)

Коли урок _____, ми _____ писати диктант. 2. Коли ви _____ вивчати українську мову? 3. Учора ми були на концерті. Концерт _____ о _____ сьомій годині. 4. Ми гуляли в парку. Коли _____ дощ, ми повернулись додому та _____ грати у шахи.

В) продовжувати(ся) – продовжити(ся)

1. Після перерви урок _____. Ми _____ читати текст. 2. Збори тривали майже дві години. Усі стомилися, але _____ слухати доповідь декана. 3. Том не помітив мене і _____ розмовляти по телефону. 4. До якого часу _____ зимові канікули? 5. Після реклами _____ трансляція футбольного матчу. І ми могли, нарешті, _____ дивитися цікаву гру.

С) закінчувати(ся) – закінчити(ся)

1. Учора ми _____ працювати не дуже пізно. 2. Наш урок _____ о другій годині. 3. Коли перерва _____, ми повернулись у клас. 4. Концерт _____ о дев'ятій, але ми не поспішали додому. 5. Коли ресторан _____ працювати сьогодні?

TESTS

1. Choose the option where all verbs are used in Future Perfect

- A. відповім, вирішуватиму, прочитаю
- B. побігаю, поплаваю, вип'ю
- C. клеїтиму, помию, буду дивитися
- D. буду вчити, купуватиму, співатиму

2. Choose the option where all verbs are used in Future Perfect

- A. напишемо, вирішу, прочитаю
- B. летітиму, плаватиму, буду відпочивати
- C. лікуватиму, будемо дивитися, куплю
- D. житиму, навчатимемося, працюватимемо

3. Choose the option where all verbs are used in Future Perfect

- A. відповім, вилікую, читатиму
- B. летітиму, поплаваю, попрацюємо
- C. зроблю, куплю, напишу
- D. зустрічатимемо, побачу, розкажу

4. Choose the option where all verbs are used in Future Perfect

- A. побачу, огляну, напишу
- B. бігаю, плаваю, попрацюємо
- C. приготую, куплю, написали
- D. вчитимусь, пообідаю, розказав

5. Choose the option where all verbs are used in the 1st person singular in Future Perfect

- A. зроблю, приготую, прочитаю
- B. сидітимуть, писатиму, слухають
- C. вип'ю, вивчатимуть, бачили
- D. співатиме, буду готувати, йтиму

6. Choose the option where all verbs are used in the 1st person plural in Future Perfect

- A. говорив, писали, слухали
- B. сиджу, пише, розмовляли
- C. вчитимуть, ходитимуть, будуть жити
- D. заспіваємо, приготуємо, зробимо

7. Choose the option where all verbs are used in the 2nd person singular in Future Perfect

- A. будеш готувати, працюватимеш, читатимеш
- B. сидять, пише, слухають
- C. вивчиш, подивишся, напишеш
- D. вчитиме, ходять, п'є

8. Choose the option where all verbs are used in the 2nd person plural in Future Perfect

- A. робив, готував, читав
- B. вивчите, купите, почуєте
- C. п'ю, вивчали, бачили
- D. співала, готував, йтиму

9. Choose the option where all verbs are used in the 3rd person singular in Future Perfect

- A. робив, писала, їло
- B. розмовлятиму, писали, слухають
- C. вип'є, вивчить, побачить
- D. вчитимемо, ходимо, п'є

10. Choose the option where all verbs are used in the 3rd person plural in Future Perfect

- A. зроблять, напишуть, побідають
- B. працюватиму, писатиму, буду слухати
- C. п'ю, вивчав, бачили
- D. вчить, ходять, п'є.

4. CONDITIONAL MOOD

The verb in Conditional mood denotes a desired action as opposed to a real one. Conditional mood is formed by adding the conditional particle “б” (if the preceding sound is a vowel) or “би” (if a preceding sound is a consonant) to the verb in the Past Perfect or Imperfect.

Conditional mood of verbs “робити”

The Past Imperfect робити (to do)		The Past Perfect зробити (to have done)	
я робив би (m) я робила б (f)	ми робили б	я робив би (m) я робила б (f)	ми робили б
ти робив би (m) ти робила б (f)	ви робили б	ти робив би (m) ти робила б (f)	ви робили б
він робив би (m) вона робила б (f) воно робило б (n)	вони робили б	він робив би (m) вона робила б (f) воно робило б (n)	вони робили б

The particle “б/би” is moveable, and most often it follows either the subject or the predicate.

Imperfect verb versus perfect verb in Conditional mood

An imperfect verb in the Conditional mood denotes a repeated/recurrent action: Я б ходила до кав’ярні щодня/ I would go to a café every day..

A perfect verb in the Conditional mood denotes a single/concrete action: Я би пішла до кав’ярні сьогодні ввечері/ I would go to a cafe this evening.

The usage of Conditional mood

Conditional mood is used:

1. in conditional sentences introduced by the conjunction “якби” (if).
2. as the conjunction “якби” contains the conditional particle би , the verb following it is used without this particle.

Якби він мені писав частіше, я була б дуже рада/ If he wrote to me more often, I would be happy.

Якби він мені написав, я була б дуже рада/ If he had written to me, would be/have been very happy.)

Note. The conditional conjunction “якщо” (“if”) denotes a real action, for example: Якщо ти мені напишеш, я буду дуже рада/ If you write to me, I shall be very happy.

The real condition (якщо, коли, раз, як)	The unreal condition (якби, коли б, аби)
Ми поїдемо до парку, якщо погода буде добра.	Ми поїхали би до парку, якби погода була добра.
Якщо у тебе є хист до малювання, ти можеш стати художником.	Якби у тебе був хист до малювання, ти міг би стати художником.
Як він прийде, я тобі подзвоню.	Коли б він прийшов , я б тобі подзвонив .

3. in objective sentences introduced by the prepositions “**щоб/щоби**” (that/ so that).

As the conjunction “**щоб**” contains the conditional particle “**б**”, the verb following it is used without it for example: Я дуже хочу, щоб ми пішли до театру/ I would like us to go to the theatre.

The conjunction “**щоб**” is used after verbs expressing:

- ✓ request, order: казати (to tell), наказувати (to order), пропонувати (to suggest), просити (to ask);
- ✓ wish/desire: хотіти (to want), бажати (to wish), прагнути (to desire);
- ✓ necessity: необхідно (it is necessary), потрібно (one needs, musts), бажано (it is preferable/desirable)

Note:

Do not confuse the conditional conjunction “**щоб**” with the objective conjunction “**що**”. The latter is used to denote a real action, for example:

Я кажу, що він сидить вдома/ I say that he is staying at home.

Я кажу, щоб він сидів вдома/ I tell him to stay at home. Or I say that he should stay at home.

Time in Conditional mood

Time in Conditional mood is not very important, so an adverbial modifier of time will show us whether the action expressed by a verb refers to the past, present or future, for example: Якби вона до мене прийшла вчора в гості, я б була дуже рада/ If she had come over to my place yesterday, I would have been very happy.

Якби вона прийшла до мене сьогодні/ завтра в гості, я була б дуже рада/ If she came over to my place today/tomorrow, I would be very happy.

TASKS

1. Put the verbs in brackets into the Conditional mood:

- 1) Я прошу, щоб вона мені (зателефонувати) ввечері. _____
- 2) Ти просиш, щоб ми не (запізнюватися), а сам (you yourself) запізнюєшся. _
- 3) Він просить, щоб я (купити) йому квиток. _____
- 4) Вона просить, щоб ми (піти) з нею до кав'ярні. _____

- 5) Ми просимо, щоб ви (прийти) до нас у гості. _____
 6) Чому ви просите, щоб вони вас (відвідати)? _____
 7) Вони просять, щоб вона (писати) їм частіше. _____

2. Put the underlined verbs into the Conditional mood replacing the conjunction “що” for the conjunction “щоб”, as in the example: Він каже, що вона не запізнюється на роботу. – Він каже, щоб вона не запізнювалася на роботу.

1. Він каже, що вона пише лист. _____
 2. Вона каже, що він їй зателефонує ввечері. _____
 3. Він каже, що вона відпочиває. _____
 4. Він каже, що вони зустрічаються на вокзалі. _____
 5. Тарас каже, що Ярина їде з ним у Карпати. _____

3. Use the verbs in brackets in the Conditional mood filling the blanks with the particles “б/би”

1. Якби ти (бути) вільна в неділю, ми (могти) _____ піти до театру.
 2. Якби вона не (бути) змучена вчора, вона (піти) _____ з тобою гуляти. 3. Якби я не (поспішати), я (запізнитися). 4. Якби завтра (бути) гарна погода, ми. (поїхати) у гори. 5. Якби ти (бути) _____ закрила торбину, тобі не (вкрасти) гаманця.
 6. Якби ми (сісти) _____ на таксі, ми (бути) _____ вже на вокзалі. 7. Якби я не (забути) _____ мобільний, я б тобі (подзвонити).
 8. Якби я не (випити) _____ кави, я (хотіти) _____ спати. 9. Якби вони (мати) _____ час, вони (відвідати) _____ тебе завтра. 10. Якби продавець (мати) _____ решту, я не (мусити) _____ розмінювати гроші в банку.

4. Put the underlined verbs into the Conditional mood replacing the conjunction “якщо” for the conjunction “якби” and filling the blanks with the particles “б/би”:

1. Якщо він запізниться на роботу, директор буде не задоволений. _____

 2. Якщо ти матимеш завтра час, заходь до мене в гості. _____
 3. Якщо вона не поміряє цієї сукні, вона не знатиме, чи та їй личить. _____

 4. Якщо вона прочитає цю книжку до завтра, вона мені її дасть. _____

 5. Якщо Тарас запросить мене в Карпати на вихідні, я поїду з ним. _____

 6. Якщо я не замовлю квиток, я не матиму де зупинитись. _____
 7. Якщо ти не працюватимеш багато, ти не знатимеш добре української мови.

 8. Якщо ти завтра її будеш бачити, то скажи їй нехай мені подзвонить. _____

9. Якщо мені вдасться зробити цю роботу вчасно, я буду дуже рада. _____

10. Якщо я їхатиму до Києва, я замовлю кімнату в готелі. _____

5. Replacing the conjunction “якщо/якби”.

1. _____ у мене була твоя адреса, я би тобі надіслав з подорожі листівку. 2. Я би познайомив тебе з цікавою людиною, _____ ти прийшов до мене у неділю. 3. ти даси мені диск, я поверну його тобі післязавтра. 4. _____ він попросив моєї допомоги, я би обов'язково допоміг. 5. У мене завжди поганий настрій, на вулиці хмарно або йде дощ. 6. Що треба робити, _____ у тебе висока температура? 7. Куди б ти поїхав, _____ у тебе були би гроші? 8. взимку сухо і холодно, влітку сухо і спекотно.

6. Continue the sentences.

1. Якби він хотів з нами піти, _____.
2. Я б подивилася цей фільм, якби _____.
3. Якщо я погано почуваюся, _____.
4. Якщо я не знаю слово, _____.
5. Якби я був багатий, _____.
6. Максим купив би це авто, якби _____.
7. Якщо одного дня я стану президентом, _____.
8. Якби я виграв мільйон доларів, _____.

TESTS

1. Choose the option where all verbs are used in Conditional mood

- A зробив би, написав би, заробила б, сиділи б
- B побудували, заробили, сиділи, казали б
- C нехай пишуть, несли б, проспівали б, ремонтували
- D врятуймо, відвідали, заграли б, впіймало б

2. Choose the option where all verbs are used in Conditional mood

- A сіли б, почистив би, нехай оглянуть, здайте
- B зачинили б, смикни, відшукайте, прилетів би
- C їв би, оглянули б, розповіла б, приніс би
- D привітала б, розчесалась, вивчали б, відремонтуйте

3. Choose the option with Conditional mood

- A Я дуже хочу, щоб ми пішли до театру.
- B Вона не запізнюється на роботу
- C Я йду вулицею.
- D Лікар оглядає пацієнта.

4. Choose the option with Conditional mood

- A Я би пішла до кав'ярні сьогодні ввечері.
- B Вона працює в банку.

- С Я йду вулицею.
- D Лікар робить рентген.

5. Choose the option with Conditional mood

- A Я пішла до друга.
- B Вона тимчасово не працює.
- С Я йду в університет.
- D Студент написав би завдання, якби мав ручку.

6. Choose the option where all verbs are used in Conditional mood

- A йдемо, зимували б, вичитав би, гримнуло б
- B принесли б, стало б, накрила б, зловив би
- С боровся, будував, малювала, збирала б
- D розповів, зазеленіло, вечоріло, прочитали б

7. Choose the option where all verbs are used in Conditional mood

- A відстояли б, вчила б, тішило б, слухав би
- B любив, співаймо, наздогнав би, вилетіло б
- С взяв би, пробачила б, збудували б, зробімо
- D привезіть, почув би, зацвіло б, навідалась би

8. Choose the option with Conditional mood

- A Я пішла в музей цієї неділі.
- B Ми граємо в баскетбол щонеділі.
- С Я йду вулицею.
- D Він ходив би до школи, якби захотів.

9. Choose the option with Conditional mood

- A Я ходив у парк цієї неділі.
- B Ми грали б у баскетбол, якби мали м'яча.
- С Я йду вулицею.
- D Він поїхав додому.

10. Choose the option with Conditional mood

- A Я була вдома.
- B Ми граємо в баскетбол щонеділі.
- С Я пішов би гуляти, якби не падав дощ.
- D Студент сумлінно вчиться.

11. Choose the option with Conditional mood

- A Мій брат купив би авто, якби мав достатньо грошей.
- B Ми граємо в баскетбол щонеділі.
- С Лікар пише історію хвороби.
- D Студент пише завдання.

12. Choose the option with Conditional mood

- A Я би пішла на річку цієї неділі.
- B Ми граємо в баскетбол щонеділі.
- C Він працює в лікарні.
- D Мій друг живе в Америці.

13. Choose the option where all verbs are used in Conditional mood

- A святкували б, співала б, піклувався б, зрозуміла
- B читала, наздогнав би, нехай свисне, дізнався б
- C хотіла б, читав би, відчули б, пробачила
- D заборонили б, шукав би, писав би, грали б

14. Choose the option where all verbs are used in Conditional mood

- A вчила, співала б, їдять, зрозуміла
- B летять, наздогнав би, нехай прийде, дізнався б
- C хотіла б, несе, відчули, пробачила
- D лікували б, приїхав би, цікавилась би, грала б

15. Choose the option where all verbs are used in Conditional mood

- A лікував би, відпочивав би, піклувався б, купили
- B навчають , наздогнав би, хай живе, повідомив би
- C хотіла б, їхав би, написали б, побачила
- D замовили б, заплатив би, купував би, запропонував би

5. IMPERATIVE MOOD

Imperative mood is used to give commands and to make requests.

In Ukrainian language three imperative forms are used.

1. The second person singular imperative form is used when a command or a request is made to someone who is referred to as ти. Дитино, біжи додому!/Child, run home!
2. The second person plural imperative form is used when a command or a request is made either to a group of people or to one person who is being addressed politely as ви. Діти, біжіть додому!/ Children, run home! Лікарю, біжіть в реанімацію!/ Doctor, run in reanimation room!
3. The first person plural imperative form is used if the speaker includes himself/herself in the command. Біжімо додому!/Let's run home!

First conjugation

If the second person singular contains the sequence of letters **-аєш** or **-ієш**, the singular imperative will end in **й**: читаєш – читай, to which **-те** is added to form the plural – читайте.

The **first person plural** imperative can be formed simply by replacing the ending **-те** with **-мо** or **-іть** with **-імо** (or sometimes **-м**): читаймо, робім(о), забудьмо. An important oddity is the use of the past tense form **пішли** to mean “let's go!”.

Inf.	2 person sing. Indicative mood - ти	2 person sing. Imperative mood - ти	2 person pl. Imperative mood - ви	2 person pl. Imperative mood - ви
читати	читаєш	читай	читайте	читаймо
розуміти	розумієш	розумій	розумійте	розуміймо
прийняти	приймаєш	приймай	приймайте/прийміть	приймаймо/прийміймо

If the suffix **-ава-** is found in an infinitive, it is retained in the imperative mood.

Inf.	2 person sing. Indicative mood - ти	2 person sing. Imperative mood - ти	2 person pl. Imperative mood - ви	2 person pl. Imperative mood - ви
давати	даєш	давай	давайте	даваймо
продавати	продаєш	продавай	продавайте	продаваймо
вставати	встаєш	вставай	вставайте	вставаймо

If the first person singular has the stress on the ending (беру, іду, пишу) and the **second person singular** ends with a **consonant + еш**, the singular imperative will end in **-и**, the plural in **-іть**:

Inf.	2 person sing. Indicative mood - ти	2 person sing. Imperative mood - ти	2 person pl. Imperative mood - ви	1 person pl. Imperative mood - ми
брати	береш	бери	беріть	берімо
іти	ідеш	іди	ідіть	ходімо

писати	пишеш	пиши	пишіть	пишімо
нести	несеш	неси	несіть	несімо
жити	живеш	живи	живіть	живімо
(с)казати	(с)кажеш	(с)кажи	(с)кажіть	(с)кажімо

If the first person has the stress on any other syllable (р^іжу), the singular imperative has either no ending at all:

Inf.	2 person sing. Indicative mood - ти	2 person sing. Imperative mood - ти	2 person pl. Imperative mood - ви	1 person pl. Imperative mood - ми
різати	ріжеш	ріж	ріжте	ріжмо

or a soft sign:

Inf.	2 person sing. Indicative mood - ти	2 person sing. Imperative mood - ти	2 person pl. Imperative mood - ви	1 person pl. Imperative mood - ми
забути	збудеш	збудь	збудьте	збудьмо
устати	устанеш	устань	устаньте	устаньмо
доглянути	доглянеш	доглянь	догляньте	догляньмо

Second conjugation

If the **second person singular** contains the sequence of letters **vowel + їш** the singular ends in **-ї**. If the verb stem ends in the vowel **o**, this **o** usually changes to **i**.

Inf.	2 person sing. Indicative mood - ти	2 person sing. Imperative mood - ти	2 person pl. Imperative mood - ви	1 person pl. Imperative mood - ми
боятися	боїшся	бійся	бійтеся	біймося
стояти	стоїш	стій	стійте	стіймо

If the first person singular has the stress on the ending (роблю) and **the second person singular** consists of **consonant + иш**, the singular imperative will end in **-и**, the plural in **-іть**:

Inf.	2 person sing. Indicative mood - ти	2 person sing. Imperative mood - ти	2 person pl. Imperative mood - ви	1 person pl. Imperative mood - ми
робити	робиш	роби	робіть	робімо
сидіти	сидиш	сиди	сидіть	сидімо

If the first person has the stress on any other syllable (вибачу), the singular imperative has no endings at all:

Inf.	2 person sing. Indicative mood - ти	2 person sing. Imperative mood - ти	2 person pl. Imperative mood - ви	1 person pl. Imperative mood - ми
вибачити	вибачиш	вибач	вичте	вибачмо

Obviously these rules do not account for the irregular forms from ; such forms have to be noted separately.

Inf.	2 person sing. Indicative mood - ти	2 person sing. Imperative mood - ти	2 person pl. Imperative mood - ви	1 person pl. Imperative mood - ми
їсти	їси	їж	їжте	їжмо

The third-person imperative (“Let him/her/it/them...”) is formed by combining particle **хай** or **нехай** with the third-person singular or plural form of the verb: **Хай (нехай) Ігор зустріне Стівена! / Let Ihor meet Stephen!**

Aspect and Imperative

A perfective imperative tends to be used when the action is to be performed at the moment of speaking or refer to only one action: **Напишіть листівку! / Write a postcard!** More general instructions are likely to be in the imperfective: **Пишіть мені! / Write to me!**

Here are more examples of imperative:

ти (singular – informal)	ви (plural or formal singular)
бери	беріть
їж	їжте
запрошуй	запрошуйте
заходь	заходьте
знайомся	знайомтеся
подзвони	подзвоніть
пригощайся	пригощайтесь
допоможи	допоможіть
вибач	вибачте
телефонуй	телефонуйте
іди	ідіть

Compare:

Можна (Dat. case) + infinitive Perfect	Imperative Imperfect
Можна взяти вашу ручку?	Будь ласка, бери (беріть)!
Можна (мені, нам – Dat.) вийти!	Будь ласка, виходь(те)!
Можна (мені, нам – Dat.) сісти?	Будь ласка, сідай(те)!

The negated commands or statements (не + imperative) are always in **the imperfective aspect**: **Не розмовляйте голосно! / Don't talk loud!**

When the imperfective after “**не**” is in **the perfective aspect**, you are dealing with a **warning**: **Не забудь! / (Mind you) don't forget!**

Compare:

Imperative Imperfect/Perfect	не + imperative Imperfect
Читай(те)! / Прочитай(те)!	Не читай(те)!
Слухай(те)! / Послухай(те)!	Не слухай(те)!
Пиши! Пишіть!/Напиши!Напишіть!	Не пиши!Не пишіть!
Розкажуй(те)! / Розкажи! Розкажіть!	Не розкажуй(те)!
Покажуй(те)! / Покажи! Покажіть!	Не покажуй(те)!
Давай(те)! / Дай(те) !	Не давай(те)!
Бери! Беріть! / Візьми! Візьміть!	Не бери! Не беріть!
Треба починати операцію.	Не треба починати операцію.
Note! Не забудь квитки! (не + imperative Perfect) – warning	

TASKS**1. Choose the correct Aspect of the verb and make up Imperative mood.**

Example: Будь ласка, _____ мені _____ ввечері!
(телефонувати/зателефонувати). – Будь ласка, зателефонуй мені ввечері!

- 1) Можна подивитися, що ви робите? – Звичайно, _____!
(дивитися/подивитися).
- 2) Будь ласка, ніколи не _____, що ви тут бачили,
(розповідати/розповісти).
- 3) Дивись, не _____ сьогодні паспорт! (забувати/забути).
- 4) Не _____ вікно, тут дуже спекотно! (зачиняти/зачинити).
- 5) Ти ідеш у магазин? _____ мені макарони, будь ласка!
(купувати/купити).
- 6) Я хочу прочитати вам свої вірші. – Добре, _____!
(читати/прочитати).
- 7) У мене болить голова. _____ мені, будь ласка, таблетку!
(давати/дати).
- 8) Дивись не _____ гроші! (губити/загубити).

2. Paraphrase the sentences using the underlined infinitives in the Imperative mood (the person is indicated in brackets), the stem of some verbs is given in brackets too:

- 1) Прошу замовляти щось! А. _____ (ти) щось! В. _____ (ви) щось!
- 2) Прошу сідати! А. _____ (ти) будь ласка! В. _____ (ви) будь ласка!
- 3) Прошу не питати мене про це! А. Не _____ (ти) про це! В. Не _____ (ви) про це!
- 4) Прошу не чекати на мене! А. Не _____ (ти) на мене! В. Не _____ (ви) на мене!

- 5) Прошу сказати (скаж-) мені котра година? А. _____ (ти) мені, будь ласка, котра година! В. _____ (ви) мені, будь ласка, котра година!
- 6) Прошу не йти (йд-) нікуди! А. Не _____ (ти) нікуди! В. Не _____ (ви) нікуди!
- 7) Прошу не розмовляти! А. Не _____ (ти)! В. Не _____ (ви)!
- 8) Прошу мене попередити! А. _____ (ти) мене! В. _____ (ви) мене!
- 9) Прошу відвідати їх! А. _____ (ти) їх! В. _____ (ви) їх!
- 10) Прошу приїхати (приїд-) до мене о шостій годині! А. _____ (ти) до мене о шостій годині! В. _____ (ви) до мене о шостій годині!

3. Paraphrase the sentences using the underlined infinitives in the Imperative mood, remember to leave out the suffix -ва-:

- 1) Прошу не запізнюватися! А. Не _____ся (ти) будь ласка! В. Не _____ся (ви) будь ласка!
- 2) Прошу зарезервувати для мене номер! А. _____ (ти) для мене номер! В. _____ (ви) для мене номер!
- 3) Прошу не купувати мені нічого. А. Не _____ (ти) мені нічого. В. Не _____ (ви) мені нічого.
- 4) Прошу мені не телефонувати! А. Не _____ (ти) мені! В. Не _____ (ви) мені!
- 5) Прошу не турбувати (disturb) мене! . Не _____ (ти) мене! В. Не _____ (ви) мене!

4. Paraphrase the verbs in brackets into the Imperative mood, then use them in sentences, paying special attention to the aspect of the verb (perfect/imperfect):

- 1) (замовляти/замовити): Зараз _____ (ти) лише одну каву! Зараз _____ (ви) лише одну каву! Потім _____ (ти) ще сік! Потім _____ (ви) ще сік!
- 2) (не робити/зробити): Не _____ (ти) зараз кави, я не хочу. Не _____ (ви) зараз кави, ми не хочемо. _____ (ти) нам каву за п'ятнадцять хвилин! _____ (ви) нам каву за п'ятнадцять хвилин!
- 3) (писати/написати): Вже _____ (ти) їй листа. Вже _____ (ви) їй лист. _____ (ти) листа завтра. _____ (ви) листа завтра.
- 4) (митися/помитися): Зараз _____ся (ти) і йди спати! Зараз _____ся (ви) і йди спати! _____ся (ти), а потім йди спати! _____ся (ви), а потім йди спати!
- 5) (повертати/повернути (поверн-)): Зараз _____ (ти) праворуч! Зараз _____ (ви) праворуч! Потім _____ (ти) ліворуч! Потім _____ (ви) ліворуч!
- 6) (відпочивати/ відпочити (відпочин-)): Нічого не роби, _____ (ти)! Нічого не робить, _____ (ви)! Попрацюєш, а потім _____ (ти) трохи! Попрацюєте, а потім _____ (ви) трохи!

5. Fill in the blanks with the particle “хай/нехай!” to form the Imperative mood:

1. _____ вони не запізнюються! 2. _____ він іде до кав'ярні!
 3. _____ вони мені зателефонують завтра ввечері! 4. _____ він напише їй листа!
 5. _____ вона не розмовляє.

6. Tell your patient how to take the medicine using the Imperative mood. Example: ці ліки – 3 – день – після (їжа). = Приймайте ці ліки тричі (три рази) на день після їжі.

- 1) Ці пігулки – 2 – день – перед (їжа).
- 2) Ця мікстура – 1 – доба – перед (сон).
- 3) Ці вітаміни – кожний день.
- 4) Ці драже – 3 – день – після (їжа).
- 5) Ці ліки – 1 драже – вранці – натщесерце.

7. Choose appropriate verb in brackets and write it in correct form.

1. Давайте я _____ (ставити/поставити) вам термометр. 2. Давайте _____ (міряти/поміряти) тиск. 3. Давай _____ (відпочивати/відпочити). 4. Давай я _____ (купувати/купити) ліки.
 5. Давайте _____ (видаляти/видалити) хворий зуб. 6. Давайте я _____ (виписувати/виписати) вам довідку. 7. Давай _____ (іти/піти) до стоматолога.
 7. Давайте _____ (робити/зробити) рентген. 8. Давайте я вас _____ (слухати/послухати) і _____ (дивитися/подивитися) ваше горло.
 9. Давайте я вас _____ (оглядати/оглянути).

8. Fill in the blanks.

Можна мені встати ?	Будь ласка, телефонуйте!
Можна мені розповісти анекдот?	Будь ласка, покажіть!
	Будь ласка, пийте!
Можна мені подивитися ваш альбом?	
Можна мені поставити сюди свою сумку?	Будь ласка, відчиняй!
	Будь ласка, замовляйте!
Можна записати ваш телефон?	Будь ласка, виходьте!

TESTS

1. Choose the option with Imperative mood

- A Випиймо кави.
- B Ми працюємо щовівторка.
- C Він працював хірургом.
- E Ми жили в Англії три роки.

2. Choose the option with Imperative mood

- A Ходімо додому.
- В Ми з друзями йдемо в кіно.
- С Я пишу вправу.
- Д Мій друг навчається в Англії.

3. Choose the option with Imperative mood

- A Допоможіть хворому дійти до палати.
- В Ми з друзями навчаємося на медичному факультеті.
- С Лікар зажди допоможе.
- Е Ми живемо навпроти аптеки.

4. Choose the option with Imperative mood

- A Я вивчаю анатомію.
- В Вчіть анатомію.
- С Я люблю співати.
- Д Коли ти їдеш в Індію?

5. Choose the option with Imperative mood

- A Щодня ми ходимо на заняття.
- В Ми з друзями любимо грати у крикет.
- С Напиши листа батькам.
- Д Він працює в лікарні.

6. Choose the option with Imperative mood

- A Мийте руки з милом.
- В Коли ти прийдеш додому?
- С Я живу в Ужгороді.
- Д Мій друг працює хірургом.

7. Choose the option with Imperative mood

- A Залишайтеся вдома.
- В Ми з друзями йдемо в кіно.
- С Я пишу вправу.
- Д Треба багато вчитися, щоб стати хорошим лікарем.

8. Choose the option where all verbs are used in Imperative mood

- A захистімо, знайди, перепиши, читай
- В співай, сидіть, володійте, покладемо
- С лий, стій, плач, підеш
- Д сидиш, тримай, летіть, говорімо

9. Choose the option where all verbs are used in Imperative mood

- A одужуймо, стелись, вийдемо, стеж
- В відпочиваймо, нарізати, сплять, зробимо

D дихайте, любімо, почисти, спечіть
С стався, фарбуйте, приховаймо, прикрашають

10. Choose the option where all verbs are used in Imperative mood

A відпочиваймо, не запізнуйтеся, неси, розкажи
B не ворухись, пишемо, ламай, помийте
C спізнишся, виходьте, не стогни, розійдемося
D віднесіть, одержіть, спішемо, виберіть

11. Choose the option in which the verb in Imperative mood is correct

A допоможете
B хай працюймо
C радіємо
D підготуйтеся

12. Choose the option in which the verb in Imperative mood is correct

A ходіте
B вивчи
C зрізаємо
D говорив би

13. Choose the option in which the verb in Imperative mood is correct

A відпочиваймо
B підіте
C зробіте
D почитаємо

14. Choose the option in which the verb in Imperative mood is correct

A сидимо
B намалюємо
C нехай пише
D працювати

15. Choose the option in which the verb in Imperative mood is correct

A напишіть
B думав би
C зрозуміти
D спостерігаємо

16. Choose the option in which the verb in Imperative mood is wrong

A ходімо
B ходіте
C йди
D хай ідуть

17. Choose the option in which the verb in Imperative mood is wrong

A зустрічаємо
B зустрічаймо

- С зустрічай
- Д хай зустрічають

18. Choose the option in which the verb in Imperative mood is wrong

- А познайомся
- В познайомтеся
- С давайте познайомимось
- Д познайомімось

19. Choose the option in which the verb in Imperative mood is wrong

- А заспіваємо
- В заспіваймо
- С заспівай
- Д заспівайте

20. Choose the option in which the verb in Imperative mood is wrong

- А відвідай
- В відвідайте
- С хай відвідають
- Д відвідаємо.

6. TRANSITIVE AND INTRANSITIVE VERBS

A **transitive verb** has a direct object. **The direct object** is the noun or pronoun to which the action of the verb is directed (or the person or thing affected by the action of the subject). Direct objects are in the **Accusative case**. **The preposition is not used** with direct object.

Example:

Жінка любить дитину (The woman loves the child).

Subject: (Who loves?) Жінка любить.

Predicate: (What does she do?) Вона любить.

Direct Object: (Whom does she love?) Вона любить дитину.

Remember transitive verbs below.

читати	to read
писати	to write
слухати	to listen
чути	to hear
знати	to know
робити	to do
виконувати	to make, to perform
лікувати	to treat (medically)
нести	to carry
розуміти	to understand
повторювати	to repeat
розповідати	to retell
пояснювати	to explain
питати/запитувати	to ask
відповідати	to answer
готувати	to prepare, to cook
вивчати	to study, to explore
вчити	to study
перевіряти	to check
бачити	to see
дивитися	to watch
показувати	to show
отримувати	to get
надсилати	to send
навчати	to teach
викладати	to teach, to give a lecture
купувати	to buy
їсти	to eat
пити	to drink
брати	to take
любити	to love
кохати	to love

давати	to give
класти	to put
ставити	to put
вішати	to hang
співати	to sing
втрачати	to lose
знаходити	to find
мати	to have
згадувати	to remember
пам'ятати	to remember
забувати	to forget
вибирати	to choose
прибирати	to clean
відчиняти	to open
зачиняти	to close
відвідувати	to visit
звати	to call (name)
вітати	to congratulate, to salute
запрошувати	to invite
чекати	to wait
очікувати	to expect
зустрічати	to meet
годувати	to feed
поважати	to respect

Note! лікувати кого? – лікувати пацієнта/ пацієнтку.

лікувати що? – лікувати пневмонію.

In certain cases the direct object is used in **Genetive case**:

- ✓ if the action passes not on the whole object, but only on its part (the nouns that denotes substances): купити **рису**, випити **води**, з'їсти **хліба**.
- ✓ when before the verb is negative particle **не**: Я не їм **м'яса**.

An intransitive verbs express the action that is not directed to the person or object. An intransitive verb **does not have a direct object** (the noun in the Accusative case without preposition), for example, іти в кіно, дякувати батькам, зустрічатися з друзями.

Intransitive are also **reflexive verbs** (the verbs with postfix **-ся**), for example, вмиватися вранці, вчитися на відмінно, усміхатися приязно.

Compare:

Transitive verb:	Intransitive verbs Genetive case:
Я лікую горло (direct object - Acc.)/ I treat the throat.	Я лікуюся в цій лікарні (Loc.)/ I am being treated in this hospital.

TASKS

1. Answer the questions, use the information in brackets.

1. Що ми бачимо на вулиці? (автобус, тролейбус, трамвай, машини, високі будинки, великий парк) _____

2. Що ви читаєте ввечері? (ця цікава книга, вечірня газета, новий журнал) _____

3. Що слухають студенти? (цікава лекція, концерт, джазова музика) _____

4. Що ви купуєте в супермаркеті? (м'ятна жуйка, яблучний сік, цукерки, печиво, мінеральна вода) _____

5. Що ви купуєте у цьому магазині? (хліб, м'ясо, сир, ковбаса, цукор, молоко, риба, яйця) _____

6. Що ви їсте вранці? (сендвіч, яєшня, йогурт, сир, ковбаса) _____

7. Що ви п'єте вранці? (чай, кава, молоко, газована вода) _____

8. Що ви їсте на обід? (суп, макарони, рис картопляне пюре, м'ясо або риба) _____

9. Що ти їси вдень? (сир, смажена або варена картопля, котлети) _____

10. Що ви п'єте у кав'ярні? (чай, кава, томатний сік, коктейль або вода) _____

2. Put the words in brackets in the correct form.

1. Я бачу в аудиторії _____ (дошка, карта, комп'ютер, шафа).

2. Я добре знаю _____ (Борис, Марина, Тарас).

3. Викладач запитує _____ (студент, студентка).

4. Я давно не бачив _____ (мати і батько).

5. Мій брат любить _____ (музика і спорт).

6. Я знаю його _____ (син і дочка).

7. У бібліотеці я беру _____ (книжка, словник, журнал, методичка).

8. Я чекаю _____ (брат і сестра).

9. Мати готує _____

(картопля, суп, каша, сніданок, обід, вечеря).

10. Я часто згадую _____ (бабуся, дідусь).

11. Студенти отримують _____ (довідка, паспорти).

12. Ви знаєте, як звать _____ (декан, викладач, сусідка)?

13. Я прибираю _____ (моя кімната, будинок).

TESTS

1. Choose the appropriate verb: Вранці я ... каву з молоком.

A. їм

B. прибираю

- C. читаю
- D. п'ю

2. Choose the appropriate verb: На першому курсі ми ... анатомію.

- A. купуємо
- B. вивчаємо
- C. п'ємо
- D. зустрічаємо

3. Choose the appropriate verb: У кімнаті стало спекотно, і я ... вікно.

- A. зустрів
- B. відчинив
- C. зачинив
- D. приготував

4. Choose the appropriate verb: У супермаркеті мій друг ... овочі.

- A. купує
- B. готує
- C. їсть
- D. розповідає

5. Choose the appropriate verb: На прийомі лікар ... пацієнта.

- A. оглянув
- B. прооперував
- C. читав
- D. навчав

6. Choose the words with correct ending, pay attention at appropriate case:

Я бачу в аудиторії

- A. дошка, карта, комп'ютер, шафа
- B. дошку, карту, комп'ютер, шафу
- C. дошка, картою, комп'ютером, шафою
- D. дошки, карти, комп'ютера, шафи

7. Choose the words with correct ending, pay attention at appropriate case:

У бібліотеці я беру

- A. книжці, словнику, журналі, методичці
- B. книжку, словник, журналу, методички
- C. книжка, словником, журналом, методичка
- D. книжку, словник, журнал, методичку

8. Choose the words with correct ending, pay attention at appropriate case:

У магазині я купую

- A. вода, рис, овочі, курка
- B. воду, рис, овочі, курку
- C. водою, рисом, овочі, курки
- D. водою, рису, овочі, курку

9. Choose the words with correct ending, pay attention at appropriate case:

Студенти отримують ...

- A. довідку, паспорти
- B. довідкою, паспортами
- C. довідка, паспортом
- D. довідку, паспортів

10. Choose the words with correct ending, pay attention at appropriate case:

Ввечері я читаю ...

- A. цікава книга, вечірню газету, новий журнал
- B. цікавою книгою, вечірньою газетою, новим журналом
- C. цікавої книги, вечірньої газети, нового журналу
- D. цікаву книгу, вечірню газету, новий журнал

11. Choose the words with correct ending, pay attention at appropriate case: Я

п'ю ...

- A. чай, кава, молоко, газована вода
- B. чай, каву, молоко, газовану воду
- C. чаю, кави, молока, газованої води
- D. чай, каву, молоком, газована вода

12. Choose the words with correct ending, pay attention at appropriate case: У

магазині я купую ...

- A. хліб, м'ясо, сир, цукор, молоко, рибу
- B. хліба, м'яса, сиру, цукру, молока, риби
- C. хліби, м'ясо, сири, цукор, молоко, риби
- D. хлібом, м'ясом, сиром, цукром, молоком, рибою

13. Choose the words with correct ending, pay attention at appropriate case: У

магазині я купую ...

- A. м'ятна жуйка, яблучний сік, мінеральна вода
- B. м'ятні жуйки, яблучний сік, мінеральна вода
- C. м'ятну жуйку, яблучний сік, мінеральну воду
- D. м'ятної жуйки, яблучного соку, мінеральної води

14. Choose the words with correct ending, pay attention at appropriate case: У

місті я бачу ...

- A. автобус, тролейбус, високі будинки, великий парк
- B. автобусами, тролейбуси, високі будинки, великим парком
- C. автобуса, тролейбуса, високих будинків, великий парк
- D. автобус, тролейбус, високі будинки, великому парку

15. Choose the words with correct ending, pay attention at appropriate case:

Брат любить ...

- A. музика і спорт
- B. музику і спорт
- C. музикою і спортом
- D. музики і спорту.

7. REFLEXIVE VERBS

Reflexive verb is a verb used with the reflexive particle “ся”: мити (to wash) – митися (to wash oneself). The particle “ся” is fixed to the verb and unchangeable: митися (to wash oneself), зустрічатися (to meet one another). It shows that the action expressed by the verb is directed at the subject, the doer of that action. Compare: Я мию волосся/ I am washing hair. Я миюся (= Я мию себе/ self) / I am washing (myself).

Without -ся/-сь (transitive)	With -ся/-сь (intransitive)
<p>1. <u>Subject хто? (who?)</u> починати/почати (Perf.) – to begin закінчувати/закінчити (Perf.) – to finish продовжувати/продовжити (Perf.) – to continue відчиняти/відчинити (Perf.) – to open зачиняти/зачинити (Perf.) – to close зупиняти/зупинити (Perf.) – to stop записувати/ записати (Perf.) – to write down</p> <p>Examples: Коли ти починаєш працювати? Він закінчив роботу о п’ятій. Господар <u>відчиняє</u> магазин о дев’ятій ранку. Водій <u>зупинив</u> машину на перехресті. Ми <u>вітаємо</u> друзів. Він <u>зустрів</u> подругу.</p>	<p><u>Subject що? (what?)</u> починатися/початися закінчуватися/закінчитися продовжуватися/продовжитися (=тривати) відчинятися/відчинитися зачинятися/зачинитися зупинятися/зупинитися записуватися/ записатися</p> <p>Коли <u>починається</u> урок? Робота <u>закінчується</u> о п’ятій. Магазин <u>відчиняється</u> о дев’ятій. Машина <u>зупинилася</u> на перехресті. Життя <u>продовжується</u>. (=Життя триває.)</p>
<p>2. Verb + кого? що? (Acc. case) вмивати/вмити (Perf.) – to wash втирати/втерти (Perf.) – to wipe вчити/навчити (Perf.) – to teach готувати/приготувати (Perf.) – to prepare, cook народжувати/народити (Perf.) – to give birth to фотографувати/сфотографувати (Perf.) – to photograph Ніна <u>приготувала</u> обід (Acc. case). Він любить <u>фотографувати</u> будинки.</p>	<p>Verb with ся + other case. вмиватися/вмитися втиратися/втертися вчитися/навчитися (чого?) готуватися/приготуватися (до чого?) народжуватися/народитися фотографуватися/сфотографуватися</p> <p>Ніна <u>готується</u> до іспиту (Gen. case). Він любить <u>фотографуватися</u>. Де ти народилася/народився?</p>
<p>3. Verb + кого? що? (Acc. case) бачити/побачити (Perf.) – to see зустрічати/зустріти (Perf.) – to meet вітати/привітати (Perf.) – to greet знайомити/познайомити (Perf.) – to introduce Я зустрічаю сестру на вокзалі.</p>	<p>Verb with ся + з ким? (Abl. case) бачитися/побачитися зустрічатися/зустрітися вітатися/привітатися знайомитися/познайомитися Вони <u>привіталися</u> з деканом (Abl. case). Вона <u>зустрілася</u> з подругою (Abl. case).</p>

4. Verb + кому? (Dat. case) +inf. радити/порадити (Perf.) – to advise Лікар порадив йому (Dat. case) кинути палити.	Verb with ся + з ким? (Abl. case) радитися/порадитися з ким? Мені треба порадитися з лікарем (Abl. case).
--	--

Compare the role of subject and object with the verbs with and without particle “-ся”:

subject (Nom. – хто?/who?) + хотіти, жити, вірити	object (Dat. – кому?/to whom?) + хотітися, житися, віритися
Я (Nom.) хочу спати. Студенти (Nom.) хочуть побачити Карпати. Він (Nom.) живе весело.	Мені (Dat.) хочеться спати. Студентам (Dat.) хочеться побачити Карпати. Йому (Dat.) живеться весело.

Verbs with the particle “-ся” conjugate in the same way as simple verbs, but for a little change in the ending of the 3rd person singular, which always has the final “ть”.

Personal endings of reflexive verbs of the first conjugation in Present tense:

of the verb ends in a vowel “митися” - “ми-”		the stem of the verb ends in a consonant “чесатися” (to comb) - “чеш-”	
я ми-юся	ми ми-ємося	я чеш-уся	ми чеш-ємося
ти ми-єшся	ви ми-єтеся	ти чеш-ешся	ви чеш-єтеся
він/ вона/ воно ми-ється	вони ми-ються	він/ вона/ воно чеш-ється	вони чеш-уться

Personal endings of reflexive verbs of the second conjugation in Present tense:

of the verb ends in a vowel “боятися” (to fear) – “бо-”		the stem of the verb ends in a consonant “вчитися” (to study) – “вч-”	
я бо-юся	ми бо-їмося	я вч-уся	ми вч-имося
ти бо-їшся	ви бо-їтеся	ти вч-ишся	ви вч-итесья
він/ вона/ воно бо-їться	вони бо-яться	він/ вона/ воно вч-иться	вони вч-аються

Here is the conjugation of a verb of the second conjugation with mixed endings (soft endings in the 1st person singular and the 3rd person plural, hard endings in all the other persons):

голитися (to shave oneself) “гол-”	
я голуся	ми голимося
ти голишся	ви голитися
він/вона/воно голиться	вони голяться

Reflexive verbs that are not used without “-ся”

In Ukrainian some reflexive verbs which have the particle “ся” do not denote a reflexive action, i.e., an action directed at the subject. They have their own meaning.

These reflexive verbs must be learnt. Some of the most common are: дивитися на (to look at), подобатися (to like/to be liked), здаватися/видаватися (to seem).

The verb “**подобатися**” is passive in its meaning. That is the person who likes somebody or something is **used** in the Dative case (usually it heads the sentence) and the verb “подобатися” agrees in **person** and **number** with somebody or something one likes (usually it follows the verb):

Студентові (Dat.) подобається українська мова. – Student likes Ukrainian. (lit. The Ukrainian language is pleasing **to student.**)

In English what you like is the **object**. In Ukrainian what you like is the **subject**.

Here is another example:

Вам подобаються ці квіти? – Do you like these flowers? (lit. Do these flowers please you?)

The subject of the Ukrainian sentence is квіти, a plural noun; therefore the verb has a plural ending, подобаються.

Note: reflexive verbs that are not used without -ся. Pay attention to the cases of nouns that follow them.

reflexive verbs (imperf/perf)	English translation	Object question	Example
домовлятися/ домовитися	to negotiate	з ким? про що?	домовитися з другом про зустріч
боятися/ ---	to fear	кого? чого?	боятися темряви
сміятися/ засміятися	to laugh	з кого? з чого?	сміятися з жарту; засміятися до дитини
посміхатися/ посміхнутися	to smile	кому? чому? до кого? до чого?	посміхнутися до матері
гордитися, пишатися/ ---	to be proud	ким? чим?	гордитися успіхами; пишатися сином
милуватися/ ---	to admire	ким? чим?	милуватися краєвидом
поратися/ попоратися	to keep the house/garden	де? з чим?	поратися в саду з полуницею
боротися/ поборотися	to fight	з ким? з чим? за що?	боротися із хворобою, боротися за перемогу
одружуватися/ одружитися	to get marry	з ким?	Андрій одружився з Оленою.
сподіватися/ ---	to expect	на кого? на що?	сподіватися на удачу
сумніватися/ ---	to doubt	у кому? у чому?	сумніватися у своїх знаннях

помилятися/ помилитися	to be mistaken	у кому? у чому?	помилитися в діагностуванні
запізнюватися/запізнитися	to be late	куди?	Учора я запізнився на заняття.
стомлюватися/стомитися	to get tired	-	Я працював кілька годин і стомився.
здаватися/здатися	to be seem	кому?	Мені здалося, що пацієнтка стомилася.
листуватися/ ---	to correspond	з ким?	Я листуюся з другом.
стосуватися/ ---	to be concern, regard	кого? чого?	Ця справа мене не стосується.
знущатися/ ---	to abuse	з кого? з чого?	знущатися з тварин

Note! Use Ablative case after these reflexive verbs (займатися чим? бачитися з ким?):

Займатися/ to go in for; to work at, бачитися з... / to see each other, вітатися з... / to greet, прощатися з ... / to say goodbye, знайомитися з ... / to make the acquaintance, зустрічатися з .../ to meet, домовлятися з ... / to arrange, листуватися з ... / to correspond, одружуватися ... / to get marry, захоплюватися/ to admire (with), сперечатися з ... / to dispute, сваритися з ... / to quarrel, боротися з .../ to wrestle, to fight.

TASKS

1. Make up the questions to underlined phrases. Make your examples with reflexive verbs.

1. Батько пишається старшим сином. 2. Олена добре ставиться до батьків. 3. Ми сподіваємося на вашу допомогу. 4. Я не можу погодитися з вами. 5. Мій батько не сумнівається у моєму успіху. 6. Маленьке дівча боїться собаки. 7. Вчителька посміхнулася до своїх нових учнів. 8. Я давно не бачив Тома, але ми з ним постійно листуємося.

2. Choose the verb with “-ся” or without “-ся” and put it in correct form.

1. починати(ся)/ закінчувати(ся)

Я _____ працювати о сьомій годині ранку і _____ о четвертій годині дня. Наші лекції _____ о дев'ятій годині і _____ о третій.

2. відчинити(ся)

Двері _____ і викладач увійшов до класу. Викладач _____ двері й увійшов до класу.

3. продовжувати(ся)

Робота в лабораторії _____ до вечора. Секретар _____ працювати до вечора.

4. зупинити(ся)

Водій _____ машину на розі вулиць. Машина _____ на розі вулиць.

5. відчиняти(ся)/ зачиняти(ся)

Магазин _____ о дев'ятій ранку і _____ о сьомій вечора.

Коли ми йдемо з гуртожитку, ми _____ вікна.

6. зустріти(ся)

Вчора на вулиці я _____ друга. Ми _____ з ним пізно ввечері.

Брат написав, щоб я _____ його на вокзалі.

7. познайомити(ся)

Я _____ з ним минулого року. Я хочу _____ тебе зі своєю сестрою. Де ви _____ з цією дівчиною? Коли ви _____ мене з вашим братом?

8. бачити(ся)

Він каже, що він _____ мене у кав'ярні. Ми дуже рідко з ним _____ . Коли ви _____ з ним востаннє? Я _____ його місяць тому.

9. помирити(ся)

Недавно я посварився з Олею. Мій друг _____ нас. Я дуже радий, що _____ з нею.

10. радити(ся)

Мій батько _____ мені вибрати цей фах. Коли мені важко, я завжди _____ з ним.

11. мити(ся)

Я _____ руки. Мати _____ посуд. Сестра _____ у душі. Перед обідом обов'язково треба _____ руки.

12. одягати(ся)

Мати _____ дитину. Моя подруга запізнюється, тому що вона дуже повільно _____.

13. вмивати(ся)

Вранці я люблю _____ холодною водою. Мати _____ маленького сина.

14. витирати(ся)

Він _____ руки й лице рушником. Він _____ рушником.

15. купати(ся)

Я люблю _____ у річці. Щовечора мати _____ дітей.

16. хотіти(ся)

Я не встиг вранці поснідати, і зараз мені _____ їсти. Хлопчик зовсім не _____ спати.

3. Choose the verb in brackets and put it in correct form.

1. відпочивати/відпочиватися

Щоліта я _____ у селі. Мені там добре _____.

2. працювати/ працюватися

Сьогодні йому не _____. Взагалі він багато _____, ось і вчора йому _____ добре.

3. читати/читатися

Марина завжди _____ на ніч, але сьогодні їй не _____.

4. спати/спатися

Якщо мені не _____, я завжди читаю. Вчора я не _____ майже до першої – читав.

5. перекладати/перекладатися

Олена – перекладачка, вона любить свою роботу й із задоволенням _____
_____. Але сьогодні їй не _____, бо вона стомилася.

4. Add the particle “-ся” to the underlined verbs, making them reflexive (mind the 3rd person singular, and don’t forget to drop the noun following the verb):

A. чесати волосся: я чешу волосся, ти чешеш волосся, вона чеше волосся, ми чешемо волосся, ви чешете волосся, вони чешуть волосся;

B. мити голову: я мию голову, ти миєш голову, він миє голову, ми миємо голову, ви миєте голову, вони миють голову;

C. голити: я голю бороду, ти голиш бороду, він голить бороду, ми голимо бороду, ви голите бороду, вони голять бороду;

D. вдягати: я вдягаю сукню, ти вдягаєш сукню, він вдягає сорочку, ми вдягаємо сукню, ви вдягаєте сукні (dresses), вони вдягають сукні;

5. Put the words in brackets into the Ablative case:

1. Я чешуся _____ (гребінь, the -і- changes into an -e-). 2. Він миється _____ (вода).

3. Вона чешеться _____ (щітка). 4. Ми миємося _____ (мило). 5. Вони миються _____ (шампунь). 6. (Що) _____ ви миєтесь? 7. (Що) _____ ти чешешся?

6. Fill in the blanks with the appropriate personal endings of reflexive verbs in the Present tense:

1. Як ти вдяга_ся? Я вдяга_ся добре. 2. Що він робить? Він вдяга_ся. 3. Вона вже вдяга_ся? – Ні, вона ще ми_ся. 4. Ми добре вдяга_ся. 5. Чому ви не вдяга_ся? 6. Вони вже вдяга_ся.

7. Continue microtexts. Tell how long the event went on:

1. Викладач почав заняття рівно о 9 годині. Викладач закінчив заняття рівно о 2 годині. Заняття _____.

2. Тренер почав тренування о 5 годині. Тренер закінчив тренування о 7 годині. Тренування _____.

3. Директор фірми почав зустріч об 11 годині. Директор фірми закінчив зустріч о першій. Зустріч _____.

4. Хірург почав операцію о 7 годині. Хірург закінчив операцію о 8:30. Операція _____.

8. Choose the correct answer, use Abl. case (викладач, лікар, сестра):

З ким треба порадитися, коли...

A) у вас висока температура й болить голова _____

B) вам треба купити подарунок подрузі _____

C) вам треба написати доповідь на збори _____

9. Complete the sentence. Put the words in the right column in the correct form.

If necessary, use the preposition з/із/зі, від, у/в, до.

A) 1. Я давно не бачився... 2. Сьогодні я бачив... 3. Мені треба зателефонувати... 4. У неділю я був у гостях... 5. Я отримав повідомлення...	мій/ свій шкільний друг
B) 1. У театрі ми зустріли ... 2. Ми привіталися... 3. ... добре пояснює урок. 4. Я допоміг ... відчинити двері. 5. Ми йдемо на консультацію ...	наша/ своя нова викладачка
C) 1. Учора я був у гостях ... 2. Я зустрів у клубі ... 3. Мені часто допомагає... 4. Мені треба зустрітися ... 5. Я купив подарунок ...	один знайомий студент
D) 1. Я йду гуляти ... 2. Я часто отримую листи ... 3. Я хочу написати листа ... 4. Я запрошую у кав'ярню ... 5. Учора до мене приходили ...	мої/ свої друзі

TESTS

1. Choose reflexive verb that is not used without -ся.

- A. голитися
- B. вмиватися
- C. посміхатися
- D. вчитися

2. Choose reflexive verb that is not used without -ся.

- A. вмиватися
- B. готуватися
- C. вчитися
- D. боятися

3. Choose reflexive verb that is not used without -ся.

- A. зупинитися
- B. вчитися

- C. записатися
- D. сподіватися

4. Choose reflexive verb that is not used without -ся.

- A. зустрічатися
- B. вмиватися
- C. вчитися
- D. сумніватися

5. Choose reflexive verb that is not used without -ся.

- A. бачитися
- B. митися
- C. записатися
- D. запізнитися

6. Choose reflexive verb that is not used without -ся.

- A. вчитися
- B. помилятися
- C. одягатися
- D. вітатися

7. Choose reflexive verb that is not used without -ся.

- A. чесатися
- B. голитися
- C. вмиватися
- D. домовитися

8. Choose reflexive verb that is not used without -ся.

- A. поратися
- B. чесатися
- C. вчитися
- D. записатися

9. Choose translation of the sentence “I have worked few hours and get tired”.

- A. Я працював кілька годин і стомився.
- B. Учора я запізнився на заняття.
- C. Щодня я вчуся кілька годин.
- D. Я мию посуд.

10. Choose translation of the sentence “I correspond with my friend”.

- A. Я працював кілька годин і стомився.
- B. Андрій одружується з Оленою.
- C. Учора я запізнився на заняття.
- D. Я листуюся зі своїм другом.

11. Choose translation of the sentence “Andrew got married to Elena”.

- A. Андрій одружився з Оленою.
- B. Учора я запізнився на заняття.
- C. Щодня я вчуса кілька годин.
- D. Я розмовляю зі своїм другом.

12. Choose translation of the sentence “It seemed to me that the patient was tired”.

- A. Я дуже стомився.
- B. Щодня я вчуса кілька годин.
- C. Учора я запізнився на заняття.
- D. Мені здалося, що пацієнт стомився.

13. Choose translation of the sentence “The doctor was mistaken in the diagnosis”.

- A. Лікар помилився в діагностуванні.
- B. Учора я запізнився на заняття.
- C. Я вчу анатомію.
- D. Після занять я стомилася.

14. Choose translation of the sentence “I was late for classes yesterday”.

- A. Я працював кілька годин і стомився.
- B. Учора я запізнився на заняття.
- C. Я листуюся зі своїм другом.
- D. Мати готує сніданок.

15. Choose translation of the sentence “Mother is proud of her son”.

- A. Я працював кілька годин і стомився.
- B. Учора ми писали контрольну роботу.
- C. Мені здалося, що пацієнтка стомилася.
- D. Мати пишається своїм сином.

8. IMPERSONAL VERBS

Impersonal verbs express the condition without participation of the subject. They denotes:

- ✓ state of nature: смеркає/ it is getting dark, вечоріє/ dusk (night) is falling;
- ✓ physical condition of the person: морозить/ it freezes, лихоманить/ to be in a fever, нудить/ it feels sick (are used with the Accusative case, for example, мене (Acc.) нудить, пацієнта лихоманить);
- ✓ mental state: спиться, сниться/ to appear in a dream, не сидиться/ I feel restless (are used with the Dative case, for example, мені (Dat.) не спиться/ I cannot sleep);
- ✓ measure, availability: бракує/ to be short of, вистачає/ to be sufficient (are used with the Dative case, for example, мені (Dat.) вистачає грошей, йому (Dat.) бракує повітря);
- ✓ natural phenomena: замело, затопило/ to flood (are used with the Accusative case, for example, будинок (Acc.) затопило);
- ✓ success: фортунить, таланить, щастить/ to be fortune, не щастить/ bad lak (are used with the Accusative case, for example, мені (Dat.) сьогодні щастить);

Impersonal verbs **have not personal forms** (like я читаю, ми читаємо, він читав). They have forms of:

- ✓ infinitive (почало світати/ began to dawn);
- ✓ the 3rd person singular of Present and Future Imperfect (засніжить/ to cover with snow, буде бракувати/ will be missing);
- ✓ neter gender of the Past tense (задощило/it rained, засніжило/ to cover with snow) and Conditional mood (пощастило б).

Note. The personal forms of verbs can be used as the impersonal, compare:

Приємно пахло море (personal form, the subject – море/ sea, predicate – пахло/ to have a fine smell).

Приємно пахло морем (impersonal, there is not subject, object in Ablative case – морем).

9. VERBS OF MOTION

9.1. VERBS OF MOTION WITHOUT PREFIXES

Verbs “йти” and “ходити”

Verb “йти” means “to walk”: Піти пішки” (“to go/ walk on foot”). Verb **їхати** means “to go by some transport”: “їхати автобусом, машиною”(to go by bus/by car”). Both verbs conjugate in the Present tense in much the same way but for the first letter.

Verbs “їхати” and “їздити”

Verb “їхати” (“to go by transport”) is an imperfect verb denoting movement in one direction in a single instance: Сьогодні я їду на роботу машиною/ Today I go to work by car (“сьогодні” is a single instance).

Imperfect verb “їздити” means “to go by transport”, but unlike “їхати” it denotes a repetitive general action: Щодня я їзджу на роботу автобусом, але сьогодні я їду на роботу машиною/ Everyday I go to work by bus, but today I am going to work by car.

The conjugation of the verbs “йти/їхати – ходити/їздити” (Imperfect Aspect)

Tense of Imperfect Aspect		1 group of verbs		2 group of verbs	
		Movement in a specific direction and at specific time (one-way)		Habitual movement, in various directions, natural ability (two-way)	
		Inf. – іти / йти (walking)	Inf. – їхати (transport)	Inf. – ходити (walking)	Inf. – їздити (transport)
Past Imperfect	я, ти, він (m.)	йшов	їхав	ходив	їздив
	я, ти, вона (f.)	йшла	їхала	ходила	їздила
	я, ти, воно (n.)	йшло	їхало	ходило	їздило
	ми, ви, вони (pl.)	йшли	їхали	ходили	їздили
Present tense	я	їду/ йду	їду	ходжу	їжджу
	ти	їдеш / йдеш	їдеш	ходиш	їздиш
	він, вона, воно	їде / йде	їде	ходить	їздить
	ми	їдемо / йдемо	їдемо	ходимо	їздимо
	ви	їдете / йдете	їдете	ходите	їздите
	вони	їдуть / йдуть	їдуть	ходять	їздять

Future Imperfect	я	йтиму	їхатиму	ходитиму	їздитиму
	ти	йтимеш	їхатимеш	ходитимеш	їздитимеш
	він, вона, воно	йтиме	їхатиме	ходитиме	їздитиме
	ми	йтимемо	їхатимемо	ходитимемо	їздитимемо
	ви	йтимете	їхатимете	ходитимете	їздитимете
	вони	йтимуть	їхатимуть	ходитимуть	їздитимуть

Note!

Imperfect form	Perfect form
ходити (to go)	піти (to have gone)

Read and memorize:

Movement in a specific direction and at specific time	Habitual movement, in various directions, natural ability	
іти	to go, to walk	ходити
їхати	to ride	їздити
бігти	to run	бігати
нести	to carry, to bear	носити
везти	to convey	возити
вести	to lead, to conduct	водити
летіти	to fly	літати
плисти/пливти	to swim	плавати
повзти	to crawl	повзати

TASKS

1. Read and note the use of verbs.

1).

- Добридень, Імаде.
- Добридень, Ахмеде! Давно тебе не бачив. Як справи?
- Дякую, добре.
- Куди ти йдеш?
- Я іду на стадіон. Скоро змагання з бігу, мені треба добре підготуватися.
- Ти любиш бігати?
- Так, я дуже люблю бігати, тому бігаю щодня.

2).

- Ненсі, куди ти ходила вчора?
- Вчора я ходила до лікарні.
- А куди ти йдеш зараз?
- Я іду до аптеки. Хочу купити ліки.
- Ходімо разом. Я знаю недорогу аптеку. Я зазвичай купую ліки там.
- Добре, ходімо.

3).

- Саліме, звідки ти їдеш?
- Я їду зі стадіону.
- Цікаво! Я не знав, що ти любиш спорт.
- Так, я люблю бігати, тому я записався до секції легкої атлетики.
- Як часто ти тепер будеш їздити на тренування?
- З наступного тижня я буду їздити на стадіон тричі на тиждень.

4).

- Куди ти йдеш, Олю?
- Я їду до бібліотеки. Мені треба підготуватися до тесту. А ти куди йдеш?
- У кіно. Сьогодні в кінотеатрі “Доміон” іде нова романтична комедія.
- Ти часто ходиш у кіно?
- Ні, не часто. У мене мало вільного часу. Я багато працюю.

2. Use the necessary verb.

А) ходити/йти

1. Зараз я _____ на урок української мови. 2. – Куди ви _____ зараз? – Ми _____ в гості до своїх друзів. 3. Після операції на нозі хворий знов вчиться _____. 4. – Куди ви так поспішаєте? – Ми _____ до театру. 5. – Ви часто _____ до театру? – Ми _____ до театру один – два рази на місяць. 6. Я дивлюся у вікно: ось _____ жінка. Поруч із нею _____ хлопчик. Напевно, вони _____ до парку. 7. Максим працює недалеко від дому, і тому він завжди _____ на роботу пішки. 8. Наталка любить _____ в магазини. 9. Подруги _____ парком і розмовляють. 10. – Ви часто _____ у бібліотеку? – Ні, дуже рідко. 11. Іванко ще малий і не _____ до школи.

В) їздити / їхати

У Петра така робота, що він часто _____ до різних міст. Зазвичай Петро _____ на вокзал на трамваї, а іноді _____ автобусом. Але сьогодні він запізнюється, тому _____ на таксі. Петро сидить у таксі й бачить, як вулицею ... велосипедисти. Йому ще треба встигнути купити квиток. Цього разу він _____ до Запоріжжя. Його колеги теж _____ до Запоріжжя, тому що там знаходиться філія їхньої компанії.

3. Read and translate the sentences. Explain the usage of motional verbs.

1. Іноді ми **їздимо** на заняття на автобусі. Сьогодні ми **їдемо** туди машиною. Батько **їде** у відрядження.
2. Ці спортсмени часто **літають** на змагання до столиці. Цього тижня вони теж **летять** туди.
3. Ми завжди **ходимо** у театр разом. Сьогодні я **їду** в театр один. Мати **їде** на роботу о пів на восьму.
4. Зазвичай я **воджу** сина до школи. Сьогодні його **веде** до школи моя дружина.
5. Куди **веде** ця дорога? – Ця дорога **веде** до Мукачева.
6. Зазвичай я **вожу** сина до школи на машині. Сьогодні моя дружина **везе** його до школи на автобусі.

7. Цей корабель завжди **плаває** до Туреччини. Зараз він теж **пливе** туди.
8. Я завжди **ношу** на лекції зошити, книжки й словники. Сьогодні я **несу** тільки зошити.
9. У парку **бігають** діти. Діти **біжать** до кіоску по морозиво.
10. У неділю батько **летить** за кордон у відрядження. Він **літає** за кордон кілька разів на рік.
11. По гілці **повзе** равлик (snail). Равлики дуже повільно **повзають**.
12. Хлопець **іде** до спортивного залу. В руках у нього велика сумка. Хлопець **іде** до спортивного залу і **несе** велику сумку. Він завжди **носить** свої речі у цій сумці.
13. Дівчина **іде** потягом з Києва. У неї в руках торт «Київський». Дівчина **іде** потягом з Києва і **везе** торт «Київський». Вона часто **возить** цей смачний торт для своєї мами.
14. Бабуся разом з онуком **ідуть** до цирку. Бабуся **веде** онука до цирку. Бабуся часто **водить** онука до цирку.

NOTE!

Direction: Куди (where to) він іде/їде?

а) в,у/на + Accusative case: Він їде в лікарню. Він їде на пошту.

б) до + Genetive case: Він їде до лікарні. Він їде до пошти. Він їде до друга.

Звідки (where from) він іде/їде?

з/від + Genetive case: Він їде з лікарні. Він їде з Києва. Він їде від друга.

Note: з/із or зі:

з/із дому, з/із півдня, з/із заходу. But: зі скелі, зі сходу, зі сходів

Verbs to indicate direction (куди?)

Іти (йти), їхати/ ходити, їздити (to go, to ride); запрошувати (to invite); поспішати (to hurry); класти, ставити (to put); вішати (to hang).

Accusative case to indicate direction (куди?)

у(в)/на + Accusative case

- Куди лікар іде? - Лікар іде у палату.
- Куди студент їде? - Він їде на пошту.
- Куди ти поспішаєш? - Я поспішаю на консиліум.

Prepositions used with Accusative case to indicate direction:

у(в) (in) + Acc.	на (on) + Acc.
університет (Acc.)	лекцію (Acc.)
інститут	заняття
аудиторію	факультет
бібліотеку	екзамен
лікарню	залік

аптеку	ринок
магазин	пошту
кабінет	вокзал
палату	завод
операційну	екскурсію
спортзал	стадіон
парк	площу
готель	побачення
кав'ярню	зустріч
ресторан	виставу
театр	концерт
кінотеатр/кіно	виставку
музей	дискотеку
галерею	річку

TASKS

1. Complete the sentence, put the words in brackets in the correct form. Pay attention to the use of prepositions у/в та на.

1. Студенти йдуть _____ (університет, заняття).
2. Ми з другом дуже поспішаємо _____ (університет, екзамен).
3. Максим завжди запрошує друзів _____ (кав'ярня).
4. Діти поспішають _____ (школа, уроки).
5. Олена йде _____ (бібліотека, лекція).
6. Група йде _____ (виставка, музей).
7. Сьогодні діти їдуть _____ (зоопарк, стадіон).
8. Вранці батько поспішає _____ (завод, магазин).
9. У суботу ми їдемо _____ (Київ, екскурсія).
10. Через тиждень я їду _____ (батьківщина, столиця).
11. Я запрошую тебе _____ (театр, вистава).
12. Мати з дочкою ідуть _____ (супермаркет, ринок).

2. Answer the questions.

1. Куди ви з другом поспішаєте вранці? _____
2. Куди ви з Томом ідете обідати? _____
3. Куди ти йдеш після перерви? _____
4. Куди він їде після уроку? _____
5. Куди Максим запрошує свою наречену? _____
6. Куди вони з Ганною йдуть післязавтра? _____
7. Куди ви з Мариною ідете в суботу? _____
8. Куди ти йдеш у неділю? _____
9. Куди ваш друг їде в середу? _____
10. Куди ваша подруга їде через рік? _____
11. Куди ви з братом ідете сьогодні. _____
12. Куди Володимир їде ввечері? _____

3. Answer the questions, the words in brackets put in the correct form.

Куди ти ідеш сьогодні? Звідки ти повертаєшся? (бібліотека). _____

Куди йдуть твої друзі ввечері? Звідки вони повертаються? (міський парк). _____

Куди їде батько у відрадження? Звідки він отримує листи? (міністерство). _____

Куди ви йдете обідати? Звідки ви повертаєтесь? (наша їдальня). _____

Куди їдуть студенти на екскурсію? Звідки вони їдуть? (Ужгород). _____

Куди /до кого ти/ви ходив/ ходила/ ходили, йдеш, йдете?					
Куди /до кого ти/ви їздив/ їздила/їздили, їдеш, поїдеш?					
Раніше, вчора		Зараз, сьогодні		Потім, завтра	
ходити	їздити	іти	їхати	піти	поїхати
Учора я ходив до лікарні.	Учора я їздив до лікарні.	Я йду до лікарні.	Я їду до лікарні.	Завтра я піду до лікарні.	Завтра я поїду до лікарні.
Куди ти ходив учора?	Куди ти їздив учора?	Куди ти йдеш ?	Куди ти їдеш ?	Куди ти підеш завтра?	Куди ти поїдеш завтра?
Учора він ходив до театру.	Учора він їздив до друзів.	Зараз він іде до парку.	Зараз він їде до друзів.	Завтра він підє до басейну.	Завтра він поїде до друзів.
Ми ходили до друзів.	Ми їздили до своїх батьків.	Ми йдемо до друзів.	Ми їдемо до своїх батьків.	Ми підємо до друзів.	Ми поїдемо до своїх батьків.
Куди ви ходили у неділю?	Куди ви їздила у неділю?	Куди ви йдете ?	Куди ви їдете ?	Куди ви підете після уроку?	Куди ви поїдете після уроку?
Учора вони ходили до лікаря.	Учора вони їздили до банку.	Вони йдуть до лікаря.	Вони їдуть до лікарні.	Завтра вони підуть до лікаря.	Завтра вони поїдуть у банк.

Compare:

Завтра я іду/їду до лікаря/ I'm going to the doctor tomorrow (intention).

Завтра я піду/поїду до лікаря/ Tomorrow I'll go (ride) to the doctor (arrangement).

4. Fill the necessary verb йти, ходити, піти in the correct form.

- Учора мій друг _____ до лікаря.
- Вранці студенти _____ до академії.
- Позавчора ми _____ в музей.
- Завтра Марія _____ в басейн.
- Куди ти _____ учора ввечері?
- У суботу дівчата _____ на концерт.
- Після пари вони _____ до декана.
- У четвер Том _____ до професора.

9. Післязавтра Ганна _____ до бібліотеки. 10. Куди ви зараз _____?
 11. Куди ви _____ позавчора?

5. Fill the necessary verb їхати, їздити, поїхати in the correct form.

1. У вихідні я _____ до столиці. 2. Вранці студенти _____ до академії.
 3. Позавчора ми _____ в музей. 4. Завтра Марія _____ в басейн. 5. Куди ти _____ вчора ввечері? 6. У суботу дівчата _____ на концерт. 7. Після уроку вони _____ у театр. 8. У середу Антон _____ до дідуся. 9. Післязавтра Ганна _____ до бібліотеки. 10. Куди ви зараз _____? 11. Незабаром я _____ на батьківщину.

Note:

ходити/їздити <u>куди?/ до кого?</u> = був/ була/ були (was) <u>де?/ у кого?</u>		Іти /їхати/повертатися <u>звідки?/ від кого?</u>
ходив/їздив + у,в/на + Accusative case (у/в кабінет, лікарню): Куди ти вчора ходив? – Я ходив у лікарню. Куди вона їздила позавчора? – Вона їздила в супермаркет.	був/ була/ були + у,в/на + Locative case (у/в кабінеті, в лікарні): Де ти був учора? – Я був у лікарні. Де була Ганна? – Ганна була в бібліотеці.	Ішов/їхав/повертався + з/від + Genetive case (з кабінету, від лікаря) Звідки ти вчора їхав? – Я їхав з лікарні. Від кого ти повертався? –
ходив/їздив + до + Genetive case (до кабінету, до лікаря): Куди ходила Ганна? – Ганна ходила до бібліотеки. Куди ви ходили в неділю? – Ми ходили до друзів. Куди ти їздив у суботу? – Я їздив до Львова.	був/ була/ були + у,в/на + Genetive case (у лікаря): Де ви були в неділю? – Ми були у друзів.	Я повертався від лікаря.

6. Answer the questions, the words in brackets put in the correct form.

Куди Том ходив у суботу? (його українські друзі). _____
 Де Максим був учора? (його батьки). _____
 Куди викладачка ходила після уроку? (деканат, декан). _____
 Де Грейс була в неділю? (старша сестра). _____
 Куди ви ходили позавчора? (ресторан). _____
 Де були ваші друзі? (поліклініка, лікар). _____

7. Answer the questions, the words in brackets put in the correct form.

Куди ви їздили у суботу? (наша подруга). _____
 Де ти був учора? (моя бабуся). _____
 Куди Максим їздив після обіду? (стоматологічна клініка). _____
 Де Марина була в неділю? (Київ, шкільна подруга). _____
 Куди вони їздили недавно? (Одеса, море). _____
 Куди ви скоро поїдете? (батьківщина). _____

8. Read the sentences and put the question to underlined words.

1. Ненсі йде до деканату. 2. Студенти йдуть до музею. 3. Я вчора ходив на стадіон дивитися футбол. 4. Сьогодні Амір іде до книгарні. 5. Я і моя подруга ходили ввечері до кав'ярні. 6. Анна скоро поїде до Франції. 7. Він уже ходив до магазину. 8. Завтра Сергій поїде до Києва до матері. 9. Вчора я пізно повернувся з гуртожитку від друга. 10. Завтра Марта піде до поліклініки до лікаря.

Compare the use of verbs of motion without prefixes in Present tense:

Present tense			
one time, now	many times, always	in different directions	= to be able, to like
Він іде до школи.	Він ходить до школи.	Він ходить вулицями міста.	Йому 7 місяців, тому він ще не ходить (= не вміє ходити).
Автобус їде швидко.	Автобус їздить цим маршрутом щодня.	Він їздить у різні країни світу.	Я не вмію їздити на велосипеді.
Зараз ми біжимо до стадіону.	Ми щодня бігаємо до стадіону.	Ми бігаємо парком.	Ми любимо бігати на стадіоні.
Батько веде сина на тренування.	Він водить сина на тренування щодня.	Батько водить сина містом.	Батьку подобається водити сина на тренування.

1. Read the text, find the verbs of motion, identify their groups. Explain the usage of the verbs of motion.

Я живу в центрі міста. Наша вулиця дуже багатолюдна. З ранку до вечора нею їздять машини, тролейбуси та маршрутки. Щодня вони возять людей на роботу і з роботи. Неподалік від мого будинку розташована школа, тому кожного ранку я бачу, як туди йдуть діти. Старші школярі йдуть самі і несуть свої портфелі, а малечу ведуть до школи батьки. Багато дітей після школи ходять на спортивні майданчики. Мій молодший брат сьогодні разом із друзями іде грати у футбол. Вони ходять грати у футбол кожної середи. А моя мама любить ходити до басейну. Вона ходить туди щосуботи і водить із собою мою молодшу сестру. Я також займаюся спортом. Кожного ранку я бігаю в парку.

2. Use the necessary verb of motion in Present tense.

Мій друг сьогодні _____ літаком до Німеччини. Він часто _____ туди. 2. Я люблю _____ у річці. Я _____ добре. 3. Щодня я _____ на роботу о 8 годині ранку. 4. Мій друг – спортсмен. Він добре _____. Зараз він _____ попереду усіх. 5. Дивись, у небі _____ літак. Сучасні літаки _____ дуже швидко. 6. Чому ти так швидко _____? Ми маємо досить часу. 7. Після операції мені ще важко _____, тому я зараз _____ дуже повільно. 8. Чому ти _____ поїздом? Усі твої колеги _____ на конференцію літаком. 9. Марійці нещодавно купили велосипед, і вона ще не навчилася на ньому _____. 10. Романе, усі поїхали на річку на велосипедах. Чому ти _____ пішки? У тебе ж є велосипед! 11. Усі хлопці пішли купатися. А чому ти залишився на березі? Ти не вмієш _____? 12. Ось _____ листоноша. Він _____ нам газети. Він _____ газети й листи щодня. 13. Мій друг _____ на урок. Він _____ сумку. 14. Мати _____ своїх дітей до дитячого садка. Вона _____ їх до дитячого садку щодня. 15. По проспекту _____ шкільний автобус і _____ дітей до школи. Автобус щодня _____ дітей до школи. 16. Щоранку батько _____ сина на тренування власному автомобілі. Ось і зараз він _____ сина туди. 17. Бать навчив мене добре _____ машину. 18. По телевізору щодня після новин _____ детективний серіал. 19. Ця вулиця _____ до старовинної церкви. 20. Дитина ще не вміє _____, але вже досить добре _____.

11. Use the necessary verb of motion in Present tense.

1. Мій друг часто _____ у басейн. 2. Сьогодні викладач _____ іноземних студентів на екскурсію. 3. Ми _____ до театру. 4. Іноземні студенти щороку _____ додому. 5. Мої брати _____ в басейні. 6. Я завжди _____ із собою мобільний телефон. 7. Дівчинка запізнюється до школи, тому вона _____. 8. Ви _____ ці документи у деканат? 9. Цей водій завжди _____ нас на екскурсії. 10. Том _____ книжки до бібліотеки. 11. Іван уже 15 років _____ вантажівку. 12. Ця вантажівка _____ хліб.

12. Fill the necessary verb нести/носити, везти/возити, вести/водити in the correct form.

1. Ось іде мій друг. Він _____ книжки, зошити і словник. Щодня він _____ книжки, зошити і словник на урок. 2. Ця маршрутка їде до станції метро “Університет”. Вона _____ пасажирів. Щодня вона _____ пасажирів до цієї станції метро. 3. Це мій тато з нашим собакою. Він _____ його гуляти. Батько _____ і його на прогулянку тричі на день. 4. Ось іде листоноша. Він _____ газети, листи та журнали до нашого будинку. Кожного ранку листоноша _____ газети та листи. 5. Я живу неподалік від басейну. Я часто бачу, як батьки _____ своїх дітей на тренування. 6. Біля університету стоїть автобус, який часто _____ студентів на екскурсії. 7. Онук _____ стару бабусю, тому що їй важко ходити самотійно. 8. Ця машина завжди _____ молоко до нашого магазину. Ось і зараз вона _____ молоко.

13. Make up the sentences using the necessary verb нести/носити, везти/возити, вести/ водити. Example: Секретар іде до деканату. В руках у неї наші паспорти. — Секретар несе до деканату наші паспорти.

1. Дівчина іде в гості. В руках у неї коробка цукерок. _____

2. Викладач хімії йде до аудиторії. У нього в руках таблиця хімічних елементів. _____

3. Жінка іде в таксі. В руках у неї валіза. _____

4. Ось іде трамвай. У цьому трамваї багато пасажирів. _____

5. Дідусь іде через дорогу. Разом із ним маленький онук. _____

6. Мій друг іде з магазину. У нього в руках фрукти. _____

7. Ось іде молодий хлопець. У нього в руках букет квітів. _____

8. Викладач іде до деканату. Поруч з ним студент, цей студент не знає, де знаходиться деканат. _____

9. Ось іде маленький хлопчик. У нього в руках іграшковий автомобіль. _____

10. Потяги метро їздять через 3-5 хвилин. Там завжди багато пасажирів. _____

Compare the use of verbs of motion without prefixes in Past tense:

Past tense			
motion + other act	many times, always	in different directions	= був/була/були (was, were) but now is other place
Ми йшли та розмовляли. Він їхав та читав газету. Коли я йшла вулицею, я зустріла подругу.	Він ходив до школи пішки. Раніше він їздив на авто. У дитинстві Тарас ходив на бокс.	Я ходив вулицями міста. Туристи їздили містом. Дитина плакала і мати носила її на руках.	Вчора він ходив до школи. (= він був у школі). Ми їздили до Києва. Влітку вони літали в Париж. Я носив документи в деканат.

14. Use the necessary verb of motion in Past tense.

1. Вчора Ніна з подругою _____ до парку. Вони _____ парком і розмовляли. 2. Минулої суботи студенти і викладач _____ до музею. Коли

вони _____ до музею, викладач розповідав про історію міста. 3. Вчора вранці Імад _____ на екзамен. Коли він _____ на екзамен, він повторював відмінки. 4. Вчора Джон _____ на заняття. Він _____ на заняття і розмовляв з другом по телефону. 5. Недавно я _____ до аптеки. Коли я _____ до аптеки, я згадав, що забув дома рецепт. 6. Раніше мій батько _____ на роботу на метро. Коли він _____ на роботу, він завжди купував свіжу газету. 7. Вчора мій брат _____ до лікарні. Коли він _____ до лікарні, він зателефонував знайомому лікарю. 8. Минулої неділі Ахмед _____ на концерт. Коли він _____ на концерт, він купив квіти улюбленому виконавцю.

15. Use the necessary verb of motion in Past tense.

1. Вчора Антон _____ у кіно. Антон _____ у кіно й дивився на будинки. 2. У п'ятницю студенти _____ до історичного музею автобусом. Коли студенти _____ в музей, вони розмовляли про є навчання. 3. Вранці сестра _____ на пошту. Коли вона _____ на пошту, вона зустріла на вулиці подругу. 4. У неділю весь день _____ дощ. Коли _____ дощ, я сидів вдома й читав книжку. 5. Вчора наша група _____ автобусом у лісопарк. Коли ми _____ до лісопарку, ми співали пісні. 6. Коли я жив на батьківщині, я завжди _____ на тенісний корт. 7. У суботу ми _____ у парк машиною сусіда. Ми _____ туди 40 хвилин.

16. Use the necessary verb of motion йти/ходити, їхати/їздити, вести/водити and put it in correct form in Past tense. Explain your choice.

1. Марта зустріла свою подругу, коли _____ з магазину. 2. Романе, чому ти не _____ вчора на заняття? 3. Учора Василь _____ із своєю групою у кіно. 4. Борис купив усі продукти, коли _____ з роботи додому. 5. Минулого місяця студенти _____ у Львів. 6. Ми Познайомилися з Іриною, коли _____ з Києва. 7. Я _____ в автобусі й раптом побачив у вікно свого шкільного приятеля. 8. Минулого тижня Юрко _____ до Одеси у відрядження. 9. Коли Том _____ машину, він ніколи не розмовляє по мобільному телефону. 10. Вчора Анна _____ молодшого брата на тренування.

TESTS

1. Choose appropriate verb of motion: Петро часто ... у Київ.

- A їде
- B їздить
- C приїхав
- D їхав

2. Choose appropriate verb of motion: Бабуся і онук ... в кіно.

- A ідуть
- B їде
- C ішов
- D ішла

3. Choose appropriate verb of motion: Я щодня ... в парк.

- A ходити
- B ходжу
- C іти
- D іду

4. Choose appropriate verb of motion: Зараз ми ... до бібліотеки.

- A ходимо
- B йдемо
- C плаваємо
- D несемо

5. Choose appropriate verb of motion: Я часто ... на батьківщину.

- A їду
- B біжу
- C літаю
- D лечу

6. Choose appropriate verbs of motion: Зараз Кумар ... до аптеки. Він завжди ... до аптеки, коли треба купити ліки/ Now Kumar goes to the pharmacy. He always goes to the pharmacy when he needs to buy medicine.

- A іде, ходить
- B ішла, летить
- C їхав, ходила
- D ходить, іде

7. Choose appropriate verbs of motion: Сьогодні Ганна ... до Києва. Вона часто ... до Києва, бо там живе її молодша сестра/ Today Anna is going to Kyiv. She often travels to Kyiv because her younger sister lives there.

- A іде, ходить
- B іде, їздить
- C їздила, ходила
- D ходить, летить

8. Choose appropriate preposition: Ми часто ходимо на заняття ... лікарню.

- A в
- B до
- C перед
- D від

9. Choose appropriate preposition: Ця маршрутка їде ... кінцевої зупинки.

- A до
- B у
- C над
- D від

10. Choose the words with correct ending, pay attention at prepositions and appropriate case: Я їду з університет... в лікарн...

- A з університет, в лікарня
- B з університету, в лікарню
- C в університеті, в лікарні
- D з університетом, в лікарня

11. Choose the words with correct ending, pay attention at prepositions and appropriate case: Щонеділі я йду до річк... , часто на стадіон... граю у крикет.

- A до річки, на стадіоні
- B до річка, на стадіон
- C до річку, на стадіоном
- D до річки, на стадіону

12. Choose appropriate preposition and correct case of the nouns in brackets: Студенти йдуть ... (університет/university), ... (заняття/lessons).

- A в університет, на заняття
- B на університету, в заняття
- C над університетом, біля заняття
- D від університет, на заняття

13. Choose appropriate preposition and correct case of the nouns in brackets: Учні поспішають ... (школа/school), ... (уроки/lessons).

- A в школа, на уроки
- B у школу, на уроки
- C біля школи, в уроки
- D від школа, до уроків

14. Choose appropriate preposition and correct case of the nouns in brackets: Олена йде ... (аудиторія/classroom), ... (лекція/lecture).

- A в аудиторія, на лекцію
- B в аудиторію, біля уроків
- C біля аудиторії, під лекцію
- D в аудиторію, на лекцію

15. Choose appropriate preposition and correct case of the nouns in brackets: Через тиждень я їду з України ... (батьківщина/motherland), (рідне місто/native city).

- A на батьківщину, в рідне місто
- B до батьківщину, на рідне місто
- C біля батьківщини, перед рідним містом
- D далеко від батьківщини, до рідного міста

16. Choose appropriate preposition and correct case of the nouns in brackets:
Мати з дочкою ідуть ... (супермаркет/supermarket), ... (ринок/streetmarket).

- A в супермаркет, на ринку
- B біля супермаркету, під ринком
- C під супермаркет, на ринку
- D в супермаркет, на ринок

17. Choose appropriate preposition and correct case of the nouns in brackets:
Ми з другом дуже поспішаємо ... (університет/university), ... (екзамен/exam).

- A в університет, на екзамен
- B до університету, біля екзамену
- C під університет, до екзамену
- D біля університету, перед екзаменом

18. Choose appropriate preposition and correct case of the nouns in brackets:
Сьогодні діти їдуть ... (зоопарк/zoo), ... (стадіон/stadium).

- A в зоопарку, у стадіон
- B біля зоопарку, на стадіон
- C до зоопарку, перед стадіоном
- D в зоопарк, на стадіон

19. Choose appropriate preposition and correct case of the nouns in brackets:
Студенти йдуть ... (виставка/exhibition), ... (музей/museum).

- A у виставку, на музей
- B на виставку, в музей
- C до виставки, біля музею
- D від виставки, на музей

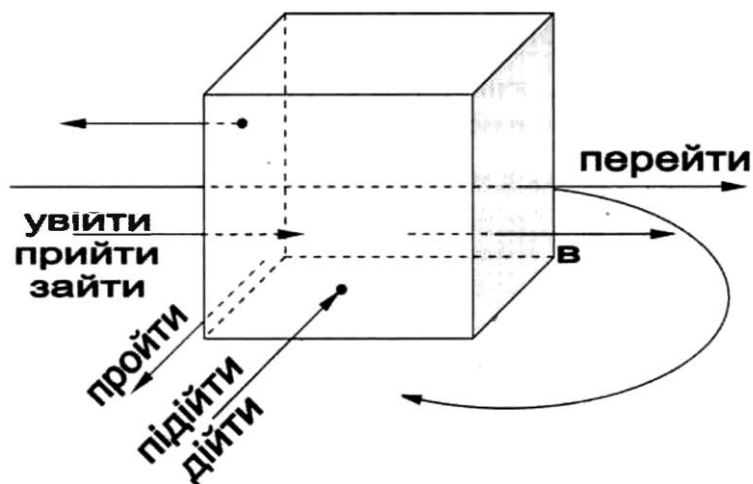
20. Choose appropriate preposition and correct case of the nouns in brackets:
Лікар поспішає ... (лікарня/university), ... (операція/operation).

- A в лікарню, на операцію
- B під лікарню, на операцію
- C з лікарні, на операцію
- D в лікарню, на операції

9.2. PREFIXAL VERBS OF MOTION

to move in (a fact)	ввійти/увійти в'їхати вбігти влетіти внести	куди? до кого?	у палату до палати до лікаря
to move in not for a long time	зайти заїхати забігти залетіти занести	куди? до кого? за що?	у палату до кабінету до лікаря за ширму дуже далеко
to move (= to come back, arrive) for a long time	прийти приїхати прибігти прилетіти привести	куди? до кого? звідки? від кого?	до лікарні на пошту до батьків з університету з пошти від батьків
to move out (a fact)	вийти виїхати вибігти вилетіти винести	звідки? від кого?	з палати з лікарні від лікаря
to move out (=leave) for a long time	піти поїхати побігти полетіти понести	куди? до кого? звідки? від кого?	до лікарні на пошту до батьків з університету з пошти, від батьків
to move to	підійти під'їхати підбігти підлетіти піднести	до кого? до чого?	до лікаря, до будинку, до кабінету
to move away from	відійти від'їхати відбігти відлетіти віднести	від кого? від чого?	від лікаря, від будинку, від кабінету
to move to (=to reach)	дійти доїхати добігти долетіти донести	до чого?	до університету, до лікарні, до магазину, до зупинки (як? – швидко, за 10 хвилин, пішки, літаком, на таксі).

to move across	перейти переїхати перебігти перелетіти перенести	що? через що?	(через) вулицю, (через) річку, (через) дорогу
to move through	пройти проїхати пробігти пролетіти пронести	що? чим? повз що? повз кого? скільки кілометрів?	коридор вулицею повз мене, повз парк, повз лікарню важкий шлях, 5 кілометрів
to move around	обійти об'їхати оббігти облетіти	що? кого? довкола чого?	парк, будинок довкола озера

Note:

The derivatives of verb “ходити” form the imperfect aspect, the derivatives of verb “йти” form the perfect aspect:

Imperfect form	Perfect form
виходити (to go out/leave)	вийти (to have gone out/left)
доходити (to come up /reach)	дійти (to have come up to/reached)
заходити (to go/come in)	зайти (to have gone/come in)

The conjugation of verbs “піти” and “вийти” in Future Perfect

піти (to go = to leave)		вийти (to go out)	
я піду	ми підемо	я вийду	ми вийдемо
ти підеш	ви підете	ти вийдеш	ви вийдете
він, вона, воно піде	вони підуть	він, вона, воно вийде	вони вийдуть

Note: The other perfect derivatives of the imperfect verb “ходити” conjugate in the same way as “вийти” except for the prefix.

Verbs of motion with prefixes п-/по-, при-

beginning of movement п-/по- to go (=leave the place)	ending of movement при- to come back
піти (піду, підеш, ... підуть; past: пішов, пішла, пішло, пішли). Студенти пообідали та <i>пішли</i> до парку.	прийти (прийду, прийдеш, ... прийдуть; past: прийшов, прийшла, прийшло, прийшли). Студенти прийшли (= повернулись) додому і швидко пообідали.
поїхати (поїду, поїдеш, ... поїдуть; past: поїхав, поїхала, поїхало, поїхали). Завтра ми поїдемо на екскурсію.	приїхати (приїду, приїдеш, ... приїдуть; past: приїхав, приїхала, приїхало, приїхали). Завтра ми пізно приїдемо (= повернемося) додому.
побігти (побіжу, побіжиш, ... побіжать; past: побіг, побігла, побігло, побігли). Сашко встав, швидко поснідав і побіг до школи.	прибігти (прибіжу, прибіжиш ..., прибіжать; past: прибіг, прибігла, прибігло, прибігли). Коли Сашко прибіг (= повернувся) зі школи, була вже четверта година.
понести (понесу, понесеш, понесе..., понесуть; past: поніс, понесла, понесло, понесли). Тома немає вдома, він пішов у деканат і поніс туди паспорт.	принести (принесу, принесеш, принесе..., принесуть; past: приніс, принесла, принесло, принесли). Мати принесла з ринку продукти.
повезти (повезу, повезеш, повезе, ... повезуть; past: повіз, повезла, повезло, повезли). Батька немає вдома, він повіз на вокзал бабусю.	привезти (привезу, привезеш, привезе, ... привезуть; past: привіз, привезла, привезло, привезли). Батько привіз нашу бабусю з вокзалу.
повести (поведу, поведеш, поведе, ..., поведуть; past: повів, повела, повело, повели). Олени немає вдома, вона повела на тренування молодшого брата.	привести (приведу, приведеш, приведе, ..., приведуть; past: привів, привела, привело, привели). Олена привела молодшого брата з тренування о п'ятій годині.

TASKS

1. Read the dialogues. Write out the verbs of motion:

- 1).
- Ганно, давай завтра підемо до парку.
- Вибач, не можу.
- Чому? Що ти робитимеш?
- Завтра я домовилася піти з друзями на концерт джазової музики.
- Але ж ти ходила на концерт минулого тижня.
- Дійсно, але я дуже люблю джаз, тому часто буваю на концертах.

- 2).
- Доброго ранку. Можна поговорити з деканом?
 - Декана нема. Він іще не прийшов із наради.
 - А коли він прийде?
 - Він прийде о 10 годині.
 - Дякую. Тоді я прийду до нього на великій перерві.
 - Гарзд.

Direction of verbs of motion with prefixes п-/по-, при-.

п-/по- to go (=leave the place)	при- to come back
Батько пішов <u>на роботу</u> (куди?)	Батько прийшов <u>на роботу</u> о 8 годині (куди?)
Батько пішов <u>з роботи</u> о 5 годині (звідки?)	Батько прийшов <u>з роботи</u> о 6 годині (звідки?)
Батько пішов <u>до приятеля</u> (куди? до кого?)	Батько прийшов <u>до приятеля</u> о 4 годині (куди? до кого?)
Батько пішов <u>від приятеля</u> о 5 годині (звідки? від кого?)	Батько прийшов <u>від приятеля</u> о 7 годині (звідки? від кого?)

2. Read the text, find verbs of motion. Explain the usage of verbs of motion.

1. Студенти поснідали і поїхали до академії. Коли вони приїхали, до початку уроку залишалося ще 10 хвилин.
2. Ахмед купив продукти в супермаркеті та пішов до гуртожитку. Коли він прийшов у гуртожиток, він поклав продукти в холодильник.
3. Ненсі взяла довідку в деканаті і поїхала додому. Коли вона приїхала додому, вона зателефонувала подрузі.
4. Студенти поїхали до Києва ввечері. Вони приїхали туди вранці.
5. Я поїхав на день народження до подруги. Я приїхав, коли ще не усі гості зібралися.
6. Продзвонив дзвоник, і ми пішли до класу. Коли ми прийшли до класу, урок уже почався.
7. Юрко прибіг додому, швидко пообідав і знову побіг на вулицю.

3. Fill the dialogues in necessary verb in correct form.

А) ходити / йти / піти

1. - Ви любите _____ пішки?
- Так, я зазвичай _____ на роботу пішки.
2. - Галю, куди ти зараз _____ ?
- У лікарню. Я _____ у лікарню щоп'ятниці. Потім _____ додому.
- А в бібліотеку _____ ?
- Ні, до бібліотеки я _____ зранку.
3. - Ларисо, де ти була вранці? Я телефонувала тобі.
- Я _____ до магазину, але спочатку я _____ у банк за грошима. А вже звідти я _____ у супермаркет, потім я _____ на ринок.
- А я нікуди не _____, весь день була вдома.

Б) їздити / їхати / поїхати

1. - Добридень, Марино Степанівно, куди ви _____? На роботу.
- Ви завжди _____ на роботу на метро?
- Зазвичай я _____ на роботу на власному автомобілі, але сьогодні вранці він зламався, і тому я _____ на метро.
2. - Щоліта ми _____ на південь, до Одеси. Але цього літа ми, напевно, _____ до Туреччини або на Кіпр.
- Чудово! Ми _____ до Туреччини минулого року. Спочатку _____ до Стамбула, а звідти _____ до Анталії.

4. Read and translate the text. Fill in necessary verb of motion.

Студенти нашого підготовчого факультету часто _____ на екскурсії. Вчора я і мої друзі разом із викладачем _____ в художній музей. Коли ми зібралися біля входу в академію, наш викладач сказав: “_____ до музею пішки. Це недалеко. На вулиці чудова погода, і буде добре трохи погуляти. До музею треба _____ 10 хвилин. Дорогою я буду розповідати вам про наше місто”. Ми уважно слухали викладача. Це було цікаво і корисно. Коли ми _____ до музею, ми купили квитки і _____ дивитися експозицію. Коли екскурсія закінчилась, до зупинки ми також _____ пішки. Нам дуже сподобалася наша екскурсія, тому ми вирішили, що будемо _____ на різні екскурсії щомісяця.

5. Read and translate the text. Fill in necessary verb of motion ходити, йти, піти, прийти in the Past tense.

Вчора ми _____ на стадіон. Ми вийшли з гуртожитку і _____ на стадіон. Ми _____ туди пішки. Коли ми _____ на стадіон, футбольний матч ще не почався. Ми купили квитки і _____ на свої місця. Футбольний матч _____ приблизно 2 години. Після матчу ми _____ додому.

6. Read and translate the text. Fill in necessary verb of motion. Explain your choice.

1. Зараз я _____ до університету. Я _____ до університету щодня. 2. Вчора я _____ до банку. Я _____ туди на таксі. Коли я _____ до банку, я запитав у касі, чи надійшли гроші на мій рахунок. Я отримав гроші і _____ платити за другий семестр навчання. 3. Завтра я _____ до супермаркету. Коли я _____ туди, я куплю продукти на весь тиждень. 4. Ввечері я вирішив _____ до кінотеатру. Я _____ до каси і купив квиток. Але я трохи спізнився: коли я _____ до залу, фільм уже розпочався. 3. Коли я _____ додому, по телевізору _____ моя улюблена спортивна програма. 6. Вчора Том _____ на роботу о 8 годині, а _____ з роботи о 10 годині вечора. 7. – Максим удома? – Ні, він _____ до приятеля. 8. Коли ти сьогодні _____ додому? 9. У неділю я _____ до Сашка, ми грали допізна у шахи. Додому _____ о 9 годині. 10. Ти не знаєш, куди _____ ця маршрутка?

7. Use the necessary verb of motion іти, ходити, прийти, піти. Answer the questions using the time in brackets.

1. Ахмеде, куди ти _____ учора? (вечірка, друзі). _____
2. Марино, куди ти _____ зараз? (магазин) _____
3. Імаде, коли ти вчора _____ до гуртожитку? (17:30). _____
4. Коли ми _____ на екскурсію? (наступний тиждень). _____
5. Ганно, куди ти _____ часто? _____ (басейн, тренування).
6. Сашко, куди ти _____ завтра? вранці? (академія, заняття). _____
7. Марто, куди ти _____ в неділю? (парк, атракціони). _____
8. Сергію, куди тобі потрібно _____ зараз? (поліклініка, лікар). _____
9. На чому ви _____, якщо запізнюєтесь на заняття? (власний автомобіль). _____
10. Куди _____ студент? (магазин). _____

8. Use the necessary verb of motion піти, йти, ходити and put it in correct form.

1. Зараз студент _____ до деканату.
2. Учора мої друзі _____ на стадіон.
3. Вранці моя подруга _____ до академії.
4. Сьогодні викладач _____ до бібліотеки.
5. Іноді моя сестра _____ до театру.
6. Зараз студент _____ на іспит.
7. Вчора _____ сильний дощ.
8. Щомісяця я _____ до банку отримувати гроші.
9. Взимку часто _____ сніг.
10. Наступної неділі він _____ до музею.
11. Вчора по телевізору _____ цікавий футбольний матч.
12. Зараз батько _____ на роботу.
13. Зазвичай від метро до гуртожитку я _____ пішки.
14. Завтра Марта _____ до бібліотеки.
15. Ти не знаєш, який фільм _____ сьогодні ввечері по телевізору.
16. Де Андрій? – Він _____ на тренування.
17. Ця гумористична програма _____ щонеділі.

9. Use the necessary verb of motion ходити, піти, їхати, поїхати and put it in correct form in the Past tense.

Минулого року ми їздили відпочивати на море. Спочатку ми _____ до Одеси, де жили на березі моря. Щодня ми _____ на пляж. У нас була машина, тому ми часто _____ до інших курортних місць. В одному невеличкому містечку ми зупинились і _____ подивитися церкву на горі. Потім ми _____ до Одеси, а звідти повернулись додому.

10. Use necessary verb of motion.

1. Зараз наша група _____ на екскурсію. Ми часто _____ на екскурсії. Але минулого тижня ми не _____ на екскурсію через погану погоду.
2. Ненсі _____ до бібліотеки. Вона щотижня _____ до бібліотеки. Останнього разу вона _____ до бібліотеки тиждень тому.
3. Ахмед _____ до театру на балет. Він рідко _____ до театру, бо не має вільного часу. Він не пам'ятає,

коли востаннє ___ до театру. 4. Мій друг _____ до супермаркету. Він зазвичай _____ до супермаркету купувати продукти по суботах. А минулого тижня він _____ до супермаркету у п'ятницю. 5. Ганна в новій сукні _____ на вечірку. Вона іноді _____ на вечірки з подругами. А минулої суботи вона _____ на вечірку з Максимом. 6. Імад _____ до аптеки. Він завжди _____ до аптеки, коли треба купити ліки. 7. Я _____ на концерт гурту "Антитіла". Я багато разів _____ на концерти цього гурту, бо мені подобається така музика. 8. Ганна _____ до Києва. Вона часто _____ до Києва, бо там живе її молодша сестра. Цього місяця Ганна ще не _____ до сестри у Київ. 9. Куди ти так _____? 10. Я дивлюсь у вікно і бачу дітей, які _____ на майданчику. 11. Зазвичай діти _____ на канікулах до бабусі у село. Минулого літа вони не _____ до неї. Але наступного літа діти обов'язково _____ до села.

11. Read the text. Find verbs of motion in the text. Explain the usage of verbs of motion. Make your own examples with verbs of motion.

Мене звуть Ахмед. Я приїхав в Україну з Марокко. Тепер я живу в Ужгороді, у гуртожитку. До Ужгорода я приїхав разом зі своїми друзями. Вони вже навчаються в Україні два роки. Я живу в кімнаті разом із Гасаном. Гасан допоміг мені облаштуватися в гуртожитку. Спочатку ми пішли до чергового і отримали ключі від нашої кімнати. Ми прийшли до кімнати, поставили речі і вирішили одразу поїхати до супермаркету і купити все необхідне. Від гуртожитку до зупинки ми йшли пішки 5 хвилин. Це дуже зручно, що зупинка знаходиться поруч. Ми вирішили поїхати в супермаркет. Це дуже великий супермаркет, і там можна купити всі необхідні в господарстві речі. В супермаркеті нам потрібно було купити багато чого, тому ми ходили по різних відділам майже 3 години. Коли ми купили все необхідне, то зрозуміли, що не зможемо поїхати автобусом. Ми мали дуже важкі пакунки, тому вирішили поїхати на таксі. Нам не довелося довго чекати, тому що на стоянці біля супермаркету завжди багато таксі. Ми їхали на таксі приблизно 15 хвилин і приїхали до гуртожитку. Потім ми поїхали на ринок купити свіжі овочі та фрукти. Від ринку до гуртожитку ми йшли пішки. Це недалеко, 5-7 хвилин. Сьогодні ми будемо розбирати наші речі і відпочивати. Завтра Гасан покаже мені, куди я зможу ходити за продуктами кожного дня. А потім ми поїдемо на екскурсію містом.

Direction of verbs of motion with prefixes в-, за-, при- (= come/come in).

ввійти/ увійти to come in (a fact)	зайти to come in not for a long time	прийти to come (= to come back arrive) for a long time
Лікар відчинив двері та увійшов до палати.	Лікар відчинив двері та зайшов до палати.	Лікар прийшов на роботу о сьомій годині.
Ганна увійшла до кабінету лікаря та привіталась.	По дорозі додому Ганна зайшла в аптеку і купила ліки.	Ганна прийшла з роботи дуже стомлена.

12. Insert the necessary verb of motion увійти, зайти or прийти.

1. О котрій годині ти вчора _____ додому? 2. По дорозі на роботу Максим _____ у кав'ярню і поснідав. 3. Лікар _____ до кабінету і почав прийом. 4. Після роботи мені треба _____ до приятеля. 5. У неділю до мене обіцяв _____ мій старий друг. 6. Саманта _____ до ванної кімнати, щоб помити руки.

13. Use the necessary verb of motion увійти, вийти or зайти in a correct form.

1. Я _____ у магазин, тому що на вулиці йшов дощ. Коли я _____ до залу, я побачив там свою наречену. 2. Одразу після дзвоника в аудиторію _____ наш декан. 3. Сьогодні мені треба обов'язково _____ до колеги. 4. Коли ми _____ до аудиторії, була 8:30. 5. Коли ми _____ до університету, вже дзвонив дзвоник. 6. Коли ми _____ з академії, була вже шоста година вечора. 7. Дорогою з роботи Олена _____ до бібліотеки за новими книжками. 8. Тарас _____ у магазин за сигаретами. 9. Давай _____ до цього відділку, я хочу подивитися нові моделі телефонів.

Direction of verbs of motion with prefixes ви-, п-/по- (=go out).

вийти/вийхати (go out as a fact, not for a long time)	піти/поїхати (go out for a long time)
Коли заняття скінчилося, студенти вийшли з класу (на перерву) – When the class ended, students left the classroom (for a break).	Коли операція закінчилася, хірург пішов у кабінет. – When the operation ended, the surgeon went into the cabinet.
Лікаря немає, він вийшов (але скоро повернеться) – The doctor isn't here, he's out (but will be back soon).	Лікаря немає, він пішов додому (сьогодні його вже не буде). – The doctor isn't here, he went home (today he will be gone).

14. Insert the necessary verb of motion увійти or вийти in correct form.

1. Викладач _____ до аудиторії і привітався. 2. Викладач попрощався та _____ з аудиторії. 3. Том постукав у двері та _____ до кімнати. 4. Том підвівся, відчинив двері та _____ з кімнати у коридор. 5. Студент відчинив двері до аудиторії та спитав: “Можна _____?”. 6. Студент скінчив писати самостійну роботу й спитав: “Можна _____?” 7. Юнак _____ до кімнати та увімкнув світло. 8. Коли я _____ з квартири, я пригадав, що забув узяти гроші. 9. Лекція скінчилася, і студенти _____ з аудиторії. 10. Учитель _____ у клас, і урок почався. 11. Мій друг _____ до кімнати й сказав, що отримав листа. 12. Фільм скінчився, і глядачі _____ із зали. 13. Викладач відчинив двері, і студенти _____ до аудиторії. 14. Коли ми _____ з театру, на вулиці вже було темно.

15. Change the verb (preposition, case of noun) with prefix уві-(вві-/в-) to verb with prefix ви-.

1. Я увійшов у театр, коли була 8 година. _____
 2. Він увійшов до магазину. _____

3. Ми увійшли до кімнати та побачили Антона. _____
4. Я ввійшов до метро й купив у касі жетони. _____
5. Коли ми увійшли до університету, ми зустріли викладача. _____
6. Я помітив своїх друзів, коли увійшов у автобус. _____

16. Insert the necessary verb of motion зайти, увійти, прийти, вийти or піти.

1. Ганна відчинила двері та _____ у кімнату.
2. Студенти _____ до лабораторії.
3. Раптом до кімнати _____ моя сестра. Вона щойно _____ з університету.
4. Коли я вранці прокинувся, батька вже не було вдома, він _____ на роботу.
5. Можна мені _____ у клас?
6. Дівчина _____ у квартиру та увімкнула світло.
7. Батько підвівся та _____ з _____ кімнати.
8. Сьогодні я _____ з гуртожитка о 9 годині.
9. – Можна _____ до директора? – Його немає, він _____ до міністерства.
10. По дорозі додому Ганна _____ до супермаркету за продуктами.

Direction of verbs of motion with prefixes під-, від-, ді-.

підійти/під'їхати (до) (to move up to)	відійти/від'їхати (від) (to move away from)	дійти/доїхати (до) (to move to... = to reach)
Хворий підійшов до кабінету. – The patient came up to the cabinet. Автобус під'їхав до зупинки. – The bus pulled up to a stop.	Хворий відійшов від вікна. – The patient walked away from the window. Автобус від'їхав від зупинки. – The bus departed from the stop.	Хворий швидко дійшов до палати. – The patient quickly reached the ward. Швидка доїхала до лікарні за 10 хвилин. – The ambulance reached the hospital in 10 minutes.

17. Make the sentence using verb of motion with opposite meaning. Example: Ганна підійшла до вікна. – Ні, Ганна відійшла від вікна.

1. Віктор підійшов до дошки. _____
2. Студент підійшов до дверей. _____
3. Туристи підійшли до села. _____
4. Діти підійшли до вчительки. _____
5. Ми підійшли до музею. _____
6. Машина під'їхала до будинку. _____
7. Автобус під'їхав до зупинки. _____
8. Комаха підлетіла до квітки. _____
9. Корабель підплив до пристані. _____
10. Діти підбігли до матері. _____

18. Make the sentence with opposite meaning. Example: Студенти приїхали до спортивного табору. – Студенти поїхали зі спортивного табору.

1. Туристична група приїхала до України. _____
2. Машина під'їхала до парку. _____
3. Ми підійшли до входу. _____
4. Діти підбігли до автобусу. _____
5. Діти прибігли зі школи. _____
6. Птахи прилетіли з півдня. _____
7. Птахи підлетіли до нашого вікна. _____
8. Човен підплив близько до берега. _____
9. Туристи приїдуть завтра. _____
10. Потяг підходить до платформи. _____
11. Підійдіть до мене ближче. _____
12. Тарас підбіг до зупинки. _____

19. Insert necessary prefixes до-/ді- or при-:

1. До мене ...йшли друзі. Вони ...йшли до гуртожитку пішки.
2. Я ...йшов до гуртожитку мого друга за 10 хвилин. Друг зрадив, що я ...йшов до нього.
3. Ми ...йшли до вокзалу за 25 хвилин. Ми ...йшли на вокзал вчасно.
4. Вчора ми ...летіли з Лондона. Від Лондона до Києва ми ...летіли за три з половиною години.
5. Звідки ви ...їхали? За який час ви ...їхали?
6. Цей спортсмен ...біг перший. Він ...біг до фінішу за 68 секунд.
7. Валіза була важка, тому Іван допоміг мені ...нести її.
8. Звідки ти ...ніс ці речі?
9. Було пізно, і друг ...віз мене додому на таксі.

20. Insert necessary verbs of motion підійти, піднести, підвести, підвезти, відійти, віднести, відвести, відвезти.

1. На вечірці Іван _____ до нас, ___ дівчину й сказав: “Знайомтеся, моя сестра Людмила”.
2. Ганна сказала: “Мені треба з тобою поговорити, але ніхто не повинен нас чути”, – й _____ мене вбік.
3. Сусід _____ мене до під'їзду на власному автомобілі.
4. Сестра _____ до мого лоба руку й сказала: “Здається, у тебе висока температура”.
5. Мати хотіла покликати дітей додому й _____ до вікна.
6. Художник вирішив подарувати свої картини місту й _____ їх до міського художнього музею.
7. _____ від дошки, будь ласка, я не бачу, що ти там написав.

21. Insert necessary verbs of motion піти, поїхати, прийти, приїхати, принести, підійти, під'їхати, відійти, від'їхати.

1. До мене _____ подруга й _____ торт.
2. До нас _____ друзі з Києва.
3. Під час перерви до мене _____ подруга і ми разом _____ до їдальні.
4. Сестра взяла зошит та _____ до лампи почитати.
5. Я не можу припаркувати свою машину. Чи ви не могли б трохи _____ ?
6. Вони _____ до гуртожитку на таксі.
7. Друг _____ від мене дуже пізно.
8. Усі студенти _____ на практику.

Direction of verbs of motion with prefixes при-≠ від-

принести (to carry to ...) ≠ віднести (to carry from...)	
Медсестра принесла ліки. – The nurse brought the medicine.	Медсестра віднесла ліки. – The nurse took the medication away .
привезти (to convey to...) ≠ відвезти (to convey from...)	
У лікарню привезли нову апаратуру. – New equipment was brought to the hospital.	Хворого відвезли в палату. – The patient was taken to the ward.
привести (to lead, to conduct to...) ≠ відвести (to lead, to conduct from...)	
Медсестра привела хворого в палату після процедур. – The nurse brought the patient to the ward after the procedures.	Хворого відвели у процедурний кабінет. – The patient was taken to the treatment room.

22. Insert necessary verb of motion.

А) приносити/принести

Зазвичай у ресторані офіціант _____ меню й приймає замовлення. Він запитує, що треба _____. Сьогодні, коли ми сіли за стіл, одразу підійшла офіціантка і _____ хліб і салат. Потім ми замовили м'ясо й овочі. «Зараз _____!», – сказала офіціантка. Через 15 хвилин вона все _____. Коли ми поїли, дівчина _____ рахунок.

Б) привозити/привезти

У Тома є український знайомий хлопець Юрко. Він перекладач. Кожного разу, коли він приїздить до Лондона, він _____ багато подарунків.

- Юрко, які великі валізи! Що ти знов _____?
- Я _____ усім подарунки!
- Подарунки? Які? Я ж казав тобі багато разів, щоб ти нічого не _____.
- Я _____ тобі нові книжки. Ось дивись.
- Щиро тобі дякую. Кожного разу ти _____ мені книжки. У мене вже ціла бібліотека!
- Я хотів _____ тобі новий енциклопедичний словник, але не було місця. Я _____ його наступного разу.
- Юрко! Скільки разів тобі повторювати: нічого не треба _____! Зараз усе можна знайти в Інтернеті.

В) приводити/привести

Сашко домовився зустрітися зі своїм приятелем Миколою біля входу в бар. Микола прийшов не сам. Він _____ із собою Олесю. Сашко відреагував досить різко:

- Миколо, що це таке? Це ж нічний бар! Навіщо ти _____ сюди дитину? Ти що, не розумієш, у бар неможна _____ дітей!

Г) приносити/принести, привозити/привезти, приводити/привести

1. - Усі зібралися? А Тетяна прийде?
- Так, Мишко обіцяв їй _____ Вони скоро прийдуть. А де меню?
- Офіціант обіцяв _____
2. - _____, будь ласка, ще одну тарілку.
- Зараз _____
3. - Яке погане обслуговування! Ми замовили біфштекси, а нам _____
_____ якісь гамбургери! Завжди _____ не те!
- Не хвилюйтесь, будь ласка. Я зараз покличу офіціанта, і він _____ те,
що ви замовляли.
4. Вечірка починається о шостій.
- Що треба _____?
- Нічого не треба _____. Все, що треба, _____ Борис на своїй машині.
5. - З приїздом, Максиме!
- Дякую, Наталко. Ось, дивись, який подарунок я _____ тобі.
- Ой, Максим, який красивий ланцюжок! Ти завжди _____ мені _____ такі
красиві речі!
- 6.- Привіт, Сашко! Як швидко ти дістався! Ти їхав на таксі?
- Ні, мене _____ Василь. Зараз він поставить машину на стоянку і прийде.

23. Insert necessary verbs of motion принести ≠ віднести, привезти ≠ відвезти, привести ≠ відвести. Put the words in brackets in the correct form.

1. До мене прийшла подруга та _____ (коробка цукерок).
2. Мені треба _____ (ноутбук) у ремонт. 3. Ввечері прийшов Андрій та _____ (своя стаття). 4. Я обов'язково до вас прийду. Якщо можна, я _____ (свій брат). 5. Наталка їде у відрядження, тому вона _____ (дочка) до сестри. 6. Надія прийшла до Олени та _____ (своя подруга). 7. Сусідів немає вдома. Вони поїхали на дачу й _____ туди (діти). 8. Мені треба _____ (собака) до ветеринарної клініки. 9. Сьогодні ввечері я можу приїхати до тебе та _____ (твій ноутбук). 10. У четвер я прийду до тебе і _____ (нові фотографії).

Direction of verbs of motion with prefixes пере-, про-.

перейти/переїхати (to cross/to move from one place to another)	пройти/проїхати (to pass/to drive through)
Діти перейшли вулицю. – Children crossed the street. Ми переїхали з Харкова до Києва. – We moved from Kharkiv to Kiiv.	Ми пройшли повз магазин. – We passed the store. Студенти пройшли вже цю тему. – Students have already studied (passed through) this topic. Ми проїхали (на автобусі) третю зупинку. – We passed (by bus) the third stop.

24. Read and answer the question.

1. Ви стоїте на вулиці (площі, проспекті, бульварі). Театр, куди ви поспішаєте, знаходиться на іншому боці. Що ви зробите?

2. Ви жили на цій вулиці (у цьому будинку, у цій квартирі), а тепер ви живете на іншій вулиці (в іншому будинку, в іншій квартирі). Що ви зробили?

3. Ви вже сидите на цьому березі річки, а 10 хвилин тому ви були на іншому березі річки. Що ви зробили?

25. Solve the task. Make the similar and ask your friend to solve it.

Туристи вийшли з міста о 8 годині та прийшли до села о 12 годині. Вони проходили 5 кілометрів за годину. Скільки кілометрів пройшли туристи? За скільки годин вони пройшли цей шлях?

26. Make the sentence with opposite meaning. Example: Вона увійшла до кімнати. – Вона вийшла з кімнати.

1. Ганна поїхала до Києва. _____

2. Автобус від'їхав від зупинки. _____

3. Ми увійшли в будинок. _____

4. Михайло вийшов з магазину. _____

5. Ми підійшли до каси. _____

6. Батьки рано пішли на роботу. _____

7. Лікар прийшов на роботу. _____

8. Родина поїхала до села. _____

9. Відійди від вікна. _____

10. Юрко увійшов у клас. _____

11. Василь вийшов з метро. _____

12. Галина Василівна приїхала до Харкова. _____

13. Студенти приїхали у спортивний табір. _____

14. Делегація поїхала з Москви. _____

15. Машина під'їхала до будинку. _____

16. Діти підбігли до зупинки. _____

17. Діти прибігли до школи. _____

18. Птахи прилетіли з півдня. _____

19. Птахи відлетіли від нашого вікна. _____

20. Дельфіни підпливли близько до берега. _____

21. Туристи приїдуть завтра. _____

22. Потяг підходить до другої платформи. _____

23. Підійдіть до мене ближче. _____

27. Read and insert necessary verb of motion in correct form:

А) увійти, вийти, прийти, пройти, перейти, підійти

Учора Анна встала рано, прийняла душ, одяглась, поснідала і _____ зі своєї квартири. Вона _____ у ліфт і спустилася на перший поверх. Вона _____ з ліфта й _____ на вулицю. Дівчина _____ через вулицю. _____ повз магазин "Подарунки" й _____ до автобусної зупинки. Через кілька хвилин _____ автобус. Анна _____ на роботу вчасно.

В) їхати, поїхати, приїхати, доїхати, проїхати

Водій _____ швидко. Скоро вони _____ до центру. На головній площі міста був ярмарок, тому усі сусідні вулиці були перекриті. “Ми не _____ через центр. Вам краще _____ на метро. Якщо ви _____ на метро, ви _____ вчасно”, – порадив водій.

С) увійти, вийти, піти, прийти, дійти, пройти, перейти, підійти, зайти

Студентка _____ з таксі й _____ до метро. Поїзд _____ через _____ хвилину. Дівчина _____ у вагон і сіла. Через кілька станцій вона _____ з вагону і піднялася на поверхню. Коли студентка _____ на вулицю, вона; зрозуміла, що не запізнилася. До початку заняття залишалось ще двадцять хвилин, тому вона _____ до книжкового магазину, щоб купити книжку. На заняття студентка _____ вчасно: в аудиторію вона _____ рівно о 10.00.

Д) вийти, піти, доїхати, проїхати, переїхати, приїхати, під'їхати

З роботи лікар _____ пізно. Була вже сьома година, коли він _____ із лікарні. Він _____ на вулицю і почав ловити таксі. Нарешті таксі _____ . Лікар сів у машину, пояснив, куди треба їхати і як туди краще _____ . Коли вони _____ проспектом і _____ повз ринок, лікар зрозумів, що водій заблукав і _____ не в той бік. Додому лікар _____ пізно.

Direction of verbs of motion with prefixes об-, за-

обійти/об'їхати (to go/ride around...)	зайти/заїхати (to move behind...)
Дівчина обійшла (що?) будинок. – The girl went around the house.	Дівчина зайшла (за що?) за будинок. –
Машина об'їхала (що?) перешкоду на дорозі. – The car pass by the obstacle on the road.	The girl went behind the house. Машина заїхала (за що?) за шлагбаум. – The car move behind the barrier.

28. Insert necessary verb of motion:

У суботу ввечері ми повинні були _____ у театр. Вистава починалася о 7 годині. Ми _____ о 5 годині, тому що ми не знали, скільки часу нам буде потрібно, щоб _____ до театру. Ми _____ до тролейбусної зупинки й стали чекати тролейбус. Ось _____ тролейбус. Ми сіли й _____ . Через 30 хвилин ми _____ до станції метро. Ми _____ з тролейбусу й _____ у метро. Коли ми _____ у вагон, ми побачили там своїх друзів, які також _____ до театру. Разом ми _____ на вулицю й _____ до театру. Коли ми _____ до театру, ми побачили, що коло нього нікого немає. Ми зрозуміли, що _____ дуже рано. Але ми _____ у театр, роздяглися й _____ до буфету пити каву.

29. Insert necessary verb of motion:

Вчора вранці Олена _____ з квартири та _____ до ліфта. Але ліфт не працював, і тому вона _____ сходами. Олена _____ з будинку і _____

_____ до зупинки. Вона _____ дорогу і стала чекати автобус. _____ автобус. Олена _____ із зупинки, _____ з автобуса та _____ в метро. Вона _____ через вестибюль, а потім _____ вниз. Коли _____ поїзд, Олена _____ у вагон. На станції “Деміївська” вона _____. Звідси до роботи 10-15 хвилин пішки, але Олена ще мала годину часу, тому вона _____ до кав’ярні випити кави.

Note :

The prefixal verbs being perfect can be used only in the Past Perfect and the Future Perfect. To form the imperfect verb the stem “-жджати” is used: **від’їхати** (to have driven away/departed) **від’їжджати** (to drive away/depart), **заїхати** (to have come to a place) - **заїжджати** (to come to a place), **переїхати** (to have run over/moved) - **переїжджати** (to run over/move) etc.

Thus, the prefixal verbs in “-жджати” are used to form the **Present tense** and the **Past Imperfect**:

Вони **переїхали** на нову квартиру минулого року. (They moved to a new flat last year. **Perfect**).

Вони **переїжджають** на нову квартиру цього тижня. (They **are moving** to a new flat this week. **Imperfect**).

Imperfect		Perfect	
—	—	піти	поїхати
входити	в’їжджати = в’їздити (в’їжджу, в’їздиш, в’їздять)	ввійти/ увійти	в’їхати
виходити	виїжджати = виїздити	вийти	виїхати
приходити	приїжджати = приїздити	прийти	приїхати
заходити	заїжджати = заїздити	зайти	заїхати
підходити	під’їжджати = під’їздити	підійти	під’їхати
відходити	від’їжджати = від’їздити	відійти	від’їхати
переходити	переїжджати = переїздити	перейти	переїхати
обходити	об’їжджати = об’їздити	обійти	об’їхати
доходити	доїжджати = доїздити	дійти	доїхати
проходити	проїжджати = проїздити	пройти	проїхати

30. Insert the form of imperfect or perfect verb:

1. До його батька часто _____ люди. Хлопчик _____ додому _____ з прогулянки, (приходити/прийти). 2. До цього великого будинку щоранку _____ вантажівки. До зупинки _____ тролейбус. (під’їжджати/під’їхати). 3. До Андрія прийшов приятель і _____ альбом. До нього вчора приходили друзі та _____ диски, (приносити/принести). 4. Оксана _____ до каси та сказала: “Дайте мені, будь ласка, три жетони”. Щоранку вона _____ до кіоску та купує газети (підходити/ підійти). 5. Щоранку лікар _____ усіх хворих. Сьогодні йому треба до операції _____ усіх хворих (обходити/ обійти). 6. Коли батьки _____ з дому, діти завжди голосно вмикали музику. Коли батьки _____ з дому, діти голосно ввімкнули музику (іти/ піти).

31. Insert necessary verb of motion.

1.

- Ніна сказала, що ти отримала водійські права і вже _____ машину.
- Так, але я _____ тільки містом.
- Напевно, приємно _____ на своєму автомобілі.
- З одного боку, приємно, а з іншого боку, страшно. Тому я _____ дуже обережно, адже я машину зовсім недавно.

2.

- Минулого тижня ми _____ в Полтаву.
- Ви _____ туди автобусом?
- Ні, машиною. Ми ___ через Київ. Коли ми _____ до Києва, машину _____ я, а від Києва машину _____ моя дружина. Коли ми _____ через Дніпро, на мосту ми побачили жахливу аварію. Кілька машин зіткнулися з вантажівкою.

32. Insert necessary verb of motion (приходити, приїжджати/ приїздити, приїхати, приносити, піти, поїхати, понести, їздити, їхати, літати, бігати, вести, водити) in a correct form.

1. Батько мого друга був пілотом. Він часто _____ до Лондона та інших європейських столиць. 2. У неділю діти весь день _____ на стадіоні. 3. Щоранку Тарас _____ свого сина в дитячий садок. 4. Раніше Остап _____ до Одеси влітку, а цього року він _____ взимку. 5. Наш викладач фізики завжди _____ на заняття різноманітні прилади. 6. Коли Ганна _____ свого сина до школи, вона зустріла свою подругу, яка недавно _____ до столиці. 7. Я _____ до гуртожитку, щоб побачити Максима, але його нема, бо він _____ у спортзал. 8. Віктора нема вдома, він _____ книжки до бібліотеки.

33. Insert necessary verb of motion in a correct form.

1.

У вівторок я купив два квитки на концерт. Вечері я _____ до друга, з яким хотів _____ на концерт. Я _____ до його будинку і подзвонив. Його сестра відчинила мені двері і запросила мене _____. Коли я _____, вона сказала, що Сашко ще не _____ з університету. Я поцікавився, коли він зазвичай _____. Вона відповіла, що зазвичай він _____ о 5 годині, а сьогодні він _____ о сьомій. Я вирішив не чекати Сашка, залишив йому квиток і _____ на концерт один. Я _____ з будинку друга й _____ до зупинки. У цей час до зупинки _____ автобус, і з нього _____ Сашко. Я _____ до нього, привітався і сказав, що чекатиму на нього у клубі.

2.

У суботу ввечері ми повинні були _____ в театр. Вистава починалася о пів на сьому. Ми _____ з дому о 5 годині, тому що ми не знали, скільки часу нам треба буде, щоб _____ до театру. Ми _____ до _____ автобусної

зупинки. Ось _____ автобус. Ми сіли в автобус і _____. Через 15 хвилин ми _____ до станції метро. Коли ми _____ до театру, була тільки 6 година. Ми зрозуміли, що ми _____ дуже рано. Але ми _____ у театр, _____ до гардеробу, роздяглися й _____ у буфет пити каву.

34. Describe your way:

- from the hostel to the university (today and usually);
- from the hostel to the nearest supermarket;
- from your class to the dean's office;
- from the university to the nearest bus stop;
- from your native city to Uzghorod.

35. Translate and memorize phrases with verbs of motion. Make up sentences using them.

Іти як по маслу.
Піти на все заради (чого?); піти у розбрат (= ворогувати).
Прийти до тям, до згоди, до висновку, на допомогу, до влади; прийшла (= настала) пора, прийшов (= настав) кінець.
Заходити у безвихідь, за межі; заходитися прибирати; заходитися плачем.
Входити до складу, у становище, у довіру.
Виходити з міркувань, з берегів, з рівноваги, сухим з води.
Підходити з різних боків до питання; підходити (кому? чому? до чого?) за кольором, за розміром і т.д.
Доходити до суті проблеми, до краю, до кінця, до серця; доходити (чого?) висновку (= зробити висновок); доходити згоди (= порозумітися).
Відходити від теми, від справ, у минуле (у небуття), на другий план.
Переходити до іншої теми; межу.
Проходити нову тему.
Обходити (що?) складні питання, закон; обходити стороною (= уникати); тебе (кого?) це не обходить (= це не твоя справа).
Водити за ніс (кого?) (= обманювати, обдурювати).

TESTS

1. Choose appropriate verb of motion: До мене ...йшли друзі.

- прийшли
- вийшли
- перейшли
- обійшли

2. Choose appropriate verb of motion: Звідки ви ...?

- від'їхали
- приїхали
- заїхали
- припливли

3. Choose appropriate verb of motion: Викладач ... до аудиторії і привітався.

- A увійшов
- B вийшов
- C перейшов
- D дійшов

4. Choose appropriate verb of motion: Викладач попросився та ... з аудиторії.

- A увійшов
- B вийшов
- C перейшов
- D дійшов

5. Choose appropriate verb of motion: По дорозі додому Ганна ... в аптеку і купила ліки.

- A зайшла
- B вийшла
- C дійшла
- D перейшла

6. Choose appropriate verb of motion: Хвора ... до кабінету лікаря та привіталась.

- A увійшла
- B вийшла
- C дійшла
- D перейшла

7. Choose appropriate verb of motion: Лікар ... з роботи дуже стомлений.

- A увійшов
- B вийшов
- C перейшов
- D прийшов

8. Choose appropriate verb of motion: Том постукав у двері та ... до кімнати.

- A вийшов
- B перейшов
- C прийшов
- D увійшов

9. Choose appropriate verb of motion: Автобус ... до зупинки.

- A під'їхав
- B від'їхав
- C переїхав
- D заїхав

10. Choose appropriate verb of motion: Автобус ... від зупинки.

- A під'їхав
- B від'їхав
- C переїхав
- D заїхав

11. Choose appropriate verb of motion: Хворий ... від вікна.

- A прийшов
- B відійшов
- C прилетів
- D приніс

12. Choose appropriate verb of motion: Звідки ти ... ці речі?

- A приніс
- B доніс
- C відніс
- D приїхав

13. Choose appropriate verb of motion: Я не можу припаркувати авто. Чи ви не могли б ... ?

- A підійти
- B під'їхати
- C відійти
- D від'їхати

14. Choose appropriate verbs of motion: Туристи ... з міста о 8 годині та ... до села о 12 годині.

- A дійшли, прийшли
- B виїхали, приїхали
- C винесли, принесли
- D вийшла, прийшов

15. Choose appropriate verbs of motion: Під час перерви до мене ... мій друг і ми разом ... до кав'ярні.

- A прийшла, прибїгла
- B підійшов, пішли
- C прилетіла, забїгли
- D прийшли, принесли

16. Choose appropriate verbs of motion: Вчора ми ... з Лондона. До Києва ми ... за три з половиною години.

- A приїхали, прилетіли
- B долетіли, прилетіли
- C прилетіли, долетіли
- D прийшли, дійшли

17. Choose appropriate verbs of motion: Викладач ... до аудиторії і привітався. Після заняття викладач попрощався та ... з аудиторії.

- A заїхав, ходить
- B зайшов, вийшов
- C їздила, ходила
- D перейшов, зайшов

18. Choose appropriate verbs of motion: Вчора до мене ... подруга й ... торт.

- A прийшов, приніс
- B їздила, ходила
- C прийшли, принесли
- D прийшла, принесла

19. Choose appropriate verbs of motion: Зараз Ненсі ... до бібліотеки. Вона щотижня ... до бібліотеки.

- A прийшла, ходить
- B їздила, ходила
- C іде, ходить
- D прийшла, пішла

20. Choose appropriate verbs of motion: Я ... у лікарню на заняття щоп'ятниці. Потім ...додому.

- A ходжу, іду
- B ходимо, ідемо
- C ходив, ішов
- D приходила, прийшли.

10. ADJECTIVAL PARTICIPLE

Adjectival Participle expresses the feature of the object by action and answer the questions “який?” (m.), “яка?” (f.), “яке?” (n.), “які?” (pl.). It has the form of an adjective and composed from the verb and corresponds to the English Past Participle.

Example: Я прочитав оповідання, (яке?) **написане** моїм сином/ I have read a story written by my son.

Note: The Adjectival Participle is not formed from reflective verbs.

A) Adjectival Participle of Active voice express a feature of a person or an object that performs the action by itself, for example, **терплячий пацієнт** (the patient himself endures not someone else), **лежачий хворий** (= the patient lies). Adjectival Participle of Active voice has **Present** and **Past tenses**.

Present tense of Adjectival Participle of Active voice is formed by adding:

- ✓ **the suffixes -уч-, -юч- and adjectival endings -ий (m.), -а (f.), -е (n.), -і (pl) to the stem for 1st Conjugation verbs in the 3rd person singular of the Present tense:** бажа-ють (they wish) – бажа-юч-ий; в’ян-уть (they wither) – в’ян-уч-ий.
- ✓ **the suffixes -ач-, -яч- and adjectival endings -ий (m.), -а (f.), -е (n.), -і (pl) to the stem for 2nd Conjugation verbs in the 3rd person singular of Present tense:** терп-л-ять (they endure) – терп-л-яч-ий; леж-ать (they keep their’s bed) – леж-ач-ий.

Note: Active Adjectival Participle of Present tense have limited usage in Ukrainian. It is better to replace them with subordinate construction: “виконуючий пісню співак” —> “співак, який виконує пісню”. The Adjectival Participle of Active voice is used mainly as terms: блукаючий нерв, тонізуючі речовини, резонуюча камера, діючий вулкан, лежачі хворі.

Past tense of Adjectival Participle of Active voice is formed by adding **the suffix -л- and adjectival endings -ий (m.), -а (f.), -е (n.), -і (pl) to the infinitive stem of Perfect verbs which are intransitive:** згоріти/ to have burned – згорі-л-ий; зів’янути/ to have faded – зів’я-л-ий; змерзнути/ to have frozen – змерз-л-ий.

B) Adjectival Participle of Passive voice express a feature of a person or an object caused by another one, for example, **прочитана книга** (someone have read the book not book reads by itself), **зрізана гілка** (someone has truncated the branch).

Passive Adjectival Participle sets up **Past** and is formed by adding **the suffixes -н-, -ен-, -єн-, -т- and adjectival endings -ий (m.), -а (f.), -е (n.), -і (pl) to the infinitive stem of Perfect verbs which are transitive:** бажати/ to wish – бажа-н-ий (compare with Active Adjectival Participle “бажа-юч-ий”).

1. If the stem of a verb ends in **-а** we add **the suffix -н-:** писати (to write)/ написа-ти (to have written) – написа + н + ий/ -а/ -е/ -і.

2. If the stem of a verb ends in **-и**, which is dropped, we add the **suffix -єн-** to the stem’s last consonant: завершувати (to complete) заверш-и-ти (to have completed) – заверш + єн + ий/ -а/ -е/ -і (завершений – completed).

3. If the stem of a verb ends in a vowel, usually **-и**, and is a short one, we add the **suffix -т-** to it: мити (to wash) поми-ти (to have washed) – **поми + т + ий/ -а/ -е/ -и** (помитий – washed).

The verb's stem		Adjectival Participle	Examples
the verb's stem ends in -а	написа-ти	написа+н+ий (written)	Книжка вже написана / The book is written.
the verb's stem ends in -и (the -и is dropped)	заверши-ти	заверш+ен+ий (completed)	Урок завершений/ The lesson is over.
the verb's short stem ends in -и	поми-ти	поми+т+ий (washed)	Вікно помите/ The window is washed.

Note 1. If the stem of a verb ends in a labial consonant (**-в, -м, -б, -п**) there appears an intermediary **-л** sound before the suffix **-ен-**: зробити (to have done) – зроб-л-ен-ий (done), замовити (to have ordered) – замов-л-ен-ий (ordered).

Note 2. If the stem of a verb ends in **-д** it becomes **-дж** before the suffix **-ен-**: попередити (to have let known beforehand/have warned) – попередж-ен-ий (warned).

The declension of Adjectival Participle

Adjectival Participle has the adjectival endings and declined as adjectives of hard group:

Case	Singular			Plural
	Masculine	Neuter	Feminine	
Nominative	написаний	написане	написана	написані
Genitive	написаного	написаного	написаної	написаних
Dative	написаному	написаному	написаній	написаним
Accusative	написаний (inanimate = Nom.), написаного (animate = Gen.)	написане	написану	написані (inanimate = Nom.), написаних (animate = Gen.)
Ablative	написаним	написаним	написаною	написаними
Locative	на/в написаному	на/в написан-ому/-ім	на/в написаній	на/в написаних

TESTS

1. Choose the option where all words are Adjectival Participle

- A зварений, зваривши, зварено, зварена
- B непосидючий, сидячий, сидячи, сівши
- C писаний, вилитий, посивілий, зроблений
- D люблячий, лежачий, зроблено, написано

2. Choose the option where all words are Adjectival Participle

- A летючий, літаючий, леткий, полетівши
- B змарнілий, випитий, волаючий, розмальований
- C зшитий, поранений, казати, змарнілий
- D занесений, принісший, нісши, носивши

3. Choose the option where all words are Adjectival Participle

- A вишитий, зрізаний, побудований, будівельний
- B погоджений, стрижений, записаний, письменний
- C люблячий, коханий, улюблений, пещений
- D оновлений, зроблений, лежачий, написаний

4. Choose the option where all words are Adjectival Participle

- A прооперований, поранений, вбитий, мертвий
- B заасфальтований, бетонний, асфальтовий, бетонований
- C здобутий, збережений, пофарбований, сидячий
- D купаний, вимитий, гарний, чистий

5. Choose the sentence with Adjectival Participle

- A Затремтіли зірки посмутнілі і погасли в імлі голубій.
- B Любив я дивитися, лежачи, на зоряне небо.
- C Знову схопився шалений вітер, що рвався на всі боки.
- D Полетіли дикі гуси.

6. Choose the sentence with Adjectival Participle

- A Мені подарували срібний ланцюжок.
- B Шелестить у лісі пожовкла трава.
- C Хвилі шумують, ламаючи лід.
- D Зашумів вітер, пробігаючи синім лісом.

7. Choose the sentence with Adjectival Participle

- A Я йшов і оглядав прибиті дощем рослини.
- B Ми їхали додому співаючи.
- C Незабаром посунули важкі хмари.
- D Земля здригалась, чекаючи дощу.

8. Choose the option where all words are Adjectival Participle

- A оформлений, знаючий, змужнілий, зважнілий
- B посивілий, зів'ялий, лежачий, сидячий
- C поділений, влаштовано, бережімо, кажучи, виконано
- D забувши, натренований, гарантовано, побіжи, пам'ятатимемо

9. Choose the option where all words are Adjectival Participle of Active voice

- A ріжучий, посивілий, мелений, примирений
- B працюючий, палаючий, перетворений, знесилений

С зблідлий, атакуючий, змарнілий, зволожуючий
D спечений, розтертий, почищений, палаючий

10. Choose the option where all words are Adjectival Participle of Active voice

A командуючий, гнаний, літаючий, зів'ялий
B побілілий, змерзлий, розталий, сяючий
C освітлений, загорнутий, бажаючий, колотий
D критий, читаючий, примружений, битий

11. Choose the option where all words are Adjectival Participle of Active voice

A укритий, пропахлий, навантажений, здобутий
B загублений, знижений, мелений, побілілий
C розігрітий, одягнений, межуючий, знаючий
D почорнілий, ріжучий, співаючий, постарілий

12. Choose the option where all words are Adjectival Participle of Passive voice

A написаний, розсипаний, розбитий, прошений
B замерзлий, сяючий, прощений, доручений
C заподіяний, вбитий, зацікавлений, випитий
D прочитаний, збитий, вигаданий, здичавілий

13. Choose the option where all words are Adjectival Participle of Passive voice

A почорнілий, існуючий, освітлений, покараний
B одерев'янілий, іонізуючий, спітнілий, роз'єднаний
C посвіжілий, пригнічений, зростаючий, нудьгуючий
D переритий, розказаний, куплений, обпалений

14. Choose the option where all words are Adjectival Participle of Passive voice

A перекритий, одягнутий, зліплений, змарнілий
B індустріалізований, палаючий, прикутий, роздутий
C ліквідований, тарифікований, колотий, тріснутий
D конкуруючий, пригнічений, зраділий, киплячий

15. Choose the option where all words are Adjectival Participle of Passive voice

A бракований, залишений, комбінований, вилитий
B пошерхлий, лежачий, зрубаний, заплачений
C заколиханий, обпалений, розколотий, обважнілий
D приведений, лисіючий, закипілий, зляканий.

10.1. IMPERSONAL PARTICIPIAL FORM IN “-НО”, “-ТО”

Impersonal Participial Form in “-но”, “-то” express the action of unnamed or unknown person and used as a predicate in the impersonal sentence. It is formed from Adjectival Participle of Passive voice in Past by adding the adverbial ending -о instead of the adjectival endings -ий, -а, -е, -і:

Perfect Adjectival	Participial Impersonal
написан-ий, -а, -е, -і	написан-о
завершен-ий, -а, -е, -і	завершен-о
помит-ий, -а, -е, -і	помит-о

Participial Impersonal Form functions as a verb if that it takes the direct object. It is used to express an action without indicating the doer. Thus it corresponds to the English Passive voice.

Книжку (Асс.) написано. – The book has been written.

Урок (Асс.) завершено. – The lesson is over.

Посуд (Асс.) помито. – The dishes are washed.

Perfect Adjectival Participle versus the Impersonal Participial form

The difference between the Perfect Adjectival Participle and the Participial Impersonal Form is in that the former functions as an adjective, agreeing with the noun it is used with in gender, number and case with a special stress on the attributive quality of the participle. Whereas the Impersonal Participial Form functions as a verb with stress put on the action. The noun or pronoun used with this form is the direct object to it.

Compare:

Perfect Adjectival Participle	Participial Impersonal Form
Помитий посуд стояв на столі. (The washed dishes stood on the table.)	Посуд помито. (The dishes have been washed.)

1. It indicates the agent or instrument by means of which an action is performed.
2. *In English* prepositional phrases beginning with either *by* or *with* are used to express the instrument by which an action is performed.
3. *In Ukrainian* prepositional phrases are not used; however, the endings of the nouns *машина* and *ручка* must change.

TASKS

1. Form Adjectival Participle to the following verbs:

A. by adding the suffix -н- to the stem of the perfect verb:

назвати, відвідати, написати, прочитати, налякати, поламати, зачесати

B. by adding the suffix -єн- to the stem of the perfect verb (mind an intermediary between a labial and the suffix -єн-): ознайомити, замовити, зробити, купити, зацікавити, виявити

C. by adding the suffix -єн- to the stem of the perfect verb: завершити, повторити, закінчити, вирішити, залишити, попередити (д —> ж), запросити (с —> ш)

D. by adding the suffix -т- to the stem of the perfect verb: випити, взяти, забути, розпочати

2. Form Adjectival Participle from the verbs in brackets, they should agree in gender and number with the noun (pronoun). Example: Ця робота (зробити). – Ця робота зроблена.

1. Ця робота (зробити). _____
2. Моя книжка (завершити). _____
3. Вони (ознайомити) з історією міста Львова. _____
4. Вона (зацікавити) цим питанням. _____
5. (Виявити) помилка (a mistake) дуже серйозна. _____
6. (Замовити) кава несмачна. _____
7. Ми були про все (попередити). _____
8. В мене вдома два (поламати) телевізори. _____
9. Цей роман не був (завершити). _____
10. (Відвідати) виставка нам сподобалася. _____

3. Turn the following phrases into impersonal participial sentences, as in the example (use the noun in the Accusative case): замовлений квиток (the booked ticket) – квиток замовлено (the ticket is booked).

1. зварена кава _____
2. написаний лист _____
3. відвідана виставка _____
4. прочитана книжка _____
5. вирішене питання _____
6. куплена сукня _____
7. виявлена помилка _____
8. прочитана книжка _____
9. випите вино _____
10. забута акторка _____
11. закінчене заняття _____
12. попереджений студент _____
13. не написаний лист _____
14. закінчена робота _____

4. Replace these sentences with synonym sentences. Example: Роботу виконано вчасно. – Робота виконана вчасно. / Роботу виконали вчасно.

1. Статтю вже перекладено. _____
2. Після серйозної аварії машину зіпсовано. _____
3. У місті скоро буде відкрито дві нових станції метро. _____
4. Цю картину було намальовано за три роки. _____
5. О котрій годині буде відчинено читальний зал? _____
6. Ваші документи буде перекладено завтра. _____
7. Коли буде розглянуто мою справу? _____
8. Умови роботи було вже обговорено. _____
9. Було оголошено перерву. _____
10. Ким прийнято це рішення? _____
11. Коли було написано цю драму? _____
12. Коли буде перевірено тести? _____
13. Цей колектив створено кілька років тому. _____
14. Студента УжНУ було визнано найкращим. _____

15. Картини буде передано музею. _____
16. На картині зображено танцівницю. _____
17. Вченим було продемонстровано експеримент. _____
18. На зустрічі не було досягнуто домовленості. _____
19. За ніч землю було вкрито снігом. _____
20. Було визначено час і місце проведення конференції. _____

5. Change these sentences with Impersonal Participial form into “-но”, “-то” sentences. Example: Ці фото зробив мій приятель. – Ці фото (було) зроблено моїм приятелем.

1. Цю картину намалював відомий художник. _____
2. Це повідомлення надіслала мені сестра. _____
3. Цей e-mail написав мені мій колега. _____
4. Мій дідусь зібрав велику колекцію книжок. _____
5. Цю станцію метро побудували минулого року. _____
6. Цей підручник створили для іноземних учнів. _____
7. Цей детектив переклали українською мовою. _____
8. Тут побудують супермаркет. _____

6. Choose Adjectival Participle or the Impersonal Participial form in “-но”, “-то”. Adjectival Participle put in correct form. Note: you may use both Adjectival Participle or Impersonal Participial in some sentences.

1. Ганна читає листа, _____ від батьків. Цей лист _____ сьогодні вранці?
(отриманий – отримано).
2. Наш гуртожиток _____ недавно. Наша родина живе в будинку, _____ півроку тому (побудований – побудовано).
3. Заяву _____ ректором. Документи, _____ ректором, лежать на столі (підписаний – підписано).
4. Наш університет _____ у 1945 році. Коли _____ ваш університет? (заснований – засновано).
5. Нам показали фільм, _____ відомим режисером. Цей фільм _____ на півдні Китаю (знятий – знято).
6. Коли _____ ваша компанія? – Здається, нашу компанію _____ років 10 тому. (створений – створено).
7. Мені треба віднести до бібліотеки _____ книжки. За життя ним не _____ жодної книжки (прочитаний – прочитано).
8. Джон отримав у спадок колекцію картин, _____ батьком. Цю колекцію _____ за 25 років (зібраний – зібрано).

7. Read and translate the texts. Insert Adjectival Participle in correct form or Impersonal Participial. Note: you may use both Adjectival Participle or Impersonal Participial in some sentences.

1. Коли Дмитро увійшов до аудиторії, він тримав у руці лист, _____ (отриманий/отримано) ним вранці. Цей лист був _____ (надісланий/надіслано з Китаю. Його _____ (написаний/написано) приятелем Дмитра.

2. Вчора на уроці фізики нам був _____ (показаний/показано) цікавий експеримент. Цей експеримент, _____ (показаний/показано) викладачем, ми побачили вперше. Потім ми розв'язували задачу. Після того як ця задача була нами _____ (розв'язаний/розв'язано), ми отримали від викладача наступну задачу. Ця задача виявилась дуже складною, і її було _____ (розв'язаний/розв'язано) тільки одним студентом.

3. Зараз у музеї нашої академії _____ (організований/організовано) виставку студентських фотографій. Ці фотографії _____ (надісланий/надіслано) з різних міст України. їх було _____ (зроблений/зроблено) фотографами-аматорами. Особливо мені сподобалися фотографії, _____ (знятий/знято) студентами.

4. Недавно я прочитав збірку оповідань, _____ (написаний/написано) сучасною французькою письменницею Ганною Гавальдою. Ці оповідання були _____ (перекладений/перекладено) українською мовою кілька років тому. Книжку було _____ (виданий/видано) у видавництві «Фоліо». Події, _____ (описаний/описано) в оповіданнях, відбуваються в наш час.

9. ADVERBIAL PARTICIPLE

Adverbial Participle is special invariant form of the verb which means additional action to the main action expressed by the verb and answer the questions “що роблячи?”, “що робивши?”, “що зробивши?”. Example: Ми працювали співаючи/ We worked singing.

In Ukrainian there are two forms of Adverbial Participle:

- ✓ the Imperfect Adverbial Participle;
- ✓ the Perfect Adverbial Participle.

Imperfect Adverbial Participle

Imperfect Adverbial Participle is formed by adding the participial ending **-учи (-ючи)** for 1st Conjugation verbs and **-ачи (-ячи)** for 2nd Conjugation verbs to the stem of the verb in the 3rd person plural of Present tense:

читати (to read): вони чита-ють (they read) – чита-**ючи** (reading);

йти (to go): вони йд-уть (they are going) – йд-**учи** (going);

робити (to do) – вони робл-ять (they are doing) – робл-**ячи** (doing)

Imperfect Adverbial Participle denotes:

- ✓ an action which coincides in time with another action and has time or cause relations with it: Працюючи, вона слухала музику (Коли вона працювала, вона слухала музику)/ When working she was listening to music (When she was working she was listening to music.);
- ✓ time relation of simultaneous actions: Будучи змученою, вона хотіла спати (Тому що вона була змучена, вона хотіла спати.)/ Being tired she felt sleepy (Because she was tired she felt sleepy).

Compare:

Sentences with Adverbial Participle	Sentences without Adverbial Participle
Ми пили каву, розмовляючи про останні події.	= Ми пили каву і розмовляли про останні події (two predicates).
Вона пройшла, не помітивши мене.	= Вона пройшла і не помітила мене (two predicates).
Ти не зможеш написати мені, не знаючи моєї адреси.	= Ти не зможеш написати мені, якщо не знаєш моєї адреси (the Complex sentence).
Зустрівшись із другом, ми разом пішли до університету.	= Після того як ми з другом зустрілись, ми разом пішли до університету (the Complex sentence).
Повернувшись після занять додому, Марк вирішив зателефонувати подрузі.	Коли Марк повернувся після занять додому, він вирішив зателефонувати подрузі (the Complex sentence).
Добре підготувавшись до іспиту, я не хвилювався.	Я не хвилювався, оскільки добре підготувався до іспиту (the Complex sentence).

Perfect Adverbial Participle

Perfect Adverbial Participle is formed by adding the participial ending **-ши** to the **stem of the verb in the 3rd person singular masculine of Past Perfect**:

прочитати (to have read) – він прочитав (he read/has read) – прочитав-**ши** (having read);

піти (to have left/gone) – він пішов (he has left) – пішов-**ши** (having left);

зробити (to have done) – він зробив (he has done) – зробив-**ши** (having done);

Perfect Adverbial Participle denotes an action which precedes another action and has time or cause relations with it:

✓ time relation of sequence: **Попрацювавши**, вона слухала музику (= Після того як вона попрацювала, вона слухала музику) – Having worked for some time, she was listening to music (=After she had worked for some time, she was listening to music).

✓ cause relation: **Випивши** каву пізно ввечері, вона не могла спати (= Тому що вона випила каву пізно ввечері, вона не могла спати). – Having drunk a cup of coffee late in the evening, she was unable to fall asleep (= Because she had drunk a cup of coffee late in the evening, she was unable to fall asleep).

Compare:

The Imperfect Adverbial Participle	The Perfect Adverbial Participle
Закінчуючи університет, Том вже працював у лікарні, де буде працювати.	Закінчивши університет, Том пішов працювати у банк.
Пояснюючи урок, викладач писав на дошці нові слова.	Пояснивши урок, викладач почав опитувати студентів.

Note 1.

Reflexive verbs used as adverbial participles change the reflexive particle “ся” to “сь”: дивитися – вони дивляться – дивлячись; подивитися – він подивився – подивившись.

Note 2.

Clauses with adverbial participles are typical of written style, in speech adverbial subordinate clauses prevail.

Note 3. The action expressed by the Adverbial Participle must refer the same doer as the action of predicate: Перебуваючи в Парижі, я хочу відвідати Лувр.

TASKS

1. Determine from which verbs Adverbial Participle are formed.

A) Читаючи, пишучи, працюючи, відпочиваючи, знаючи, гуляючи, вважаючи, несучи, йдучи, ходячи, сидячи, лежачи, стоячи, починаючи, плаваючи, сумуючи, розмовляючи, ризикуючи, зустрічаючися, затшаючися;

В) Прочитавши, написавши, відпочивши, принісши, почавши, розповівши, зробивши, поклавши, упізнавши, подарувавши, купивши, придбавши, замерзши, допомігши, пропустивши, врятувавши, зустрівшись, познайомившись.

2. Use underlined verbs as Imperfect Adverbial Participle (of time). Example:

Вона пила каву і читала газету. – П'ючи каву, вона читала газету.

1. Вона пила каву і читала газету. _____ каву, вона читала газету.
2. Ми йшли вулицею і розмовляли. _____ вулицею, ми розмовляли.
3. Вона дивилася телевізор і їла. _____ телевізор, вона їла.
4. Вона купувала сукню і думала, чи та їй пасує. _____ сукню, вона думала, чи та їй пасує.
5. Він повертався додому і думав про свою роботу. _____ додому, він думав про свою роботу.
6. Він працював і слухав музику. _____, він слухав музику.
7. Дівчина виходила з автобуса і зустріла друга. _____ з автобуса, дівчина зустріла друга.
8. Вона снідала і слухала новини. _____, вона слухала новини.
9. Студент сидів у парку і читав книжку. _____ в парку, він читав книжку.
10. Він розмовляв по телефону і посміхався. _____, він посміхався.

3. Use underlined verbs as Imperfect Adverbial Participle (of cause). Example:

Ми любимо театр і часто туди ходимо. – Люблячи театр, ми часто туди ходимо.

1. Ми любимо театр і часто туди ходимо. _____, ми часто туди ходимо.
2. Вони мають родичів у Карпатах і часто туди їздять. _____ родичів у Карпатах, вони часто туди їздять.
3. Він не чув, що вона каже, і перепитав її ще раз. Не _____, що вона каже, він перепитав її ще раз.
4. Він запізнювався на роботу і мусів викликати таксі. _____ на роботу, він мусів викликати таксі.
5. Він не знав її номера телефону і не міг зателефонувати їй. Не _____ її номера телефону, він не міг зателефонувати їй.

4. Use underlined verbs as Perfect Adverbial Participle (of time). Example:

Вона відвідала бабцю і діда, а потім поїхала додому. – Відвідавши бабцю і діда, вона поїхала додому.

1. Вона відвідала бабцю і діда, а потім поїхала додому. _____ бабцю і діда, вона поїхала додому.
2. Вона чекала на автобус півгодини, а потім пішла пішки. _____ на автобус півгодини, вона пішла пішки.
3. Він написав лист, а потім пішов на пошту. _____ лист, він пішов на пошту.
4. Вона випила каву і вийшла. _____ каву, вона вийшла.

5. Ми закінчили роботу, а потім пішли гуляти. _____ роботу, ми пішли гуляти.
6. Вони повечеряли, а потім дивилися фільм. _____, вони дивилися фільм.
7. Автобус проїхав дві зупинки, а потім зламався. _____ дві зупинки, автобус зламався.
8. Я замовила каву і почала читати газету. _____ каву, я почала читати газету.
9. Він сказав до побачення і вийшов. _____ до побачення, він вийшов.
10. Петро прибув до Києва і зразу поїхав до готелю. _____ до Києва, Петро зразу поїхав до готелю.

5. Use underlined verbs as Perfect Adverbial Participle (of cause). Example: Він проспав і запізнився на роботу. – Проспавши, він запізнився на роботу.

1. Він проспав і запізнився на роботу. _____, він запізнився на роботу.
2. Ми не увімкнули годинника і проспали. Не _____ годинника, ми проспали.
3. Вона не поснідала і була голодна. Не _____, вона була голодна.
4. Я залишив мобільний вдома і не міг передзвонити тобі. _____ мобільний вдома, я не міг передзвонити тобі.
5. Вона побачила, що він її не слухає, і нічого не говорила. _____, що він її не слухає, вона нічого не говорила.

6. Replace Adverbial Participle with verb using the conjugations і, коли, якщо, тому що, після того як та ін. Example: Читаючи новий текст, я дивився у словник. – Коли я читав новий текст, я дивився у словник.

- A) 1. Розповідаючи про свою подорож, Максим показував фотографії. _____
2. Читаючи лист від матері, я з ніжністю думав про своїх стареньких батьків. _____
3. Дивлячись новини, ми дізнаємося про останні події у світі. _____
4. Починаючи роботу, я не думав, що вона буде такою складною. _____
5. Ми сиділи за столом, обговорюючи наш майбутній контракт. _____
6. Слухаючи виступ декана, я намагався усе добре зрозуміти. _____
7. Медсестра стояла у коридорі, розмовляючи із лікарем. _____
8. Відпочиваючи в Криму, ми майже ніколи не згадували про проблеми. _____

9. Виходячи з дому, я часто зустрічаю цю людину. _____

10. Захоплюючись сучасною музикою, Сашко часто ходить на концерти. _____

В) 1. Виконавши роботу, ми пішли додому. _____

2. Повечерявши, я вимив посуд. _____

3. Закінчивши медичний факультет, Мухаммед працюватиме лікарем. _____

4. Трохи подумавши, студентка почала відповідати на питання. _____

5. Склавши іспити, студенти повернуться додому. _____

6. Не зрозумівши цю формулу, ви не зможете розв'язати задачу. _____

7. Заплативши гроші, Андрій взяв продукти та пішов додому. _____

8. Зателефонувавши на вокзал, ми дізналися розклад потягів. _____

9. Повернувшись на батьківщину, я працюватиму кардіологом. _____

7. Change the sentences with using Adverbial Participle. Example: Як тільки я побачив цю дівчину, я одразу ж упізнав її. – Побачивши цю дівчину, я одразу ж упізнав її.

1. Як тільки Максим отримав листа, він одразу ж почав читати його. _____

2. Після того як ми повторили теореми, ми почали розв'язувати задачі. _____

3. Коли мої друзі приїхали до Києва, вони одразу написали мені. _____

4. Якщо ви добре вивчите іноземні мови, ви зможете працювати перекладачем. _____

5. Оскільки Анна погано знає комп'ютер, вона не може працювати секретаркою. _____

6. Викладач увійшов у клас і привітався. _____

7. Олена подивилася на годинник і зрозуміла, що вже час їхати. _____

8. Оскільки Жак погано знає українську мову, він майже нічого не зрозумів з розмови. _____

9. Коли ми із друзями зустрічаємося, ми завжди разом обідаємо. _____

10. Тетяна купує книжки Кокотюхи, тому що захоплюється детективами. _____

8. Make the sentences by connection left and right column.

Example: Вийшовши з дому, я відкрив парасолю, тому що був сильний дощ.

1). Вийшовши з дому, _____.

а) ... пішов сильний дощ.

б) ... я відкрив парасолю, тому що був сильний дощ.

2). Побачивши цього хлопця, _____.

а) ... я подумав, що його обличчя мені знайоме.

б) ... його обличчя здалося мені знайомим.

3). Прочитавши цей роман, _____.

а) ... мені захотілося купити інші книжки цього автора.

б) ... я захотів купити інші книжки цього автора.

4). Добре склавши іспити, _____.

а) ... ми отримаємо сертифікати.

б) ... нам видадуть сертифікати.

5). Закінчивши університет, _____.

а) ... мені виповниться 25 років.

б) ... я працюватиму менеджером у банку.

6). Купивши квитки, _____.

а) ... фільм вже почався.

б) ... ми пішли у кіно.

9. Change the sentences with Adverbial Participle (if it's possible).

1. Я загубив номер вашого телефону і тому не міг вам зателефонувати. _____

2. Через те що був сильний вітер, ми залишилися вдома. _____

3. Він не брав участь у дискусії, тому що не розумівся на проблемі. _____

4. Депутати розглянули питання, але до згоди так і не дійшли. _____

5. Ми дізналися, що приїздить відомий музикант, і вирішили піти на концерт. _____

6. Коли я готуюсь до екзаменів, я завжди пізно лягаю спати. _____

7. Якщо ми не будемо зважати на недоліки, то ніколи не досягнемо високих результатів. _____

8. Коли Борис відповідав на питання журналістів, він розповів про свої плани.

9. Коли батько повернувся додому, доньки ще не було. _____

10. Вона пройшла повз і не помітила мене. _____

11. Студент подумав трохи і почав, відповідати. _____

12. Собака перебіг через двір і зупинився біля паркану. _____

13. Декан увійшов до кабінету і привітався з усіма. _____

14. Вони прожили в Полтаві майже сім років і добре вивчили українську мову.

15. Коли я увійшов у кімнату, задзвонив телефон. _____

TESTS

1. Choose the option where all words is Adverbial Participle

A залишивши, залишаючи, залишені

B читаючи, прочитавши, дочитуючи

C тремтячи, тремтячі, затремтівши

D засинаючи, заснувши, заснулий

2. Choose the option with Adverbial Participle

A Степ, оповитий тишею, дихав пахощами росяних трав.

B Земля лежить медова, а поля пожаті мріють, на городах досягають гарбузи зеленоребри.

C Запарувала рілля, тьмяно заблищали на сонці одвернуті лемешами скиби землі.

D Жайворонок, співаючи, ніби висить на невидимій нитці.

3. Choose the option with Adverbial Participle

A Соромлячись, сміючись і закриваючись рукавом, Максим поривався сховатись за хлопців.

B Темряву тривожили криками півні, танцювали лебеді в хаті на стіні, лопотіли крилами і рожевим пір'ям, лоскотали марево золотим сузір'ям.

C Мої суцвіття, биті холодами, ви добру зав'язь все-таки дали.

D З тих двох золотих, що були зав'язані в хустці, вигодуватись було не можна.

4. Choose the option where all words are Perfect Adverbial Participle

A працюючи, розсердившись, лежачи, сказавши

B розплющивши, роблячи, сидячи, пишучи

C описуючи, намалювавши, йдучи, падаючи

D написавши, зробивши, поклавши, полетівши

5. Choose the option where all words are the Perfect Adverbial Participle

- A линучи, фарбувавши, мовчавши, діливши
- B принісши, прочитавши, звернувши, розбивши
- C писавши, увійшовши, розробляючи, сказавши
- D поклавши, отримавши, змінивши, вмиваючись

6. Choose the option where all words are Perfect Adverbial Participle

- A вмикаючи, розмальовуючи, випивши, гортаючи
- B сівши, набираючи, схилившись, малюючи
- C допрацювавши, систематизувавши, купивши, розірвавши
- D вигукнувши, пролітаючи, групуючи, побудувавши

7. Choose the option where all words are Imperfect Adverbial Participle

- A співаючи, вішаючи, описуючи, струсивши
- B складаючи, плаваючи, зваживши, тягнучи
- C крутячи, гріючи, розкручуючи, випивши
- D ріжучи, кричачи, зітхаючи, ставлячи

8. Choose the option where all words are Imperfect Adverbial Participle

- A друкуючи, перемагаючи, помивши, стежачи
- B креслячи, наївшись, шнуруючи, страждаючи
- C споглядаючи, забруднившись, наражаючись, почистивши
- D розгортаючи, снідаючи, жартуючи, саджаючи

9. Choose the option with grammatically correct continuation of the sentence

«Сидячи на дивані, ...»

- A було погано видно.
- B мені заборонили читати.
- C стало холодно.
- D я дивився телевізор.

10. Choose the option with grammatically correct continuation of the sentence

«Виходячи з дому, ...»

- A Я мружився від яскравого сонця.
- B мене засліпило яскраве сонце.
- C мені стало холодно.
- D у мене впала сумка.

11. Choose the option with grammatically correct continuation of the sentence

«Побачивши картини Катерини Білокур, ...»

- A мене охопило зачарування.
- B мене зацікавила її манера малювати.
- C вони нікого не залишили байдужими.
- D я закохався у творчість цієї чудової художниці.

12. Choose the option with grammatically correct continuation of the sentence

«Закінчивши школу, ...»

- A батьки вмовляли мене поступати до медінституту.
- B я вступатиму до медінституту.
- C мені візьмуть репетитора.
- D стало весело.

13. Choose the option with grammatically correct continuation of the sentence

«Зробивши уроки, ...»

- A мені стало сумно.
- B мама дозволила мені погуляти.
- C я йду гуляти.
- D мене пригостили морозивом.

14. Choose the option with grammatically correct continuation of the sentence

«Приїхавши на курорт, ...»

- A мене відразу захопив п'яний аромат олеандрів.
- B перед вами раптово розпросториться лазурове море.
- C дітлахи швидко засмагли під лагідним сонцем.
- D усіх відпочивальників гостинно зустрічає місто.

15. Choose the option with grammatically correct continuation of the sentence

«Купуючи мобільний телефон, ...»

- A не забудьте уточнити термін гарантії
- B нам запропонували три різні марки
- C у нас виникли великі сумніви
- D до нас привітно усміхнувся продавець

READING

1). Read the text. Write out the verbs and form the Past Imperfective. Example:
Умикає світло в палатах. – Умикала світло в палатах.

Розпорядок дня пацієнтів і обов'язки постової медичної сестри¹ терапевтичного відділення

Години	Розпорядок дня пацієнтів	Обов'язки постової медичної сестри
7.00	Підйом.	Умикає світло в палатах.
7.00 – 7.30	Термометрія.	Здійснює термометрію і робить записи: цифрові — у зошиті і графічні — у температурних листах.
7.30 – 8.00	Ранковий туалет.	Допомагає проводити тяжкохворим гігієнічні процедури (догляд за шкірою, природними складками, ротовою порожниною); поправляє і в разі потреби перестеляє тяжкохворим постільну білизну; організовує відправлення біоматеріалу (сеча, кал, мокротиння) в лабораторію, а також дає направлення на взяття крові на аналіз. Контролює прибирання приміщень.
8.00 – 8.30	Вживання ліків.	Бере участь у ранковій п'ятихвилинці медперсоналу. Роздає лікарські засоби, призначені перед вживанням їжі. Передає чергування.
8.30 – 9.00	Сніданок.	Допомагає годувати тяжкохворих. Роздає ліки, призначені після вживання їжі.
9.00 – 10.00	Лікарський обхід.	Бере участь в обході. Записує призначення лікаря у маніпуляційний зошит.
10.00 – 13.00	Виконання призначень лікаря.	Виконує всі комплексні лікарські призначення, супроводжує пацієнтів у діагностичні кабінети, на консультації. здійснює догляд за тяжкохворими.
13.00 – 13.30	Обід. Вживання ліків.	Допомагає годувати тяжкохворих, Роздає лікарські засоби і контролює їх вживання.
13.30 – 16.30	Післяобідній відпочинок.	Провітрює палати, стежить за дотриманням тиші, станом тяжкохворих.
16.30 – 17.00	Термометрія.	Здійснює термометрію і записує результати.

¹ Матеріали використано з підручника: Касевич М.Н. Загальний догляд за хворими і маніпуляційна техніка: підручник. 2-е видання, виправлене. – К.: Медицина, 2009. – С. 77-78.

17.00 – 19.00	Відвідування пацієнтів родичами.	Стежить за порядком у відділенні, контролює вміст передач і поведінку рідних
19.00 – 19.30	Вживання ліків.	Роздає ліки і контролює їх вживання.
19.30 – 20.00	Вечеря. Вживання ліків.	Годує тяжкохворих. Роздає ліки, призначені після їжі і контролює їх вживання.
20.00 – 21.00		Виконує ін'єкції, накладає гірчичники, зігрівальні компреси, готує пацієнтів до рентгенологічних і ендоскопічних досліджень. Контролює прибирання приміщень відділення.
21.30 – 22.00	Вечірній туалет.	Здійснює туалет тяжкохворим, перестеляє постіль, надає зручного положення, вкриває їх, провітрює палати.
22.00 – 7.00	Сон	Вимикає світло в палатах, стежить за дотриманням тиші у відділенні. Періодично робить обхід тяжкохворих.

2). Read the text. Write out the verbs and describe how you check the temperature.

Example: Я міряю хворому температуру двічі на добу.

Температура тіла, правила її виміру й реєстрації²

Роль температурного гомеостазу в забезпеченні життєдіяльності організму. Температура тіла є важливим діагностичним і прогностичним критерієм стану хворого, оскільки підвищення температури тіла в більшості випадків свідчить про розвиток захворювання, про особливості його перебігу й реакції організму на патологічний процес. У звичайних умовах постійна температура тіла людини (36,4-36,8°C), підтримується за рахунок рівноваги процесів теплопродукції й тепловіддачі завдяки теплорегуляції, допускаючи добові коливання лише в межах 1°C.

В основі термопродукції лежать хімічні процеси обміну речовин у печінці й м'язах (хімічна терморегуляція), а в основі тепловіддачі (фізичної регуляції) – випромінювання з поверхні шкіри (70 %), потовиділення (16 %), виділення нагрітого повітря при диханні (13%) і 1% тепла виділяється із сечею й калом. У механізмі теплорегуляції особисту участь приймають нервово-вегетативна (гіпоталамо-гіпофізарна система й симпатичні волокна центральної нервової

² Матеріали використано з підручника: Касевич М.Н. Загальний догляд за хворими і маніпуляційна техніка: підручник. 2-е видання, виправлене. – К.: Медицина, 2009. – С. 206-209.

системи) і ендокринна системи (щитовидна залоза й наднирники). Підтримка постійної температури (температурний гомеостаз) дозволяє забезпечити життєдіяльність організму в широкому діапазоні температурних коливань навколишнього середовища.

Вимір температури тіла називається **термометрією** (від грец. слова *thermos* – теплота, жар, *nutreo* – вимірювати).

Розрізняють термометрію: **безпосередню** (на дотик), шляхом пальпації тильною поверхнею кисті (краще шкіри спини), і **посередньо** за допомогою медичного термометра.

Методика термометрії. Термометрію проводять за допомогою медичного термометра, що має вкорочену шкалу від 35°C до 42°C по Цельсію з розподілом в 0,1°C. Рівень його ртутного стовпчика при охолодженні не опускається, а залишається на максимальній висоті завдяки звуженню в цей момент капіляра. Для зниження рівня ртуті в капілярі, термометр необхідно струснути.

Час виміру. Два рази на добу: вранці з 6 до 8 годин (ранковий мінімум добових коливань) і ввечері з 17 до 19 годин (вечірній максимум). Якщо буде потреба (короткочасні або нерегулярні підйоми, кризи при сепсисі, ревматизмі, туберкульозі) термометрію проводять кожні 2-3 години протягом доби, включаючи нічний час, але не обтяжуючи хворого.

Положення хворого. Термометрія проводиться в стані спокою сидячи, а краще – у положенні лежачи. **Місця виміру:** пахвові западини, пахові складки (у дітей), пряма кишка (несвідомий стан; надмірне порушення в дітей; підозра на симуляцію). **Тривалість** термометрії – 8–10 хвилин.

Вимір температури тіла в пахвовій западині й паховій складці:

1. Перевірити рівень ртуті в термометрі. Якщо ртуть вище відмітки 34°C, струснути кілька разів термометр і ще раз перевірити рівень ртуті.
2. Якщо шкіра в пахвовій області волога, витерти її рушником.
3. Кінець термометра з резервуаром ртуті помістити в глибину пахової западини й попросити хворого пригорнути зігнуту в лікті руку до тіла протягом 8-10 хвилин.
4. Температуру занести в температурний аркуш.
5. Термометр продезинфікувати.
6. Дітям раннього віку температуру вимірюють у глибині паховій складці, зігнувши ногу в колінному суглобі.

Вимір температури в ротовій порожнині:

1. Резервуар термометра із ртуттю поміщають під язик хворого й просять його губами притримати корпус термометра.
2. Через 5 хвилин результати термометрії занести в температурний аркуш.
3. Термометр продезинфікувати.

Вимір температури у прямій кишці:

1. Покласти хворого на бік.
2. Резервуар термометра змазати вазеліном.
3. Увести резервуар термометра за сфінктер ануса.

4. Через 5 хвилин визначити показання термометра й дані занести в температурний аркуш.
5. Термометр продезинфікувати.

3). Read the text. Write out the verbal nouns with components -ння, -ття and form the verbs. Make up sentences with verbs. Example: дихання – дихати. Коли хворий дихає, біль у грудях посилюється.

Перша невідкладна допомога при отруєнні³

Як токсичні речовини потрапляють в організм:

- **шлунково-кишковий тракт**: під час їжі або при контактi отруйних речовин зі слизовою оболонкою рота: ліки, припікаючі речовини, мийні засоби, пестициди, гриби, рослини та інші хімічні речовини;
- **дихальні шляхи**: вдихання отруйних газів, парів та аерозолів: чадний газ, окис азоту, пари хлору, аміаку, клею, барвників, органічних розчинників, тощо;
- **шкіра та слизові оболонки**: потрапляння на шкіру та в очі отруйних речовин у вигляді рідини, аерозолу: розчинники, пестициди, тощо;
- **ін'єкції**: укуси комах, тварин або змій, ін'єкційне введення ліків або наркотичних речовин.

Ознаки гострого отруєння:

- ✓ відчуття «піску» або різь в очах, світлобоязнь;
- ✓ опіки на губах, язиці або шкірі;
- ✓ біль у роті, горлі, грудях або животі, яка посилюється при ковтанні та диханні;
- ✓ підвищене слиновиділення, нудота, блювота зі специфічним запахом, залишками отруйних речовин, кров'ю;
- ✓ порушення дихання: задуха, гучне дихання, зміна тембру голосу, кашель;
- ✓ пітливість, діарея,
- ✓ незвичайна поведінка постраждалого: збудження, марення тощо;
- ✓ м'язові посмикування, судоми, втрата свідомості;
- ✓ бліда, малинова або синюшна шкіра.

Згідно Правил надання домедичної допомоги необхідно:

1. Переконатися у відсутності небезпеки.
2. При огляді місця події звернути увагу на ознаки, які можуть свідчити про гостре отруєння: неприємний різкий запах, полум'я, дим, відкриті чи перекинуті ємності, ємності з-під ліків та алкогольних напоїв, відкрита аптечка, використані шприци, тощо.
3. Провести огляд постраждалого, визначити наявність свідомості та дихання.

³ Тут і далі використано матеріали з офіційного вебпорталу парламенту України за посиланням: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/find/a?text=Порядок+надання+домедичної+допомоги>

4. Уточнити, що саме та в якій кількості приймав постраждалий.
5. Викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги.
6. **Якщо постраждалий без свідомості**, але дихає, перевести його в стабільне положення та наглядати до приїзду медичної допомоги;
7. **Якщо постраждалий в свідомості** та відомо, що отрута була прийнята через рот, промити шлунок: дорослому випити 500-700 мл (2-3 стакани) чистої, холодної (18°C) води та викликати блювоту; повторювати, поки вода не стане чистою. При отруєнні припікаючими речовинами (наприклад, бензином) та порушенні або відсутності свідомості забороняється викликати блювоту у постраждалого.
8. Дати ентеросорбент (наприклад, до 50 грам активованого вугілля) та проносне (дорослим – 50 мл вазелінового масла).
9. При потраплянні отруйної речовини в очі або на шкіру промити уражену ділянку великою кількістю чистої, холодної води.
10. Якщо є хімічні опіки, накладити стерильну пов'язку на місце опіку.

Якщо дихання немає, розпочати серцево-легеневу реанімацію:

- ✓ виконати 30 натискань на грудну клітку глибиною не менше 5 см (не більше 6 см), з частотою 100 натискань (не більше 120) за хвилину;
- ✓ виконати 2 вдихи з використанням маски-клапану, дихальної маски, тощо. При відсутності захисних засобів можна не виконувати штучне дихання, а проводити тільки натискання на грудну клітку. Виконання двох вдихів повинно тривати не більше 5 секунд;
- ✓ поперемінно повторювати попередні два пункти до приїзду швидкої. Важливо змінювати особу, що проводить натиснення на грудну клітку, кожні 2 хвилини.

Як допомогти при отруєнні газом?

Якщо в квартирі відчули запах газу, одразу ж потрібно відкрити вікна і перевірити, чи виключене все газове обладнання. Обов'язково викликати газову службу за номером 104.

Якщо ж ви виявили людину в несвідомому стані в квартирі, де відчувається запах газу, або в не провітрюваному гаражі, де знаходиться автомобіль з включеним двигуном для порятунку потерпілого потрібно:

1. Не включайте світло!
2. Відчинити двері і вікна.
3. Припинити надходження газу.
4. Швидше винести потерпілого на свіже повітря.

Надаючи першу допомогу потерпілому від отруєння, переконайтеся в тому, що у вас є підмога. Бо увійшовши в приміщення, ви самі можете отруїтися газом. При отруєнні побутовим, чадним газом і вихлопними автомобільними газами потерпілого слід негайно доставити до медичного закладу.

4). Read the text. Write out the transitive verbs. Make the sentences with them.

Example: вимити – Під час епідемії треба часто мити руки.

Перша долікарська допомога при ураженні сильнодіючими отруйними речовинами

Що робити при отруєнні сильнодіючими речовинами:

1. Захистити органи дихання від подальшої дії отруйних речовин.
2. На потерпілого надягнути протигаз або ватну марлеву пов'язку, попередньо змочивши її при отруєнні хлором водою або 2% розчином питної соди, а при отруєнні аміаком – водою або 5% розчином лимонної кислоти, і винести або вивести його із зони ураження.
3. Забезпечити потерпілому спокій і тепло.
4. Вимити очі і відкриті ділянки тіла чаєм, молоком тощо.
5. Звернутися за допомогою до медиків.

Що робити при отруєнні аміаком:

1. Шкіру, очі, ніс, рот вимийте водою.
2. В очі закапайте дві-три краплі 30% розчину альбуциду, в ніс – оливкове масло.

Що робити при отруєнні хлором:

1. При зупинці дихання – зробіть штучне дихання.
2. Шкіру, рот, ніс вимийте 2% розчином питної соди або водою.

Що робити при отруєнні метаном:

1. При зупинці дихання – зробіть штучне дихання.

Що робити при отруєнні чадним газом:

1. Розстебніть комірець одягу.
2. При зупинці дихання – зробіть штучне дихання.

5). Read the text. Describe using the Present tense how you make an emergency to the person who has anaphylactic shock.

Example: Я перевертаю постраждалого на живіт, розпочинаю робити серцево-легеневу реанімацію...

Як допомогти при алергічній реакції?

Алергічні реакції – це надлишкова відповідь імунної системи організму на зазвичай нешкідливі для інших людей речовини. Вони можуть бути як легкі, так і важкі (анафілактичний шок).

Симптоми легкої алергічної реакції: сверблячка, легке почервоніння шкіри, легка припухлість, закладеність і слизисто-водянисті виділення з носа, чхання, свербіж у ділянці очей і слъзотеча, пухирі на окремих частинах тіла.

Симптоми важкої алергічної реакції (анафілактичного шоку): набряк губ, язика і повік, важко ковтати і говорити, свистяче або утруднене дихання, біль у животі, нудота, блювання або рідкий стілець, запаморочення або непритомність.

Анафілактичний шок – одне з найбільш грізних проявів алергічної реакції, приблизно в 10-20% випадків закінчується смертю. Швидкість розвитку цього стану – від кількох секунд або хвилин до 2-х годин від початку контакту з алергеном. Це дуже серйозно і дорога кожна хвилина!

Що робити:

1. Викликати швидку медичну допомогу.
2. Закапати судинозвужувальні краплі в ніс (ксилометазолін тощо), якщо відзначається утруднення носового дихання.
3. Прикласти холод до місця укусу (якщо алергія у потерпілого на укуси комах).
4. Якщо потерпілий у свідомості – дати йому протиалергічні (антигістамінні) препарати в дозі, що відповідає віку.
5. У разі втрати свідомості перевернути постраждалого на живіт, повернути голову набік, покласти холод до голови і грілки до ніг. Якщо у потерпілого в роті є зубні протези – виїняти їх.

Якщо дихання немає, розпочати серцево-легеневу реанімацію:

- ✓ виконати 30 натискань на грудну клітку глибиною не менше 5 см (не більше 6 см), з частотою 100 натискань (не більше 120) за хвилину;
- ✓ виконати 2 вдихи з використанням маски-клапану, дихальної маски, тощо. При відсутності захисних засобів можна не виконувати штучне дихання, а проводити тільки натискання на грудну клітку. Виконання двох вдихів повинно тривати не більше 5 секунд;
- ✓ поперемінно повторювати попередні два пункти до приїзду швидкої. Важливо змінювати особу, що проводить натискання на грудну клітку, кожні 2 хвилини.

При легкій алергічній реакції, якщо вона викликає занепокоєння, – викликати дільничного лікаря або зв'язатися з ним по телефону для отримання необхідних рекомендацій.

Як допомогти при набряку Квінке?

Набряк Квінке – вид алергічної реакції, що може бути викликаний укусом комах або пилком, реакцією на медичний препарат чи їжу, косметику чи навіть фізичні фактори (холод чи спека). Набряк виникає досить швидко, здебільшого в області губ, язика, повік чи щік; якщо уражена слизова, колір може бути незмінний, але варто зауважити, що набряк безболісний і досить стрімкий, то випадки ураження язика та гортані – найбільш небезпечні.

Що потрібно зробити у разі підозри на таку алергічну реакцію:

1. Викликати швидку і за потреби отримати додаткові інструкції від диспетчера.
2. Припинити контакт з алергеном (не торкатись рідини, не приймати ліки тощо).
3. Забезпечити доступ свіжого повітря, заспокоїти постраждалого, при необхідності звільнити від зайвого одягу чи аксесуарів.
4. На уражене місце можна накласти прохолодний компрес та дати антигістамінний препарат для зменшення набряку.

6). Read the text. Describe using the Past Perfect how you made an emergency to the person who was drowning as in example: Я підплив/ла до постраждалого і витяг/ла його з води. Він був без свідомості, і я перевіряв/ла, чи він дихає...

Що робити, якщо людина тоне? Допомога при утопленні.

Згідно Правил надання домедичної допомоги необхідно:

Якщо постраждалий у воді

1. Переконатися, що немає небезпеки.
2. Кинути постраждалому рятувальний круг, м'яч, тощо.
3. Скористатись рятувальним жилетом, кругом, надувним матрацом або іншими засобами, що дозволять утримуватись на воді, та підплисти до постраждалого зі спини. При наближенні заспокоїти постраждалого та пояснити, що ви допоможете.
4. Якщо постраждалий без свідомості, перевернути його на спину, перевірити, чи він дихає.
5. Якщо постраждалий дихає, транспортувати його до берега. При можливості витягувати вдвох або втрьох, фіксувати шию.
6. Якщо постраждалий не дихає, швидко транспортувати до берега, натиснення на грудну клітку у воді не ефективно.

На березі

1. Переконатися у відсутності небезпеки.
2. Провести огляд постраждалого, визначити наявність свідомості та дихання.
3. Викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги.
4. Якщо постраждалий дихає, до прибуття швидкої фіксувати шийний відділ хребта, забезпечити прохідність дихальних шляхів.
5. Якщо постраждалий не дихає, не видаляти воду з легень, почати серцево-легеневу реанімацію. Якщо є автоматичний зовнішній дефібрилятор, наклеїти електроди, попередньо витерти шкіру грудної клітки.

7). Read the text. Write out the verbs and form Past Imperfect, as in example: Кашляти – кашляв.

Перша долікарська допомога при потраплянні сторонніх предметів до дихальних шляхів

Розрізняють повне та неповне порушення прохідності дихальних шляхів.

Ознаки неповного порушення прохідності дихальних шляхів: постраждалий може говорити, кашляти, дихати;

Ознаки повного порушення прохідності дихальних шляхів: постраждалий не може говорити та дихати, хрипить, здійснює безмовні спроби кашляти, може втратити свідомість.

Згідно Правил надання першої домедичної допомоги необхідно:

1. При неповній перешкоді диханню:

- ✓ заохочуйте постраждалого кашляти;
- ✓ якщо вдалось відкашлятись та прохідність дихальних шляхів відновлено, огляньте постраждалого, в разі необхідності викличте швидку;

2. При повній перешкоді диханню:

- ✓ п'ять разів різко вдарте між лопатками;
- ✓ якщо не допомагає, встаньте позаду постраждалого, обхопіть його руками у верхній частині його живота та зробіть п'ять поштовхів;
- ✓ якщо не допомагає, по чергово повторюйте п'ять ударів по спині та п'ять абдомінальних поштовхів;

3. При втраті свідомості постраждалим:

- ✓ покладіть постраждалого.

4. Якщо дихання немає, розпочати серцево-легеневу реанімацію:

8). Read the text. Describe what you would do if that happens using Conditional mood.

Example: Я би оглянув постраждалого...

Що робити в разі пошкодження живота?

Ознаки травми живота:

1. При проникаючій травмі:

- ✓ наявність рани;
- ✓ біль в рані та в черевній порожнині;
- ✓ нудота;
- ✓ блювота;
- ✓ слабкість;
- ✓ відчуття тиску, «розпирання» в животі;
- ✓ наявність сторонніх предметів у рані (ніж, арматура, тощо);
- ✓ наявність в рані кишківника чи сальника (евентерація).

2. При закритій травмі з можливою внутрішньою кровотечею:

- ✓ посиніння шкіри (утворення синця) на місці травми;
- ✓ відчуття хвилювання або неспокою;
- ✓ часте дихання;
- ✓ бліда, холодна або волога на дотик шкіра;
- ✓ нудота;
- ✓ блювота;
- ✓ відчуття спраги;
- ✓ втрата свідомості.

Згідно Правил надання домедичної допомоги необхідно:

1. Переконатися у відсутності небезпеки.
2. Оглянути постраждалого, визначити наявність свідомості, дихання.
3. Викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги;

4. При закритій травмі живота:

- ✓ надати постраждалому зручне положення;
- ✓ за наявності ознак шоку надати постраждалому протишокове положення;
- ✓ вкрити постраждалого термопокривалом/ковдрою;
- ✓ забезпечити постійний нагляд за постраждалим до прибуття швидкої;
- ✓ при погіршенні стану постраждалого до прибуття швидкої зателефонувати до диспетчера.

5. При проникаючій травмі живота:

- ✓ надати постраждалому зручне положення;
- ✓ за наявності ознак шоку надати постраждалому протишокове положення;
- ✓ накласти чисту, стерильну пов'язку на рану та зафіксувати її за допомогою лейкопластиру;
- ✓ не вправляти внутрішні органи в черевну порожнину;
- ✓ не виймати з рани сторонні предмети;
- ✓ вкрити постраждалого термопокривалом/ковдрою;
- ✓ забезпечити постійний нагляд за постраждалим до приїзду швидкої.

6. Якщо дихання немає, розпочати серцево-легеневу реанімацію.

9). Read the text. Describe your first aid in case of damage of the limbs and bleeding that you did yesterday using Past Perfect. Example: Спочатку я переконалася/переконався у відсутності небезпеки...

Перша долікарська допомога при у разі ушкодження кінцівок та при кровотечі

Ознаки артеріальної кровотечі: кров яскраво-червоного кольору “б’є фонтаном”, пульсує, призводить до значної і швидкої крововтрати.

Ознаки венозної кровотечі: кров безперервно витікає з рани, темно-червоного кольору; залежно від діаметру пошкодженої вени кровотеча може бути від незначної до інтенсивної.

Згідно Правил надання домедичної допомоги необхідно:

1. Переконатися у відсутності небезпеки.
2. Оглянути постраждалого, визначити наявність свідомості та дихання.
3. Викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги.
4. Одягнути рукавички.

5. Якщо кровотечі немає:

- ✓ підняти кінцівку;
- ✓ накласти на рану чисту, стерильну серветку та бинтову пов'язку.

6. Якщо кровотеча артеріальна:

- ✓ накласти на рану чисту, стерильну серветку та натиснути безпосередньо на рану;
- ✓ підняти кінцівку;
- ✓ якщо кровотеча не зупинена, накласти на рану пов'язку, що тисне, та при можливості одночасно притиснути артерію на відстані;
- ✓ якщо кровотеча не зупинена, накласти джгут.

7. Якщо кровотеча венозна:

- ✓ накласти на рану чисту, стерильну серветку та здійснити тиск безпосередньо на рану;
- ✓ підняти кінцівку;
- ✓ якщо кровотеча не зупинена, накласти на рану пов'язку.

8. Покласти постраждалого на спину з ногами, піднятими трохи вище рівня серця.

9. Вкрити постраждалого покривалом.

Якщо дихання немає, розпочати серцево-легеневу реанімацію.

10). Read the text. Describe your first aid in case of damage of the spine using Future Perfect.

Example: Спочатку я переконаюся ...

Перша долікарська допомога у разі травм із пошкодженням хребта

Ознаки пошкодження хребта:

- ✓ сильний біль або відчуття тиску в голові, шії або спині;
- ✓ поколювання або втрата чутливості в пальцях рук та ніг;
- ✓ втрата рухових функцій кінцівок;
- ✓ деформація в області хребта;
- ✓ судоми;
- ✓ ускладнене дихання;
- ✓ втрата рівноваги.

Якщо у постраждалого наявні ознаки пошкодження хребта, треба негайно викликати невідкладну медичну допомогу, далі виходити з обставин – чи залишити нерухомим до приїзду швидкої, якщо постраждалий притомний і не треба здійснювати додаткових допоміжних дій, чи зафіксувати ушкодження.

Згідно Порядку надання домедичної допомоги необхідно:

1. Переконатися у відсутності небезпеки.
2. Провести огляд постраждалого, визначити наявність свідомості та дихання.
3. Викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги.
4. **Якщо постраждалий у свідомості та його місцезнаходження безпечне:**
 - ✓ зафіксувати шийний відділ хребта за допомогою шийного комірця або іншим методом (м'яка шина, ручна фіксація);
 - ✓ залишити у початковому положенні; забезпечити постійний нагляд за постраждалим до приїзду швидкої; вкрити постраждалого термопокривалом/ковдрою та забезпечити психологічну підтримку.
5. **Якщо місце події небезпечне:**
 - ✓ зафіксувати шийний відділ хребта за допомогою шийного комірця або іншим методом (м'яка шина, ручна фіксація);
 - ✓ перемістити постраждалого на довгу транспортувальну дошку або тверду рівну поверхню (щит, двері, тощо);
 - ✓ зафіксувати постраждалого на довгій транспортувальній дошці перед транспортуванням;
 - ✓ вкрити постраждалого термопокривалом/ковдрою;
 - ✓ перемістити постраждалого в безпечне місце;
 - ✓ провести повторний огляд;
 - ✓ надати домедичну допомогу постраждалому залежно від наявних пошкоджень (пов'язки, фіксація переломів, тощо);
 - ✓ надати психологічну підтримку;
 - ✓ забезпечити постійний нагляд за постраждалим до приїзду швидкої.

6. Якщо дихання немає, розпочати серцево-легеневу реанімацію.

10). Read the text. Write out the verbs and form Imperative mood with them.

Example: Переконатися у відсутності небезпеки – Спочатку переконайтеся у ...

Перша долікарська допомога у разі ушкодження грудної клітини

Ознаки проникаючої травми грудної клітки:

- ✓ наявність рани;
- ✓ утруднене дихання;
- ✓ кровотеча з рани (кров може бути яскраво-червоною, пінистою);
- ✓ звук всмоктування повітря при кожному вдиху;
- ✓ можливе кровохаркання.

Ознаки травми грудної клітки з підозрою на внутрішню кровотечу:

- ✓ посиніння шкіри (утворення синця) на місці травми;
- ✓ відчуття крепітації при пальпації грудної клітки;
- ✓ утруднене дихання;
- ✓ можливе кровохаркання;
- ✓ часте дихання (більше 20 вдихів за хвилину);
- ✓ бліда, холодна або волога на дотик шкіра;
- ✓ нудота;
- ✓ блювота;
- ✓ відчуття спраги;
- ✓ порушення свідомості.

Згідно Порядку надання домедичної допомоги необхідно:

1. Переконатися у відсутності небезпеки.
2. Провести огляд постраждалого, визначити наявність свідомості та дихання.
3. Викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги.
4. **При проникаючій травмі грудної клітки:**
 - ✓ попросити постраждалого зробити глибокий видих;
 - ✓ накласти на рану чисту, стерильну серветку та матеріал, який не пропускає повітря (наприклад, шматок поліетиленового пакета, пластикова обгортка, тощо);
 - ✓ зафіксувати пов'язку лейкопластиром, залишивши один її край вільним;
 - ✓ при вогнепальному пораненні грудної клітки перевірити місце можливого виходу кулі. Якщо виявлено другий отвір, накласти пов'язку, як описано вище, та зафіксувати її з усіх боків;
 - ✓ надати постраждалому напівсидяче положення;
 - ✓ вкрити постраждалого термопокривалом/покривалом;
 - ✓ забезпечити постійний нагляд за постраждалим до прибуття швидкої.
5. **Якщо у постраждалого закрита травма грудної клітки:**
 - ✓ надати постраждалому напівсидяче положення;

- ✓ вкрити постраждалого термопокривалом/покривалом;
- ✓ забезпечити постійний нагляд за постраждалим до прибуття медиків.

6. Якщо дихання немає, розпочати серцево-легеневу реанімацію.

11). Read the text. Write in the patient's medical card the signs of traumatic brain injury he suffers from. Example: рани, синці в області голови та обличчя – У хворого синець на потиличній частині голови...

Перша долікарська допомога в разі черепно-мозкової травми

Ознаки черепно-мозкової травми:

- ✓ рани, синці в області голови та обличчя;
- ✓ сонливість;
- ✓ сплутаність або втрата свідомості;
- ✓ сильний біль або відчуття тиску в голові, шиї;
- ✓ поколювання або втрата чутливості в пальцях рук та ніг;
- ✓ втрата рухових функцій кінцівок;
- ✓ деформація в області голови;
- ✓ судоми;
- ✓ утруднене дихання;
- ✓ порушення зору;
- ✓ нудота;
- ✓ блювота;
- ✓ стійкий головний біль;
- ✓ втрата рівноваги;
- ✓ виділення крові та/або ліквору (прозора рідина) з ротової та/або носової порожнини та вуха.

Згідно Порядку надання домедичної допомоги необхідно:

1. Переконатися у відсутності небезпеки.
2. Зафіксувати шийний відділ хребта (шийний комірець, м'яка шина, фіксація руками).
3. Провести огляд постраждалого, визначити наявність свідомості та дихання.
4. Викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги.
5. Вкрити постраждалого термопокривалом/ковдрою.

Якщо дихання немає, розпочати серцево-легеневу реанімацію.

У разі наявності ран – обробити їх залежно від складності чи згідно рекомендацій диспетчера швидкої допомоги.

12). Read the text. Write out the verbs and make up the sentences with them using the Past Imperfect. Example: Оглянути постраждалого, визначити наявність свідомості та дихання – Коли мій друг викликав швидку, я оглядав постраждалого...

Перша долікарська допомога у разі ушкоджень м'яких тканин із позиційним стисканням

Згідно Правил надання домедичної допомоги необхідно:

1. Переконатися у відсутності небезпеки.
2. Оглянути постраждалого, визначити наявність свідомості та дихання.
3. Викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги.
4. **Якщо постраждалий у свідомості:**
 - ✓ зафіксувати шийний відділ хребта;
 - ✓ з'ясувати час стискання частини тіла;
 - ✓ якщо з моменту стискання пройшло менше 10 хвилин, звільнити стиснену частину тіла;
 - ✓ при можливості обробити рани та знерухомити ушкоджену кінцівку;
 - ✓ за наявності ознак шоку покласти постраждалого на спину, ноги підняти трохи вище рівня серця;
 - ✓ вкрити постраждалого покривалом;
 - ✓ якщо з моменту стискання пройшло більше ніж 10 хвилин, дочекатися приїзду швидкої;
 - ✓ підтримати постраждалого психологічно;
5. **Якщо постраждалий без свідомості**, але дихає і не відомо скільки часу пройшло з моменту стискання, вважати, що пройшло більше ніж 10 хвилин.
6. У випадку, коли необхідно терміново евакуювати постраждалого, але з моменту стискання пройшло більше ніж 10 хвилин, перед звільненням стиснутої частини тіла накласти джгут.
7. **Якщо дихання немає, розпочати серцево-легеневу реанімацію.**

Що робити, якщо відтяло кінцівку? Допомога при травматичній ампутації

Згідно Правил надання домедичної допомоги необхідно:

1. Переконатися у відсутності небезпеки.
2. Провести огляд постраждалого, визначити наявність свідомості та дихання.
3. Викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги.
4. Якщо кровотеча артеріальна, накласти джгут.
5. Накласти чисту, стерильну пов'язку на культю.
6. Покласти постраждалого на спину з ногами, піднятими трохи вище рівня серця.
7. Знерухомити культю.
8. Вкрити постраждалого покривалом.
9. Наглядати за постраждалим до прибуття медиків.
10. Знайти ампутовану частину тіла, завернути її в стерильну марлю чи чисту тканину та у пакет, видалити з пакета повітря та покласти в холод.
11. Якщо постраждалому стає гірше, ще раз зателефонувати диспетчеру.

13). Read the text. Write out the verbs that describe cardiopulmonary resuscitation and make up the sentences with them using the Future Imperfect. Example: виконати 30 натискань на грудну клітку – Поки їхатиме швидка, я виконуватиму 30 натискань на грудну клітку.

Перша долікарська допомога у випадку раптової зупинки серця

Ознаки зупинки серця:

- ✓ відсутність свідомості;
- ✓ відсутність самостійного дихання;
- ✓ відсутність пульсу на крупних судинах.

Згідно Порядку надання домедичної допомоги необхідно:

1. Переконавшись у відсутності небезпеки.
2. Якщо постраждалий у свідомості, з'ясувати деталі та передати інформацію диспетчеру швидкої допомоги та почати надання домедичної допомоги до приїзду швидкої.
3. Якщо постраждалий не реагує, треба переконавшись у тому, щоб були вільні дихальні шляхи (в разі потреби перекинути людину на спину та оглянути, чи нічого не заважає диханню).
4. Якщо дихання немає, розпочати серцево-легеневу реанімацію.

14). Read the text. Write out the verbs and form Imperative mood with them.

Example: Викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги – Викличте бригаду ...

Перша долікарська допомога у випадку серцевого нападу

Ознаки серцевого нападу:

- ✓ дискомфорт в центрі грудної клітки;
- ✓ стискаючий, тягнучий біль за грудиною;
- ✓ біль в лівій руці з проекцією в лікоть, мізинець, шию, нижню щелепу;
- ✓ відчуття страху, часте дихання (більше ніж 30 дихальних рухів за хвилину);
- ✓ холодний піт, нудота, запаморочення.

Під серцевим нападом слід розуміти інфаркт міокарда, крайній ступінь ішемічної хвороби серця, який характеризується розвитком ішемічного некрозу ділянки міокарда, що виник внаслідок абсолютної або відносної недостатності кровопостачання у цій ділянці.

Згідно Порядку надання домедичної допомоги при серцевому нападі необхідно:

1. Переконавшись у відсутності небезпеки.
2. Викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги.
3. Перемістити постраждалого на спину чи надати зручне для нього положення.
4. Розстібнути одяг у постраждалого.
5. Забезпечити надходження свіжого повітря в приміщення.
6. Запитати у постраждалого про прийом фармакологічних препаратів, які рекомендовані його лікуючим лікарем. У випадку їх наявності – допомогти прийняти постраждалому ліки.

7. При можливості дати постраждалому розжувати таблетку аспірину (незалежно від прийому інших препаратів) за умови відсутності у нього алергічної реакції.
8. Забезпечити постійний нагляд за постраждалим.

9. Якщо дихання немає, розпочати серцево-легеневу реанімацію.

15). Read the text. Describe what you would do if that happens using Conditional mood.

Example: Надати постраждалому горизонтального положення – Я б надала постраждалому горизонтального положення...

Що робити, якщо у людини інсульт?

Ознаки інсульту:

- ✓ раптова асиметрія або оніміння обличчя;
- ✓ раптова слабкість та/або оніміння в руці чи нозі з одного боку;
- ✓ раптове порушення мовлення/розуміння простих команд/запитань;
- ✓ погіршення зору в одному або в обох очах;
- ✓ порушення ходи;
- ✓ запаморочення, втрата рівноваги або координації;
- ✓ головний біль без наявної причини;
- ✓ втрата свідомості.

Згідно Порядку надання домедичної допомоги необхідно:

1. Переконатися у відсутності небезпеки.
2. Оглянути постраждалого, визначити наявність свідомості та дихання.
3. Викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги.
4. Надати постраждалому горизонтального положення, підвести голову та плечі.
5. Якщо постраждалий перебуває без свідомості, але дихає нормально, перевести постраждалого в безпечне положення.
6. Не давати постраждалому їсти та пити.
7. **Якщо дихання немає, розпочати серцево-легеневу реанімацію.**

16). Read the text. Describe using the Present tense how you make an emergency to the person who has heatstroke. Example: Перемістити постраждалого у прохолодне місце – Я переміщую постраждалого у прохолодне місце ...

Перша долікарська допомога в разі перегріву і теплового удару

Високі температури викликають:

- ✓ **теплові судоми** – болісні скорочення м'язів найчастіше в області гомілок або м'язів передньої черевної стінки;
- ✓ **теплове перевтомлення** – нормальна або підвищена температура тіла, прохолодна, волога, бліда або почервоніла шкіра, головний біль, нудота, запаморочення або слабкість;

- ✓ **тепловий удар** – висока температура тіла, іноді досягає 41°C, червона, гаряча суха шкіра, роздратованість, втрата свідомості, прискорене поверхнєве дихання.

Згідно Правил надання домедичної допомоги необхідно:

1. Перемістити постраждалого у прохолодне місце.
2. Дати постраждалому випити прохолодної води.
3. Розстебнути одяг постраждалого.
4. При можливості обережно промасажувати м'язи на місці судом.
5. Накласти вологі, прохолодні компреси в області великих судин – бокова поверхня шиї, підпахвинні ділянки, – та на лобі.
6. Можна охолодити постраждалого вентиляторами та обтерти прохолодними компресами. Не слід охолоджувати постраждалого повністю, зануливши його у воду.
7. Наглядати за постраждалим до прибуття медиків.
8. Якщо постраждалому стає гірше, ще раз зателефонувати диспетчеру.

17). Read the text. Write out the verbs and form the Past Perfect. Make up the sentences with them. Example: При можливості усунути дію холоду – Спочатку я усунув дію холоду...

Перша долікарська допомога у разі переохолодження чи обмороження

Обставини переохолодження або відмороження:

- ✓ тривалий вплив холоду, вітру, підвищеної вологості на людину в тісному або мокрому взутті, нерухомому положенні;
- ✓ хвороба, виснаження, алкогольне сп'яніння, крововтрата тощо.

Ступені відмороження:

I ступінь – шкіра постраждалого блілого кольору, незначно набрякла, чутливість знижена або повністю відсутня;

II ступінь – у ділянці відмороження утворюються пухирі, наповнені прозорою або білою рідиною; характерні підвищення температури тіла, охолодження;

III ступінь – омертвіння шкіри: з'являються пухирі, наповнені рідиною темно-червоного або темно-бурого кольору; навколо омертвілої ділянки розвивається запальний вал (демаркаційна лінія); характерний розвиток інтоксикації – охолодження, потовиділення, значне погіршення самопочуття, апатія;

IV ступінь – поява пухирів, наповнених чорною рідиною. У постраждалого ознаки шоку.

Згідно Правил надання домедичної допомоги необхідно:

1. Переконатися у відсутності небезпеки.
2. Провести огляд постраждалого, визначити наявність свідомості та дихання.
3. Викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги.
4. При можливості усунути дію холоду: перемістити постраждалого в тепле приміщення, зняти мокрий одяг. Взуття та одяг знімати обережно, без зусиль, щоб не ушкодити вражені ділянки тіла (краще розрізати взуття та одяг).

5. **Якщо постраждалий у свідомості**, зігріти його безалкогольними гарячими напоями. Не можна інтенсивно розтирати відморожену частину тіла.
6. Накласти на ушкоджену ділянку чисту пов'язку.
7. Забезпечити нерухомість переохолоджених пальців, кистей і стоп. При необхідності знерухомити за допомогою імпровізованих або стандартних шин.
8. **Якщо постраждалий без свідомості**, але у нього збережене нормальне дихання, перевести у стабільне положення.
9. Накрити термопокривалом або ковдрою.
10. **Якщо дихання немає, розпочати серцево-легеневу реанімацію.**

18). **Read the text. Write out the verbs and form Past Perfect. Example:** охолодити – охолодив/охолодила.

Перша долікарська допомога при опіках

Ступені опіків:

I ступінь – еритема, почервоніння шкіри, набряклість і біль;

II ступінь – сильний біль та почервоніння, відшарування шкіри, міхури, наповнені прозорою або каламутною рідиною;

III ступінь – некроз всієї товщі шкіри, щільний струп;

IV ступінь – обуглення, виникає при впливі на тканини полум'я, розплавленого металу тощо при пожежах та ДТП, в літаках, нещасних випадках на шахтах. Результат – ушкодження м'язів, сухожиль, кісток.

Згідно Правил надання домедичної допомоги необхідно:

1. Переконатися у відсутності небезпеки.
2. Провести огляд постраждалого, визначити наявність свідомості та дихання.
3. Викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги.
4. **Якщо опіки першого або другого ступеня:**
 - ✓ охолодити місце опіку водою;
 - ✓ накрити пошкоджену ділянку чистою вологою серветкою;
 - ✓ якщо пухирі розірвались, накласти чисту, стерильну пов'язку. Проколювати не можна.
5. **Якщо опіки третього або четвертого ступеня:**
 - ✓ накрити місце опіку чистою, стерильною серветкою;
 - ✓ якщо є ознаки шоку, покласти постраждалого на спину з ногами, піднятими трохи вище рівня серця.
6. Не можна наносити на опіки мазі та гелі.
7. При опіках, викликаних хімічними речовинами, місце враження постійно промивати чистою водою кімнатної температури.
8. **Якщо дихання немає, розпочати серцево-легеневу реанімацію.**

19). **Read the text. Write out the verbs and form Past Perfect. Example:** не видаляти сторонній предмет – не видаляйте сторонній предмет.

Перша долікарська допомога у разі пошкодження очей

Згідно Правил надання домедичної допомоги необхідно:

1. Переконатися у відсутності небезпеки.
2. Провести огляд постраждалого, визначити наявність свідомості та дихання.
3. Викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги.
4. Допомогти постраждалому зайняти найбільш зручне положення.
5. **Якщо в очі потрапили дрібні сторонні тіла**, наприклад бруд, пісок, дерев'яні, металеві стружки, постраждалий може відчувати сильний біль і не в змозі відкрити очі, в такому випадку:
 - ✓ попросити постраждалого покліпати;
 - ✓ обережно промити око теплою проточною водою;
 - ✓ прикрити око чистою, стерильною серветкою, яку закріпити лейкопластиром.
6. **За наявності стороннього предмета:**
 - ✓ не видаляти сторонній предмет;
 - ✓ накласти чисту стерильну серветку на око навколо предмета, закріпити лейкопластиром;
 - ✓ накладати пов'язку одночасно на два ока.
7. **Якщо в очі потрапили хімічні розчини**, промивати очі теплою проточною водою до приїзду швидкої.
8. **Якщо з очного яблука витікає рідина**, не промивати та не накладати пов'язки, не тиснути на очі з метою зупинки кровотечі.

20). Read the text. Describe using the Present tense how you make an emergency to the person who has shock. Example: зупинити кровотечу – Спочатку я зупиняю кровотечу...

Що робити у разі шокowego стану?

Ознаки шоку:

- ✓ бліда, холодна і волога шкіра;
- ✓ слабкість;
- ✓ неспокій;
- ✓ сухість в роті, відчуття спраги;
- ✓ часте дихання, більш ніж 20 вдихів за хвилину;
- ✓ порушення свідомості;
- ✓ непритомність.

Згідно Правил надання домедичної допомоги необхідно:

1. Переконатися у відсутності небезпеки.
2. Провести огляд постраждалого, визначити наявність свідомості та дихання.
3. Викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги.
4. Усунути причину виникнення шоку: зупинити кровотечу, знерухомити перелом, тощо.
5. Надати постраждалому протишокове положення:
 - ✓ покласти постраждалого;

- ✓ покласти під ноги ящик, валик з одягу таким чином, щоб ступні ніг знаходились на рівні його підборіддя;
- ✓ підкласти під голову одяг чи подушку;
- ✓ вкрити постраждалого покривалом.

21). Read the text.

A. Write out the verbs and form Imperative mood with them. Example: Надавати психологічну підтримку в безпечному місці. – Надайте психологічну підтримку ...

B. Write out the verbs and form Present tense. Example: Визначити причину надзвичайної ситуації – Визначаю причину надзвичайної ситуації.

Як допомогти людині за надзвичайної ситуації?

Надзвичайна ситуація – це обстановка на окремій території чи суб'єкті господарювання на ній або водному об'єкті, яка характеризується порушенням нормальних умов життєдіяльності населення, спричинена катастрофою, аварією, пожежею, стихійним лихом, епідемією, епізоотією, епіфітотією, застосуванням засобів ураження або іншою небезпечною подією, що призвела (може призвести) до виникнення загрози життю або здоров'ю населення, великої кількості загиблих і постраждалих, завдання значних матеріальних збитків, а також до неможливості проживання населення на такій території чи об'єкті, провадження на ній господарської діяльності.

Ознаки психологічних розладів:

- ✓ втрата фізичної сили;
- ✓ безглуздий і хаотичний руховий неспокій;
- ✓ відчуття виснаженості та нереальності;
- ✓ емоційна віддаленість від оточення, рідних;
- ✓ почуття провини;
- ✓ ворожі дії до оточуючих.

Порядок надання психологічної підтримки постраждалим при надзвичайній ситуації визначає таку бажану послідовність дій при наданні психологічної підтримки:

1. Надавати психологічну підтримку в безпечному місці.
2. Вивести постраждалого за межі місця пригоди та ізолювати його від надлишкової уваги оточуючих.
3. Заспокоїти постраждалого, сказати, що ви прийшли, щоб надати допомогу, що будете поруч та не залишите його до прибуття швидкої.
4. Постійно підтримувати візуальний контакт з постраждалим.
5. Спілкуватись з постраждалим спокійно, адекватно оцінюючи його побажання та дії.
6. При розмові уникати слів, які можуть викликати відчуття провини.
7. Відволікати його від негативних думок та намірів.

8. Переконати постраждалого, що необхідна допомога буде надана вчасно та професійно.
9. При можливості накрити постраждалого ковдрою.
10. Наглядати за постраждалим до прибуття медиків.
11. Якщо постраждалому стає гірше, ще раз зателефонувати диспетчеру.

Що робити, якщо постраждалих декілька?

Згідно Правил надання домедичної допомоги необхідно:

1. Переконатися, що немає небезпеки.
2. Визначити причину надзвичайної ситуації та повідомити службу екстреної (швидкої) медичної допомоги та інші служби, чітко описати ситуацію та місце події.
3. Визначити кількість постраждалих, залучити до надання допомоги осіб, які поряд.
4. Якщо постраждалі не потребують домедичної допомоги:
 - ✓ вакуювати постраждалих з місця пригоди у безпечне місце;
 - ✓ наглядати за постраждалими до прибуття медиків;
 - ✓ надати постраждалим психологічну підтримку.
5. Якщо частина постраждалих потребує домедичної та медичної допомоги:
 - ✓ голосно запитати: «Хто може ходити?»;
 - ✓ вивести постраждалих, які можуть ходити, в безпечне місце;
 - ✓ наглядати за постраждалим до прибуття медиків;
 - ✓ на місці події надати допомогу постраждалим, які її потребують;
 - ✓ зосередитись на зупинці інтенсивної кровотечі;
 - ✓ забезпечити всім постраждалим фіксацію шийного відділу хребта;
 - ✓ іммобілізувати переломи кінцівок;
 - ✓ при можливості евакуювати постраждалих на довгій транспортувальній дошці з місця події;
6. Після прибуття швидкої надати медикам повну інформацію про кількість постраждалих та об'єм наданої їм домедичної допомоги.

UKRAINIAN CASES

Case	Nominative	Genitive	Accusative	Locative	Dative	Instrumental/ Ablative	Vocative
Answer the question	Хто? (who?) Що? (what?)	Кого? Чого?	Кого? Що?	На кому? На чому?	Кому? Чому?	Ким? Чим?	-
endings of masculine (m.) gender singular	Старший брат, головний лікар, батько, університет	There are two types of endings: The -я/-я endings are used for nouns that refer to clearly lined objects: names of days, months, money, some measurements. Examples: старшого брата, студента, лікаря, понеділка, кілограма, шлунка, Києва	There are two types of endings: старшого брата (= Gen. case for animates); ужгородський університет (= Nom. case for inanimates)	The two types of ending -ові (-еві)/-єві and -у (-ю), are interchangeable: братові/брату. However the ending -ові (-еві)/-єві is used very frequently with nouns denoting animate objects студентові, лікаріві The masculine singular ending -ів is used predominantly with nouns denoting animate objects: на студентів, на лікарів The masculine singular ending -ів is used with nouns denoting inanimate objects: в університеті, 'soft' ending -ї use when the nominative ends in -ї: у музеї	The two types of ending -ові (-еві)/-єві and -у (-ю), are interchangeable: братові/брату. However the ending -ові (-еві)/-єві is used very frequently with nouns denoting animate objects студентові, лікаріві ending -єві is 'soft'; -єві occurs when the nominative ends in -ї, e.g. Олексій (man's name) - Олексєві.		Студенте, дорогий брате, лікарю, друже, вельмишановний Іване, Петровичу, Василю, Васильовичу
		The -у/-ю endings are used for nouns that refer to not clearly lined objects: groupings of people (хору, натовпу – choir, crowd); substances (sugar – цукру, honey – меду); natural phenomena (rain – дощу, snow – снігу); massive natural configurations (world – світу); large structures (stadium – стадіону, університету) medical terms and diseases (мозку, кашлю, нежиттю) abstract concepts and feelings (часу)		The masculine singular ending -ові/-еві/-єві is used predominantly with nouns denoting animate objects: на студентів, на лікарів The masculine singular ending -ів is used with nouns denoting inanimate objects: в університеті, 'soft' ending -ї use when the nominative ends in -ї: у музеї Note: The masculine singular ending -у occurs after the suffixes -к, -ак, -ик, -ок, e.g. and in some other short nouns парк – у парку банк – у банку будинок – у будинку ринок – на ринку сад – у саду Before the ending of the locative singular -і, the consonants к, г, х change in the following way: к – и, г – з, х – с: рік – у році, берез – на березі, перший поверх – на першому поверсі			

endings of neuter (n.) gender singular	велике вікно, старє місто, синг (soft ending) море	старого міста, синього моря	старє місто, синє море (= Nom. case)	на великому вікні, на синьому морі Before the ending of the Locative singular -i , the consonant x change in the following way: <u>х</u> → <u>є</u> (вухо – у вусі).	великому вікні, синьому морю	-
endings of feminine (f.) gender singular	старша сестра, стара бабуся, цікава книга	старшої сестри, цікавої книги, старої бабусі	стара бабуся, цікаву книгу	на старшій сестрі, на старій бабусі, Before the ending of the Locative singular -i , the consonants к, г, х change in the following way: <u>к</u> → <u>ц</u> (рука – на руці); <u>г</u> → <u>з</u> (нога – на нозі); <u>х</u> → <u>є</u> (Солоха – на Солосі).	старшій сестрі, старій бабусі Note: in the Dative singular to feminine nouns containing г, к, х before the final -а , e.g. подруга, квітка, муха (fly). Before the ending of the dative singular, -i , those consonants change: <u>г, к, х + і</u> → <u>з (і)</u> , <u>ц (о), є (і)</u> : подруга – подруці; картка – картці; муха – мусі.	дорога сестро, подруго, шановна Маріє Іванівно, Ольго Петрівно
plural	молодші брати (m.), нові університети (m.), старші сестри (f.) гарні міста (n.) гарні міста (n.)	молодших братів (m.), нових університетів (m.), старших сестер (f.)	молодших братів (m. = Gen. case for animates); нові університети (m. = Nom. case for inanimates); старі міста (n. = Nom. case); старших сестер (f. = Gen. case for animates); нові книги (f. = Nom. case for inanimates).	на молодших братах, у музеях (m.), на сестрах (f.), на вікнах, на синіх морях (n.)	молодшим братам, визначним музеям (m.), старшим сестрам (f.), синім морям (n.)	
used to denote subject	Студент читає/ Student reads.					
used to denote the predicate noun	Богдан (є) студент/ Bohdan is a student.					The predicate noun after certain verbs: Він став лікарем/ He became a doctor.

used to denote the direct object of a verb		<p>The direct object of a negated verb: Ден не купує книжки/ Dan is not buying a book. Я не їм м'яса/ I don't eat meat. If the action passes not on the whole object, but only on its part (the nouns that denote substances): купити рибу, випити води, з'їсти хліба.</p>	<p>The person or thing affected by the action of the subject is the direct object of an affirmative verb: Я вивчаю українську мову/ I study Ukrainian language.</p>				
used to denote the indirect object of a verb					<p>Giving things to people = the Dative case. The person you thank (дякувати), forgive (пробачити), wish (вибачити), wish something to (бажати), help (допомогати), telephone (позвонити, телефонувати) is in the Dative case. Кому лікар поставив цей діагноз?/ То whom did the doctor make this diagnosis? – Пацієнтуві.</p> <p>The Dative case is used with words denoting need, necessity – треба, потрібно: Мені (я in Dat.) потрібно оформити візу/ I need to obtain a visa. With verb подобатися/ to please, to be liked: Стівенові подобається українська мова (lit. The Ukrainian language is pleasing to Stephen. Note: "Ukrainian" is the subject).</p>	<p>Use Instrumental case after these reflexive verbs (займатися чим?): бачитися з ким(?): займатися ... / to go in for; to work at; захоплюватися.../ to admire; бачитися з .../ to see each other, вітатися з .../ to greet; прощатися з .../ to say goodbye; знайомитися з .../ to make the acquaintance; зустрічатися з .../ to meet; домовлятися з .../ to arrange; листуватися з .../ to correspond; одружуватися з .../ to get marry; сперечатися з .../ to dispute; сваритися з .../ to quarrel; боротися з .../ to wrestle, to fight. Я займаюся спортом щодня/ I go in for sport every day/</p>	

used to express the instrument by which an action is performed						Instrumental indicates the instrument by means of which an action is performed: Професор їде автомобілем/ The professor is going by car. Студент пише ручкою/ The student is writing with a pen.	
used to denote the directional motion in answer to the question куди? = where to?		When directional motion towards or into is suggested after the preposition до (to) Куди ти йдеш? – Я йду до міста.	When directional motion towards or into is suggested after the preposition у/в or на Куди ви йдете?/ Where are you going? Ми йдемо в театр/ We're going to the theatre. Ми йдемо на вечірку/ We're going to a party.				
used to denote the directional motion in answer to the question звідки? = from where?/ from whom?		When directional motion is suggested after the preposition від, з/із (from whom): Звідки ти приїхав/прийшов? – Я приїхав з Індії. Я прийшов від лікаря. Note: лист із Києва від друга (a letter from Kyiv from my friend)		locality <u>always used</u> with prepositions на (on), в/у (in): На студентіві хороший костюм/ Student wearing a good suit (= a good suit is on student). Студент в університеті/ Student is in university.			
used to denote the locality in answer to the question де? = where?		Locality with prepositions біля (by, next to), близько від (close to) не/далеко від (not/ far from) Де ти живеш? – Я живу біля університету (= недалеко від університету).				The following prepositions are used with the instrumental case to indicate location: за (behind, beyond) – перед (before/in front), над (above) – під (under, beneath), між (between, among). Касир стоїть за касою (The cashier is standing behind the cash register);	

						<p>Бабуся живе за лісом/ Grandmother lives beyond the forest; Хто стоїть перед вітриною?/ Who's standing in front of the showcase?; Пташки літають над деревами/ The birds are flying above the trees; Діти сидять під деревом/ The children are sitting beneath the tree; Зошит лежить між книжками/ The notebook is lying among the books.</p> <p>The place of walking: Я йду вулицею/ I'm walking down the street.</p>
						<p>з/зі (with): З ким вони розмовляють?/ With whom are they talking?. – З лікарем/ With the doctor. Я п'ю каву з молоком/ I drink coffee with milk.</p>
used to denote possession					Тамара знає дружину професора/ Tamara knows the professor's wife.	
used to denote the object of certain preposition без (without) – з/зі (with)					без (without): Я п'ю каву без цукру/молока / I drink coffee without sugar/milk.	
used to denote the object of certain preposition для (for)					The preposition для (for) used with nouns in the genitive case: для брата, для сестри (for brother, for sister)	

used to denote the object of certain preposition на (for)			The preposition на also mean for when it is used with nouns in the accusative case after some Ukrainian verbs: Що ти готуєш на сніданок?/ What are you preparing for breakfast?				
used with the verb грати (to play) after the prepositions у/в (in) and на (on)			When nouns that indicate a sport or a game are used with the verb грати (to play) , they must be in the accusative case after the preposition у/в (in) . У що ви граєте?/ What game are you playing? – Ми граємо в теніс/ We're play tennis.	When nouns that indicate a musical instrument are used with the verb грати , they must be in the locative case after the preposition на (on) : На чому вона грає?/ (On) what does she play? – Вона грає на скрипці (nom.)/ She plays (on) the violin.			
used to denote the object of certain preposition про (about) used with impersonal expressions			The preposition про (about) use with accusative case. Ми розмовляємо про медсестру / We are talking about the nurse .				
					The dative is used with 'impersonal expressions'. In English such sentences often contain the pronoun 'it', e.g. It seems to me, it was very pleasant for me: Це Вам здається/ That's just how it seems to you. Мені холодно (lit. It is cold to me). Вам погано?/ Do you feel bad/ sick?		

<p>used to denote the time in answer to the question коли? = when?</p>		<p>With prepositions of time до (till/before), після (after) Коли треба приймати ці ліки? – Приймайте ліки до/після їжі/ Take medicine before /after meals.</p>	<p>Nouns denoting days of week are used in the Accusative case + preposition у (в) answer the question when? – коли? у(в) понеділок, у(в) п'ятницю, у(в) суботу/ on Monday, on Friday, on Saturday. In phrases denoting the time with prepositions за or через: за годину/ an hour; in a week. Note: use cardinal numeral after prepositions за or через in Acc. but nouns are used according the rule – after 2, 3, 4 use Nom. in plural, after 5... – Gen. in plural: за десять хвилин (Gen. pl.), через 4 дні (Nom. pl.)/ in 10 min; in 4 days.</p>	<p>When we speak about time (months, years or centuries) we use the Locative case + preposition у/в: січень – у січні лютий – у лютому березень – у березні Він народився в 1971 (в тисяча дев'ятсот сімдесят першому) році. Вона жила у 18 (у вісімнадцятому) столітті. When we speak about time (hours, minutes) we use the preposition о/об (at) + ordinal numeral + noun година (hour) in Locative case: Коли = о котрій годині?/ at what time? – О другій годині/ at 2 o'clock); об одинадцятій годині/ at 11 o'clock).</p>	<p>We use Dative case to give the age: Скільки вам (ви dat.) років?/ How old are you? – Мені тридцять п'ять років/ I am thirty five.</p>	<p>Instrumental case expresses a temporary state or condition: Зим<u>ою</u> студенти складають екзамени/ In winter students take exams.</p>	
<p>use to give the age</p>					<p>We use Dative case to give the age: Скільки вам (ви dat.) років?/ How old are you? – Мені тридцять п'ять років/ I am thirty five.</p>		

use with numerals	<p>один (1 – sing.) студент (m.) одне вікно (n.) одна кімната (f.) одні двері (pl.) два (2) студенти, вікна дві кімнати, три (3), чотири (4) студенти, кімнати</p>	<p>The Cardinal numerals п'ять двадцять, тридцять, сорок, ... <u>сто, двісті... + Gen. pl.:</u> п'ять студентів, кімнат, вікон, дверей. The Collective numerals + Gen. pl.: двоє братів, семеро студентів.</p>					
used to denote the direct address, or calling							<p>Богдане, йди сюди!/ Bohdan, come here!.</p>

USAGE OF THE VERBS IN GRAMMATICAL CONSTRUCTIONS

Grammatical constructions to indicate causal and consequence

Expressing interdependence		
що (Nom.)	залежить (depend on)	від чого (Gen.)
	визначає (determine)	що (Acc.)
	визначається (determine itself)	чим (Abl.)
	зумовлює (specify)	що (Acc.)
Expressing correlation		
що (Nom.)	викликає (provoke)	що (Acc.)
	супроводжується (conduct)	чим (Abl.)
	призводить (to lead)	до чого (Gen.)
	пов'язане (connected with)	з чим (Abl.)
	сприяє (help, assist)	чому (Dat.)
Expressing influence of one occurrence to another, condition		
що (Nom.)	впливає (influence)	на що (Acc.)
	позначається (denominate, mark)	на чому (Loc.)
	відчуває (feel) на собі	вплив (influence, impact) чого (Gen.)
	перебуває (stay)	під впливом чого (Gen.)
	відбувається (take place)	під дією чого (Gen.) завдяки (thanks to) чому (Dat.) внаслідок чого (Gen.) у зв'язку (for the reason that) з чим (Abl.) завдяки чому (Dat.) через (because of) що (Acc.) після чого (Gen.) за яких умов (conditions) незважаючи (despite of) на що (Acc.)
	діє (act)	внаслідок (therefore) чого (Gen.) у зв'язку з чим (Abl.)

Grammatical constructions

to indicate the feature, structure of the substance (subject), correlation of parts

що (Nom.)	має що (Acc.) має здатність (ability) до чого (Gen.) має яку форму, будову, властивості, розмір, недоліки складається (consist) з чого (Gen.) входить (to form/be part (of)) до складу чого (Gen.) виконує (to do, to execute) роль, функцію чого (Gen.)
-----------	---

Grammatical constructions to indicate comparison, resemblance, difference

що (Nom.)	можна порівняти (may compare)	з чим (Abl.) за якою ознакою, властивістю
хто, що (Nom.)	такий самий (така сама, таке саме), як/ the same as не такий самий, як/ not the same as	хто, що (Acc.)
що (Nom.)	нагадує (resemble)	що (Acc.)
	відрізняється (distinguish)	від чого (Gen.) чим (Abl.)

Grammatical constructions to indicate location and accommodation

що (Nom.)	перебуває/ to be, to stay накопичується/ to accumulate міститься/ to contain розміщене (розміщується)/ to place, to dispose відбувається/ to happen утворюється/ to create, to construct	де? в чому? (Loc.)
що (Nom.)	розпочинається/ to begin, to start з'являється/ to appear, to show itself виникає/ to arise; to rise зосереджується/ to concentrate	де? (Loc.)

Grammatical constructions to indicate appointment, characteristic of the subject

Expressing appointment	
що (Nom.)	вживається (take, apply) як щось використовується (use as) як щось служить (serve) чим (Abl.) утворює (creates, forms) що (Acc.) складає (constitutes) що (Acc.)

Expressing characteristic	
що (Nom.)	призводить (cause, bring about) до чого (Gen.) містить (contain) що (Acc.) супроводжується (accompanied) чим (Abl.) виявляється (reveals) за яких умов характеризується (characterized) чим (Abl.) має характер чого (Gen.) є характерним (is characteristic for) для чого (Gen.)

Grammatical constructions to indicate presence and absence

Presence:	Absence:
є (inf. бути/ to be) – is; існувати – to exist, to be; міститися – to contain; знаходитися – to be located; наявність – availability, presence	нема/ немає – there is (are) по...; відсутній/-я/-і – absent; не існувати – not exist, not to be
де є хто/ що (Nom.); у кого (Gen.) є хто/ що (Nom.); у чого (Gen.) є що (Nom.); серед чого (Gen.) є що (Nom.); де/ в якій кількості, у вигляді чого (Gen.)/ у формі чого (Gen.) зустрічається що (Nom.); що (Nom.) міститься/ існує/ знаходиться де/ в чому (Loc.); наявність чого (Gen.) де/ в кого (Gen.)/ в чому (Loc.);	де немає кого/ чого (Gen.); у кого (Gen.) немає кого/чого (Gen.); де відсутній/-я/-і хто/ що (Nom.); у кого/ у чого (Gen.) відсутній/-я/-і хто/ що (Nom.); не існує кого/ чого (Gen.).

Grammatical constructions that express the mood of action

що (Nom.) відбувається (take place)	шляхом (by means of) чого (Gen.) методом (by method) чого (Gen.) за допомогою (by dint of) чого (Gen.) під дією/ впливом (under the action/ influence) чого (Gen.) завдяки (thanks to) чому (Dat.)
-------------------------------------	--

**Grammatical constructions
that express direction of movement and time of an action**

що (Nom.)	<u>входить / to go into</u> <u>виходить / to come out</u> <u>підходить / to come up to, to reach</u> <u>несе / to carry</u> <u>іде/ to go, to proceed</u> <u>переходить / to pass, to cross</u> <u>відходить / to go off, to depart</u> <u>надходить / to come, to be received</u>	куди (where) до складу чого (Gen.), куди звідки (where from) до чого (Gen.) у що (Loc.) від чого (Gen.), куди
-----------	---	---

**Grammatical constructions that express
assumption, sureness, doubt, confirmation or refutation, consent or discord**

висловити/ to tell, to put into words висунути/ to advance, to bring forward спростувати/ to disprove, to contest довести/ to prove; to demonstrate уточнити/ to specify підтвердити/ to confirm описати/ to describe опублікувати/ to publish зібрати/ to gather, to collect зробити/ to make, to do	<u>Acc. case</u> припущення переконання передбачення упевненість сумнів ідею теорію гіпотезу факти докази	на основі експериментальних даних на основі власних спостережень виходячи з результатів досліджень унаслідок багаторічних спостережень
--	---	---

**Grammatical constructions
that express availability of information, statement of theory, conclusions**

I. The phrases that introduce information and are often used in the statement, retelling of the text:

- відомо, що – it is known that;
- добре відомо, що – it is wellknown that;
- головна мета статті (повідомлення) – the main purpose of the article;
- наше завдання полягає в тому, щоб – our task is to;
- важливо відзначити, що – it is important to note that;
- варто зазначити, що – it is worth noting that;
- природно, що – it is naturally that;
- ми вважаємо, що – we believe that;
- за словами (кого?) – according to;
- за експериментальними даними – according to experimental data;

на наш погляд – in our opinion;
думка (про що?) є досить поширеною – the opinion (about what?) is quite common;
вважаємо за доцільне – we consider it expedient.

II. The phrases containing a statement or conclusions:

зробити висновок/ дійти висновку – to make/to come to conclusion;
поставити питання – to set the problem (question);
вирішити питання/ розв'язати проблему – to solve the question/ problem;
підвести підсумки – to summarize;
висунути гіпотезу про те, що – hypothesize that;
проводити дослідження – to conduct research;
ставити/ проводити експеримент – to make an experiment;
таким чином, отже – so;
все це свідчить про те, що... – all this suggests that...;
ми можемо зробити висновок про те, що... – we can conclude that...;
відзначимо, що... – note that;
нарешті – finally;
казане означає, що... – that means that...;
окреслена проблема свідчить, що... – the traced (outlined) problem shows that;
на основі викладеного можна дійти висновку про те, що... – based on the explicated above, we can conclude that;
на завершення слід сказати, що... – in conclusion, it should be said that.

ADVERB

Adverb is an unchangeable part of speech which expresses a qualitative or quantitative characteristic of an action or state, or degree or measure of expression of other characteristic. It answers for such questions: how? where? when? how long is the action taking place? where or from where the movement is directed? etc.

Adverbs are used:

1. To modify a verb.

Вона працює швидко/ She works quickly.

2. To modify an adjective.

Вона дуже добра працівниця/ She is a very good worker.

3. To modify another adverb.

Вона працює дуже швидко/ She works very quickly.

I. Adverbs of qualitative answer the question як?/ how? They have *Degrees of comparison*.

близько – nearly, closely

весело – joyfully

високо – highly

вузько – narrowly

далеко – far

дешево – cheap(ly)

добре – good, well

дорого – expensive(ly)

спекотно/жарко – hot(ly)

зрозуміло – clearly

мовчки – silently

лагідно – gently

напам'ять – by heart

необхідно – necessarily

низько – lowly

обов'язково – definitely

обережно – carefully

пішки – on foot

повільно – slowly

погано – badly

правильно – correctly

смачно – deliciously

сонячно – sunny

сумно – sadly

тепло – warmly

терміново – urgently

уважно – closely

швидко – quickly

широко – widely

холодно – cold(ly)

хмарно – cloudly

цікаво – interestingly

They are formed by adding the ending -o (occasionally -e) to the stem of an adjective.

Usually the adverb and the adjective from which it was formed are identical or very close in meaning. Compare:

Adjective – a notional part of speech that characterize a person or an object and answers the question what? (який? яка? яке?). The adjective has gender and case.	Adverbs which expresses a qualitative characteristic of an action or state and answer the question як?/ how?
близьк-ий, -а, -е	близько - nearly, closely
весел-ий, -а, -е	весело - joyfully

висок-ий, -а, -е вузьк-ий, -а, -е далек-ий, -а, -е дешев-ий, -а, -е добр-ий, -а, -е дорог-ий, -а, -е зрозуміл-ий, -а, -е лагідн-ий, -а, -е необхідн-ий, -а, -е низьк-ий, -а, -е обов'язков-ий, -а, -е обережн-ий, -а, -е повільн-ий, -а, -е поган-ий, -а, -е правильн-ий, -а, -е смачн-ий, -а, -е сумн-ий, -а, -е тепл-ий, -а, -е уважн-ий, -а, -е швидк-ий, -а, -е широк-ий, -а, -е холодн-ий, -а, -е хмарн-ий, -а, -е цікав-ий, -а, -е	високо - highly вузько - narrowly далеко - far дешево - cheap(ly) добре - good, well дорого - expensive(ly) зрозуміло - clearly лагідно - gently необхідно - necessarily низько - lowly обов'язково - definitely обережно - carefully повільно - slowly погано - badly правильно - correctly смачно - deliciously сумно - sadly тепло - warmly уважно - closely швидко - quickly широко - widely холодно - cold(ly) хмарно - cloudy цікаво – interestingly
Task: complete the phrases with adjectives from this table and nouns given below. <u>Nouns:</u> відповідь, обід, погода, книга, чай, будинок, джемпер, дорога, хлопець, дівчина, магазин, настрій, текст, студент, вулиця, мама, завдання.	Task: complete the phrases with adverbs from this table and verbs given below. <u>Verbs:</u> слухати, розповідати, читати, готувати, пояснювати, говорити, бігати, коштувати, писати, співати, відпочивати.

Degrees of comparison of adverbs

<i>Comparative degree</i>		<i>Superlative degree</i>	
Simple form suffix -ш- / -іш- + the stem of adverb	Complex form більш(менш)+adverb	Simple form най+ comparative degree	Complex form най+більш (менш)+ adverb
дешево – дешев-ш-е весело – весел-іш-е здорово – здоров-іш-е тихо – тих-іш-е	більш дешево більш весело більш здорово менш тихо	най+дешевше най+весел-іш-е най+здоров-ш -е най+тих-іш-е	най+більш дешево най+більш весело най+більш здорово най+менш тихо
ок-(-к-) → -ш(е)	більш (менш)+	най+	най+більш (менш)
глиб-ок-о – глиб-ш-е лег-к-о – лег-ш-е швид-к-о – швидше	більш глибоко більш легко менш швидко	най+глибше	най+більш глибоко най+більш легко най+менш швидко
(зьк)о → -жч(е) низько – нижче	більш низько	най+нижче	най+більш низько

г → -жч(е) доро-г-о – доро-жч-е	більш дорого	най+дорожче	най+більш дорого
с → -щ(е) ви-с-ок-о – ви-щ-е	менш високо	най+вище	най+більш високо

Note:

добре – <i>good</i>	краще – <i>better</i>	найкраще – <i>the best</i>
багато – <i>many (much)</i>	більше – <i>more</i>	найбільше – <i>the most</i>
мало – <i>little</i>	менше – <i>less</i>	найменше – <i>the least</i>
погано – <i>bad</i>	гірше – <i>worse</i>	найгірше – <i>the worst</i>

Adverbs-antonyms

Antonyms are words with opposite meanings

добре ≠ погано	Good, well ≠ bad, badly
гарно ≠ негарно (потворно)	nice ≠ ugly,
голосно ≠ тихо	loudly ≠ quietly,
уважно ≠ неуважно	carefully ≠ carelessly
цікаво ≠ нудно	interestingly ≠ boring
швидко ≠ повільно	quickly ≠ slowly
ввечері ≠ зранку	in the evening ≠ in the morning
холодно ≠ гаряче	cold(ly) ≠ hot
дешево ≠ дорого	cheaply ≠ expensively
світло ≠ темно	light ≠ dark
весело ≠ сумно	cheerfully, joyfully ≠ sadly
сухо ≠ мокро	dryly ≠ wet
високо ≠ низько	highly ≠ low(ly)
сонячно ≠ хмарно	sunny ≠ cloudy

II. Adverbs of place and direction answer the questions де? куди? звідки? where? from where?

близько – nearly, closely
 далеко – far
 додому – to home
 вгору – upwards
 вгорі – above
 всередині - inside
 вниз - downwards
 вперед – forward
 збоку – sideways
 звідси – from here
 звідти – from there
 згори – from the top
 ззаду – behind
 зверху – from above
 здалека – from afar

знизу – from below
 ліворуч – on the left
 праворуч – on the right
 між – between
 назад – backward
 навпроти – against
 недалеко, поряд – nearly
 посередині – in the middle
 попереду – ahead
 прямо – directly
 спереду – in front
 сюди – here
 тут – here
 там – there
 туди – there

III. Adverbs of time

These adverbs denote the time of action and answer the questions: коли? (when?), з яких пір? З якого часу? (since what time?), доки? До яких пір? (till what time?), як довго? (how long?):

вчора – yesterday
вранці (уранці) – in the morning
ввечері (увечері) – in the evening
вночі – at night
влітку – in summer
взимку – in winter
восени – in autumn
вдень – at daytime
завжди – always
завтра – tomorrow
зараз – now
іноді (інколи) – sometimes
навесні – in spring
ніколи – never
вночі – at night
пізніше – later

післязавтра – the day after tomorrow
після – after
позавчора – the day before yesterday
потім – then, later
пополудні – at noon
вранці – in the morning
рано – early
пізно – late
спочатку – firstly
сьогодні – today
позавчора – the day before yesterday
післязавтра – the day after tomorrow
щодня – daily
щотижня – weekly
щороку – yearly

IV. Adverb of quantity answer the questions: як багато? скільки? наскільки?/how many? how much?

багато – many, much, a lot of
мало – little, few
трохи – a little
зовсім – quite
дуже – very

Adverb of quantity, like **кілька** and **багато** are declined when they are used with plural nouns. Most of the adverbs of quantity are declined like the numeral два.

Compare:

Nominative	два	кілька
Genitive	двох	кількох
Dative	двом	кільком
Accusative	= Nom. or Gen.	= Nom. or Gen.
Ablative	двома	кількома
Locative	на/ в двох	на/ в кількох

Adverb of quantity **багато/ небагато** are declined like the numeral три. Compare:

Nominative	три	багато
Genitive	трьох	багатьох
Dative	трьом	багатьом

Accusative	= Nom. or Gen.	= Nom. or Gen.
Ablative	трьома	багатьма
Locative	на/ в трьох	на/в багатьох

When adverbs of quantity are used as the subject of the sentence, they are followed by nouns in the genitive plural case. For inanimate nouns the nominative and accusative cases are formed identically.

1. Nominative case

Кілька чоловіків виходило з театру/ A few men were living the theatre.

Кілька книжок лежало на столі/ A few books were lying on the table.

2. Accusative case

Ми бачили **кількох чоловіків** у театрі/ We saw a few men in the theatre.

Ми бачили **кілька книжок** на столі/ We saw a few books on the table.

In all the remaining cases adverb of quantity are declined along with the noun.

TIME WORDS AND PHRASES – КОЛИ?/ WHEN?

➤ **Years and months****Preposition у + Locative case:**

у тисяча дев'ятсот дев'яносто шостому році – in 1996

у липні in July

у вересні in September

у листопаді in November

➤ **Days of the week****Preposition у + Accusative case:**

у четвер, у середу (on Thursday etc.)

➤ **Time****1. Preposition о (or об before a vowel) + ordinal numeral (перша година) in Locative case:****О котрій годині (loc.)? At what time?****О першій. At one.****Об одинадцатій годині. At eleven.****2. Prepositions з (від)/ from, до/ till, before, після/after + Genitive case:**

з ранку до вечора/ from morning till evening; до обіду/ before dinner; після їжі/after meal.

3. Prepositions на початку at the beginning, наприкінці/ at the end + Genitive case:

на початку року/ at the beginning of the year; наприкінці тижня/ at the end of the week.

4. Preposition перед/ before + Ablative case:

перед їжею/ before meal.

5. Preposition через/ in a ... + Accusative case:

через тиждень/ in a week; через два місяці/ in two months.

➤ **Duration****Скільки часу? Як довго?/ How long?****тривати/ to last, to continue + Accusative case:**

Скільки часу тривала операція?/How long did operation last? – Операція тривала годину (Acc.)/ Operation lasted an hour.

Канікули тривали два тижні/ Vacation lasts two week.

Заняття триває 90 хвилин/ The lesson lasts 90 min.

Preposition протягом/ during, під час/ at the time, while + Genitive case:

протягом року/ during a year; протягом двох тижнів/ during two weeks.

Під час канікул (Gen.) ми поїхали на море/ During the holidays we went to sea.

SHORT DICTIONARY OF UKRAINIAN VERBS

№	Imperfect Aspect	Perfect Aspect	Questions related to the verb
1.	адаптовувати(ся)/ to adapt	адаптувати(ся)	до чого? де?
2.	аналізувати/ to analyse	проаналізувати	що?
3.	арештовувати/ to arrest	заарештувати	кого? за що?
4.	бажати/ to wish	побажати	кому? чого?
5.	бачити/ to see	побачити	кого? що?
6.	бити/ to beat	побити	кого? що?
7.	бігати/to run about	побігати	де?
8.	бігти/ to run (away)	прибігти	куди?
9.	блимати/ to flash	блимнути	чим?
10.	боротися/ to fight	поборотися	за що? проти чого? з ким?
11.	бракувати/ to be short of	забракувати	кого? чого? кому?
12.	брати/ to take	взяти	що? де?
13.	бруднити/ to dirty	забруднити	що?
14.	будувати/to build	збудувати	що?
15.	бути/ to be	побувати	де? з ким?
16.	бути схожим/ to resemble; to look like	-----	на кого?
17.	вабити/ to attract	привабити	кого? чим?
18.	важити/ to weigh	зважити	що? скільки?
19.	варити/ to boil	зварити	що? де?
20.	вдаватися до/ to succeed	вдатися	до чого?
21.	везти/ to carry	привезти	що? куди? звідки?
22.	вертати/ to give back, to return	повернути	що? кому?
23.	вести/ to lead	привести	кого? куди? звідки?
24.	вечеряти/ to have supper	повечеряти	чим? де?
25.	вживати/ to apply, to take (meal, drugs)	вжити	що? як?
26.	взувати/ to put shoes on	взути	що?
27.	вибирати/ to choose	вибрати	що? з чого? де?
28.	вивчати/ to learn, to study	вивчити	що?
29.	визволяти/ to liberate, to free	визволити	кого? звідки?
30.	визначати/ to determine, to fix	визначити	що? де?
31.	викладати/ to put out, to tell	викласти	що? кому?
32.	викликати/ to call	викликати	що? кого? куди?
33.	виключати/ to expel	виключити	що? звідки?
34.	виконувати/ to fulfill	виконати	що?

35.	використовувати/ to use	використати	кого? що?
36.	викривати/ to expose	викрити	кого? що?
37.	викупувати/ to buy back	викупити	що? кого? звідки?
38.	вимірювати/ to measure	виміряти	що? чим?
39.	вимикати/ to turn off	вимкнути	що?
40.	випаровувати(ся)/ to evaporate	випарувати(ся)	звідки?
41.	виписувати/ to write out, to discharge	виписати	що? кого?
42.	виправляти(ся)/ to correct	виправити(ся)	що? де? кому?
43.	випускати/ to let out, to publish	випустити	що?
44.	виступати/ 1) to come forward; 2) to speak	виступити	1) куди? 2) перед ким?
45.	вирішувати/ to decide	вирішити	що?
46.	вирощувати/ to bring up, to grow	виростити	що?
47.	вирушати/ to start, to set off	вирушити	куди?
48.	втирати/ to wipe, to dry	втерти	що? чим?
49.	виховувати/ to bring up, to educate	виховати	кого?
50.	відвідувати/ to visit	відвідати	кого? що?
51.	віддавати/ to give back	віддати	що? кому?
52.	відзначати/ to mark, to denote	відзначити	що? де? як?
53.	відкривати/ to open, to discover	відкрити	що? чим?
54.	відмовляти/ to refuse	відмовити	кому? в чому?
55.	віднімати/ to subtract	відняти	що? від чого?
56.	відповідати/ to answer	відповісти	кому?
57.	відпочивати/ to take rest	відпочити	де? як?
58.	відправляти(ся)/ to send, to forward	відправити(ся)	що? кого? куди?
59.	відпрацьовувати/ to rework	відпрацювати	що?
60.	відрізняти/ to distinguish	відрізнити	що?
61.	відсунути/ to move away	відсувати	що? від чого?
62.	відчиняти/ to open	відчинити	що? чим?
63.	відчувати/ to feel	відчути	що?
64.	вірити/ to believe, to have faith in	повірити	кому?
65.	вітати(ся)/ to greet, to welcome	привітати(ся)	кого? з чим? (з ким? if V. is used with –ся)
66.	вішати/ to hang	повісити	що? куди?
67.	включати/ to include	включити	що? куди? (= у що?)

68.	вмивати(ся)/ to wash	вмити(ся)	кого? чим?
69.	вмикати/ to switch on, to turn on	увімкнути	що?
70.	вмирати/ to die	вмерти	коли?
71.	вміти/ to be able, to know; can	----	що?
72.	ворогувати/ to be at enmity	—	з ким?
73.	вразити/ to impress	вразити	кого? чим?
74.	вставати/ to get up, to rise	встати	звідки?
75.	вставляти/ to set in; to insert in	вставити	що? куди?
76.	встановлювати/ to establish, to set up	встановити	що?
77.	встигати/ to be in time, to advance	встигнути	куди?
78.	втомлювати(ся)/ to get tired	втомити(ся)	як? від чого?
79.	втрачати/ to lose	втратити	що? кого?
80.	вчити/ to teach, to train	вивчити	що?
81.	гарантувати/ to guarantee	-----	що? кому?
82.	готувати/ to prepare, to cook	приготувати	що?
83.	готувати(ся)/ to prepare oneself (for) , to get oneself ready (for)	підготувати(ся)	до чого?
84.	грати/ to play	зіграти	у що? (sport), на чому? (music), з ким?
85.	гуляти/ to walk	погуляти	з ким? де?
86.	давати/ to give	дати	що? кому?
87.	дарувати/ to give, to present	подарувати	що? кому?
88.	дбати/ to take care	подбати	про кого? про що?
89.	дивитися/ to look, to watch, to look after	подивитися	що? куди? на кого? на що? ким?
90.	дивувати/ to amaze, to surprise	здивувати	кого? чим?
91.	дізнаватися/ to find out	дізнатися	про кого? про що?
92.	ділити/to divide, to halve	поділити	що? на що?
93.	ділити to be divided, to share	поділити(ся)	чим? з ким?
94.	діставатися/ to reach, arrive at	дістатися	чим? куди?
95.	довідуватися/ to learn, to find out	довідатися	про кого? про що?
96.	довіряти/ to trust	довірити(ся)	кому?
97.	додавати/ to add	додати	що? до чого?
98.	дозволяти/ to allow, to permit, to let;	дозволити	кому?
99.	допомагати/ to help	допомогти	кому?
100.	досліджувати/ to investigate, to examine	дослідити	що?
101.	досягати/ to reach, to get to	досягнути	чого?

102.	друкувати/ to print	надрукувати	що? де ?
103.	думати/ to think	подумати	про що? про кого?
104.	жити/ to live	прожити	де? як?
105.	забезпечувати/ to provide, guarantee	забезпечити	що? кого? чим?
106.	забороняти/ to forbid, to prohibit	заборонити	що?
107.	забувати/ to forget	забути	про що? про кого? що? де? у кого?
108.	заважати/ to hinder, to impede	завадити	кому? чому?
109.	зав'язувати/ to tie, to bind	зав'язати	що?
110.	займати/ to occupy, to take up	зайняти	що?
111.	займатися/ to go in for; to work (at)	позайматися	чим?
112.	закінчувати(ся)/ to finish, to end,	закінчити(ся)	що?
113.	залишати(ся)/ to leave, to forsake	залишити(ся)	що? де? з ким? у кого?
114.	замітати = підмітати to sweep	позамітати	що?
115.	замовляти/ to order	замовити	що? кому?
116.	запам'ятовувати/ to memorize	запам'ятати	кого? що?
117.	заперечувати/ to object	заперечити	що?
118.	записувати/ to write down	записати	що?
119.	запізнюватися/ to be late	запізнитися	куди?
120.	заповнювати/ to fill	заповнити	що?
121.	запрошувати/ to invite, to ask for	запросити	кого? куди?
122.	засмагати/ to become tanned	засмагнути	де?
123.	засновувати/ to set up, to establish, to found	заснувати	що?
124.	застуджувати(ся)/ to chill; to catch cold	застудити(ся)	де?
125.	захоплювати/ to take, to seize, to capture	захопити	що?
126.	захоплюватися/ to admire, to be enthusiastic	захопитися	чим?
127.	захищати(ся)/ to defend	захистити(ся)	кого? що? (від кого? від чого? – if V. + -ся
128.	зачиняти/ to shut, to close	зачинити	що?
129.	зашивати/ to sew up	зашити	що?
130.	зберігати/ to keep, to preserve	зберегти	що?
131.	збирати/ to gather, to collect, to pick	зібрати	що? кого?

132.	збільшувати/ to increase	збільшити	що?
133.	звільняти(ся)/ to free, to dismiss	звільнити(ся)	кого?
134.	зв'язувати/ to tie, to fasten, to tie together	зв'язати	що з чим?
135.	згадувати/ to recollect, to remember	згадати	про кого? про що?
136.	згоджуватися/ to agree	згодитися	з ким? з чим?
137.	здійснювати/ to realize	здійснити	що?
138.	з'єднувати(ся)/ to connect, to link up	з'єднав(ся)/ла(ся)	кого? з чим? що?
139.	змагатися/ to emulate, to compete	позмагатися	з ким? де?
140.	зменшувати(ся)/ to diminish, to reduce	зменшити	що?
141.	змінювати(ся)/ to change, to alter	змінити(ся)	що? на що?
142.	зміцнювати/ to strengthen, to brace	зміцнити	що?
143.	знайомити(ся)/ to introduce, to acquaint	познайомити(ся)	з ким? де?
144.	знати/ to know	—	кого? що?
145.	знаходити/ to find	знайти	що? кого? де?
146.	зникати/ to disappear	зникнути	як?
147.	знищувати/ to destroy	знищити	кого? що?
148.	знімати/ to take away, to remove	зняти	що?
149.	зображати/ to represent, to depict	зобразити	що? кого?
150.	зупиняти(ся)/ to stop, to put out of action; to pull up	зупинити(ся)	кого? що? де?
151.	зустрічати(ся)/ to meet, to encounter	зустріти(ся)	кого? з ким? де?
152.	з'являтися/ to appear	з'явитися	де?
153.	інструктувати/ to instruct, to advise	проінструктувати	кого?
154.	інформувати/ to inform	проінформувати	кого? про що?
155.	їсти/ to eat	з'їсти	що? чим?
156.	їхати/ to go, to ride	поїхати/ приїхати/ доїхати	куди? з ким?
157.	йти/ to go (on foot)	прийти	куди? з ким?
158.	казати/ to say, to tell	сказати	КОМУ? що?
159.	керувати/ to lead, to rule	-----	чим? ким?
160.	класифікувати/ to classify	покласифікувати	що?

161.	класти/ to put, to place, to set	покласти	що? куди?
162.	клеїти/ to glue	наклеїти	що? куди?
163.	ковзати(ся)/ to slide, to skate	поковзати(ся)	де? на чому? (на ковзанах)
164.	ковтати/ to swallow, to ingest	ковтнути	що?
165.	колекціонувати/ to collect	-----	що?
166.	консультувати/ to advise, to consult, to counsel	проконсультувати	кого?
167.	користувати(ся)/ to use	скористати(ся)	чим?
168.	кохати/ to love; to be fond of	покохати	кого?
169.	коштувати/ to cost	----	скільки?
170.	красти/ to steal	вкрасти	що? у кого?
171.	креслити/ to draw, to sketch, to describe	накреслити, окреслити (= to describe)	що? чим?
172.	кричати/ to shout, to cry	закричати	як?
173.	купати(ся)/ to bath	покупати(ся)	де?
174.	купувати/ to buy	купити	що?
175.	куштувати/ to taste, to degust	скуштувати	що?
176.	лагодити/ to repair	полагодити	що? чим?
177.	лакувати/ to varnish, to lacquer	полакувати	що?
178.	лежати/ to lie; to recline	полежати	де?
179.	летіти/ to fly	полетіти/ прилетіти	чим? куди?
180.	ліквідувати/ to dissolve, to wind up	ліквідувати	що?
181.	лікувати/ to treat (medically)	вилікувати	кого? що?
182.	любити/ to love, to like	полюбити	кого? що?
183.	лягати/ to lie (down), to go	лягти	куди? (на що? – на ліжку; у що? – в лікарню)
184.	малювати/ to draw	намалювати	кого? що?
185.	мати/ to have; to possess	-----	що? кого?
186.	межувати/ to border	—	з чим?
187.	мешкати/ to live, to dwell	-----	де? з ким?
188.	мити/ to wash	помити	що? чим?
189.	міряти/ to measure	приміряти/ поміряти	що? про що?
190.	множити/ to multiply, to increase	помножити	що? на що?
191.	мовчати/ to keep silence	замовкнути	як?
192.	могти/ to be able, can	змогти	що?
193.	мріяти/ to dream	помріяти	про що? про кого?
194.	набридати/ to bore, to annoy	набриднути	кому?
195.	навчати/ to teach, to coach	навчити	кого? чому?

196.	навчатися/ to be taught, to learn, to study	навчитися	чому?
197.	нагадувати/ 1) to remind; 2) to resemble, to look like	нагадати	1) кому? про що? 2) кого?
198.	нагрівати(ся)/ to warm, to heat	нагріти(ся)	що? до чого?
199.	надсилати/ to send, to mail	надіслати	що? кому? куди?
200.	називати/ to call, to give a name	назвати	кого? що?
201.	належати/ to belong	—	кому? до чого?
202.	наносити/ to bring, to put on	нанести	що? на що?
203.	народжувати/ to bear	народити	кого?
204.	народжувати(ся)/ to be born	народитися	де? коли?
205.	непритомніти / to faint away	зепритомніти	де?
206.	обговорювати/ to consider, to discuss	обговорити	що?
207.	обирати/ to choose, to select	обрати	кого? що?
208.	обідати/ to have dinner	пообідати	де?
209.	обіцяти/ to promise	пообіцяти	кому?
210.	обмінювати/ to exchange; to barter	обміняти	що?
211.	обслуговувати/ to serve	обслужити	кого?
212.	обстежувати(ся)/ to examine	обстежити(ся)	у кого? (що? – if V. is used without -ся)
213.	оглядати/ to examine, to view	оглянути	кого? що?
214.	оголошувати/ to announce, to advertise	оголосити	що? кому?
215.	одержувати/ to receive, to get, to obtain	одержати	що? звідки? від кого?
216.	одружуватися/ to get married	одружитися	з ким?
217.	одужувати/ to recover	одужати	коли?
218.	одягати(ся)/ to dress, to put on	одягти, одягнути(ся)	що? в що?
219.	описувати/ to describe	описати	що? кого?
220.	оплачувати/ to pay, to remunerate	оплатити	що?
221.	опритомнювати/ to come to oneself	опритомніти	де?
222.	орендувати/ to rent, to lease	-----	що?
223.	отримувати/ to get, to receive	отримати	що?
224.	падати/ to fall, to drop	упасти	куди?
225.	пам'ятати/ to remember, to keep in mind	запам'ятати	кого? що?
226.	пекти/ to bake	спекти	що?

227.	перев'язувати/ to bandage	перев'язати	що? чим?
228.	перевіряти/ to verify, to check up	перевірити	що?
229.	переглядати/ to revise, to review	переглянути	що?
230.	передавати/ to give, to pass	передати	що? кому?
231.	переказувати/ to retell	переказати	що? кому?
232.	перекладати/ 1) to replace; 2) to translate, to interpret	перекласти	що? кому?
233.	перемагати/ to win	перемогти	кого? що?
234.	переписувати/ to copy, to rewrite	переписати	що?
235.	переслідувати/ to pursue, to chase	—	кого? що?
236.	пересувати/ to remove, to shift	пересунути	що?
237.	перетворювати(ся)/to recreate, to remake	перетворити(ся)	що? в що? на що?
238.	перетинати/ to cross, to intersect	перетнути	що?
239.	перчити/ to pepper	поперчити	що?
240.	писати/ to write	написати	що? про кого?
241.	питати/ to ask, to inquire	запитати	що? про що? про кого?
242.	пити/ to drink	випити	що? де?
243.	пишатися/ to be proud of	—	ким? чим?
244.	підводити/1) to bring up to, to apply; 2) to disappoint, to expose to	підвести	кого? що?
245.	підкреслювати/ to underline, to emphasize	підкреслити	що? де? чим?
246.	піднімати/ to raise, to lift	підняти	що? кого? куди?
247.	пірнати/ to dive	пірнути	куди?
248.	плавати/ to swim	поплавати	де?
249.	плакати/ to weep, to cry	поплакати	як?
250.	платити/ to pay	заплатити	кому? за що?
251.	пливти (плисти)/ to swim to	припливти	куди? як?
252.	плутати/ to confuse	сплутати	що з чим?
253.	поважати/ to respect	-----	кого?
254.	повертатися/ to return, to come back	повернутися	звідки? куди?
255.	повідомляти/ to inform, to let know	повідомити	кого? про що?
256.	повторювати/ to repeat	повторити	що?
257.	погоджувати/ to coordinate	погодити	що? з ким?

	(with)		
258.	погоджуватися/ to agree	погодити(ся)	з ким? з чим?
259.	подобатися/ to please, to be liked by smb.	сподобатися	кому? хто? що?
260.	позичати/ to borrow	позичити	що? кому?
261.	показувати/ to show	показати	що? кому?
262.	покращувати/ to improve	покращити	що?
263.	помилятися/ to make mistakes	помилитися	чим? в чому?
264.	помирати/ to die, to pass away	померти	копи?
265.	помічати/ to take notice of	помітити	що? кого?
266.	порівнювати/ to compare	порівняти	що? з чим? з ким?
267.	посилати/ to send to	послати	що? кому?
268.	посідати = займати/to occupy, to take up	посісти	що?
269.	потребувати/ to need	—	кого? чого?
270.	починати/ to begin, to start	почати	що?
271.	почувати себе = почуватися(ся)/ to feel	—	ким? як?
272.	пояснювати/ to explain (to)	пояснити	кому? що?
273.	правити/ to govern, to rule over	—	чим?
274.	прасувати/ to iron	випрасувати	що?
275.	прати/ to wash, to launder	випрати	що? чим?
276.	працювати/ to work	попрацювати	де? як? ким?
277.	прибирати/ to clean up	прибрати	що? де?
278.	прибувати/ to arrive, to come	прибути	куди? до чого?
279.	пригощати/ to entertain, to treat to	пригостити	кого? чим?
280.	приймати/ to take, to accept	прийняти	що?
281.	приймати/ to greet, to welcome	прийняти	кого? (гостя, рл. – гостей)
282.	приносити/ to bring; to carry	принести	що? кому? куди?
283.	припиняти/ to stop, to cease	припинити	що?
284.	прирівнювати/to put on the same footing	прирівняти	що? до чого?
285.	присвячувати/ to devote	присвятити	що? кому? чому?
286.	присилати/ to send	прислати	що? кому?
287.	пробачати/ to excuse, to forgive, to pardon	пробачити	кому?
288.	проголошувати/ to proclaim, to announce	проголосити	що?
289.	продавати/ to sell	продати	що? кому? де?
290.	продовжувати/ to continue, to go on	продовжити	що?

291.	прокидатися/ to wake up	прокинутися	коли? де?
292.	пропонувати/ to offer	запропонувати	кому?
293.	просити/ to ask, to beg, to request	попросити	кого?
294.	просити вибачення/ to apologise	попросити вибачення	у кого? за що?
295.	прощати/ to forgive, to pardon	попрощати	кого?
296.	прощатися/ to farewell	попрощатися	з ким?
297.	радити/ to advise, to recommend	порадити	кому?
298.	радити(ся)/ to advise (with), to lay heads together	порадити(ся)	з ким?
299.	радіти/ to be glad; to rejoice	зрадіти	кому? чому?
300.	рахувати/ to count	порахувати	що?
301.	реагувати/ to react, to respond to	відреагувати	як? на що?
302.	рекомендувати (= радити)/ to advise, to recommend	порекомендувати	що? кому?
303.	рекомендувати(ся)/ to introduce	відрекомендувати(ся)	кого? кому?
304.	ремонтувати/ to repair	відремонтувати	що?
305.	різати/ to cut, to slice	порізати	що? чим?
306.	робити/ to do, to make	зробити	що?
307.	роз'єднувати/ to separate, to part	роз'єднати	що? кого?
308.	розв'язувати/ 1) to untie, to unbind; 2) to solve; to extricate	розв'язати	що?
309.	розвивати/ to develop	розвинути	що? кого?
310.	розглядати/ to look at, to consider	розглянути	що?
311.	роззувати(ся)/ to unshoe	роззути(ся)	кого?
312.	розмовляти/ to talk, to speak	порозмовляти	з ким? про що?
313.	розповідати/ to tell, to narrate	розповісти	кому?
314.	розуміти/ to understand	зрозуміти	кого? що?
315.	розчиняти/ to dissolve	розчинити	що? в чому?
316.	руйнувати/ to destroy	зруйнувати	що?
317.	рухати(ся)/ to move	порухати(ся)	де? (чим? – if the V. is used without -ся)
318.	святкувати/ to celebrate	відсвяткувати	що? з ким?
319.	сердитися/ to be angry	розсердити(ся)	на кого? на що?
320.	сідати/ to sit down, to take a seat	сісти	на що? де?

321.	скасовувати/ to abolish, to do away	скасувати	що?
322.	складати/ to put together, to add up	скласти	що?
323.	слухати/ to listen	послухати	кого? що?
324.	смажити/ to roast, to fry	посмажити	що?
325.	снідати/ to breakfast	поснідати	де?
326.	солити/ to salt, to brine, to pickle	посолити	що?
327.	спати/ to sleep	поспати	де?
328.	співати/ to sing	заспівати	що? кому? з ким?
329.	спілкуватися/ to communicate	поспілкуватися	з ким? про що?
330.	сподіватися/ to expect, to hope	—	на що?
331.	спостерігати/ to watch, to observe	спостерегти	що?
332.	ставати/ 1) to become; 2) to stop	стати	1) ким? 2) де?
333.	ставити/ to put, to place	поставити	що? куди?
334.	створювати/ to create, to make	створити	що?
335.	стомлюватися/ to be (to get) tired	стомитися	чому?
336.	стояти/ to stand	постояти	де?
337.	сунути/ to thrust, to poke	посунути	що?
338.	схвалювати/ to approve, to confirm	схвалити	що?
339.	танцювати/ to dance	потанцювати	з ким?
340.	телефонувати/ to telephone, to phone	зателефонувати	кому? куди?
341.	терти/ to rub, to grate	потерти	що? на чому? (на тертці)
342.	товаришувати/ to be friends with	потоваришувати	з ким?
343.	тренувати(ся)/ to train for, to coach	потренувати(ся)	де? (кого? if the V. is used without -ся)
344.	тривати/ to last, to continue	—	як довго? скільки часу?
345.	тримати/ to hold, to keep	-----	що?
346.	турбувати/ to bother, to disturb	потурбувати	кого?
347.	убивати/ to kill	убити	кого? що?
348.	ув'язнювати/ to imprison	ув'язнити	кого? за що?
349.	узгоджувати/ to coordinate with	узгодити	що? з ким?
350.	ухвалювати/ to make a decision, to resolve, to decree	ухвалити	що?

351.	фарбувати/ to colour, to paint	пофарбувати	що?
352.	фотографувати/ to photograph	сфотографувати	кого? що?
353.	характеризувати/ to characterize	охарактеризувати	що?
354.	хвалити/ to praise, to commend	похвалити	кого? що?
355.	хвалитися/ to brag, to swagger	похвалитися	чим?
356.	хвилюватися/ to be agitated (excited)	----	як?
357.	хворіти (= бути хворим, хворою)/ to ail, to be ill, to be sick	захворіти	на що?
358.	ходити/ to go (on foot)	походити	з ким? куди?
359.	хотіти/ to want	захотіти	що?
360.	циркулювати/ to circulate	-----	де?
361.	цікавити(ся)/ to interest	зацікавити(ся)	ким? чим? (кого? – if the V. is used without -ся)
362.	цілувати(ся)/ to kiss	поцілувати(ся)	кого? з ким?
363.	чекати/ to wait	почекати	кого? на кого? де?
364.	чистити/ to clean, to brush	почистити	що? чим?
365.	читати/ to read	прочитати	що? про що/ кого?
366.	чути/ to hear	почути	кого? що?
367.	шанувати/ to honour, to respect	вшанувати	кого? що?
368.	шити/ to sew	пошити	що? як?
369.	шкодити/ to harm, to hurt, to damage	зашкодити	чим? кому?
370.	шукати/ to look for, to search	пошукати	кого? що?

SEMANTIC VOCABULARY OF UKRAINIAN VERBS
(*imperfect/ perfect)

Verbs of Stage

Beginning	
починати(ся)/ почати(ся)*, засновувати	start, begin
з'являтися/ з'явитися, показуватися	appear
ставати/ стати, робитися	become
готуватися/ приготуватися	prepare
запізнюватися/ запізнитися	be late
Continuation	
продовжувати(ся)/ продовжитися	continue
тривати, продовжувати(ся)	last
затримувати(ся), переносити	delay
відкладати/ відкласти, відтермінувати	put off
повторювати/ повторити	repeat
відновлювати/ відновити	resume
End	
закінчувати/ закінчити, завершувати	finish, complete
переривати, робити перерву	break
перебивати, перепиняти	interrupt
призупиняти/ призупинити	suspend
зупиняти(ся)/ зупинити(ся), припинити(ся)	stop

Verbs of Movement

Ways of Movement	
рухати(ся)	move
зупиняти(ся)/ зупинити(ся)	stop
іти, їхати	go
ковзати(ся)	slide
котити(ся)	roll
повертати	turn
гнути	bend
трясти(ся)	shake
пливти	swim
вести (машину), їхати	drive
обертати(ся)	rotate
кататися/ ходити на лижах	ski
кататися/ бігати на ковзанах	skate

Upward / Downward Movement	
піднімати(ся)	rise, lift
сходити, видирати(ся)	climb
опускати(ся), падати	lower
кидати, падати	drop
понути, потопати, знижувати(ся)	sink
текти	flow
сходити вниз з гори, знижувати(ся)	descend
сходити вверх, піднімати(ся) вгору	ascend
Speed	
поспішати	hurry
летіти	fly
скакати/ їхати верхи	ride
бігти	run
повзти, йти повільно	creep
повзти, підкрадатися	crawl
іти/ гуляти	walk
пришвидшувати(ся), збільшувати швидкість	speed up
сповільнювати(ся), зменшувати швидкість	slow down
гальмувати	brake
наздоганяти	catch up
випереджати, обігнати	surpass
втекти	escape
уникати	avoid
Movement from Start to Finish	
відправлятися, від'їжджати, вирушати	depart, start
виходити	go out
просуватися	advance
зустрічати(ся)	meet
іти/ їхати слідом	follow
іти/їхати вздовж	go along
переходити, перетинати	cross
проходити повз	pass
повернути (ліворуч/праворуч)	turn (left)
прибувати	arrive
приходити	come
дістатися, доїхати, дійти	reach
повертатися	return
увійти/ входити, заходити	enter

Verbs of Presence / Quantity

Presence / Belonging	
існувати	exist
бути	be
бути присутнім/ присутньою	be present
бути придатним	available
володіти	possess
мати	have
належати	belong
містити, вміщувати	contain
включати	include
Lack	
потребувати, мати необхідність (у чому? – Loc.)	need
вимагати	require
бракувати, не вистачати	lack
бути відсутнім/ відсутньою	be absent
спорожняти, бути порожнім	empty
Addition / Excess	
збиратися/ зібратися	gather
збирати, колекціонувати	collect
додавати/ додати	add
наповнювати/ наповнити	fill
накопичувати(ся), акумулювати	accumulate
Shortening / Remainder	
скорочувати/ скоротити	reduce
виключати/ виключити, вилучати/ вилучити	exclude
усувати/ усунути	eliminate
загубити, втрачати	lose
обходитися (без)	do without
витрачати	spend
споживати/ спожити	consume
псувати(ся)/ зіпсувати(ся)	spoil
пошкоджувати/ пошкодити, завдати збитків	damage
Preservation	
залишатися/ залишитися	remain
тримати, підтримувати	keep
зберігати/ зберегти, оберігати	preserve
утримувати/ утримати, залишати (за собою)	retain
постачати, забезпечувати	store

Position	
класти/ покласти	put
поміщати, розміщувати(ся)	place
знаходитися, розташовуватися	be situated, locate
перебувати	stay
лежати	lie
висіти	hang
стояти, знаходитися	stand
лягати	lie down
вставати	stand up
сидіти	sit
сідати	sit down
саджати, розсаджувати	seat

Verbs of Everyday Life

Live	
породжувати	bear
народжувати/народити	give birth
народитися	be born
жити	live
бути живим/живою	be alive
дихати	breathe
проживати, жити	dwell
Work	
працювати	work
приймати/прийняти (на роботу)	employ
звільняти/звільнити	dismiss
заробляти/заробити	earn
платити/ заплатити	pay
витрачати/ витратити	spend
економити/ зекономити	economize
зберігати/ зберегти	save
відпочивати/ відпочити	rest
Eat / Drink/ Cook	
їсти/ з'їсти	eat
бути голодним/ зголодніти/	be hungry
годувати	feed
кусати	bite
жувати	chew
ковтати	swallow
пити/ випити	drink
відчувати спрагу/ хотіти пити	be thirsty
готувати/ приготувати (їжу)	cook

пекти/ спекти	bake
смажити/ посмажити	fry
кип'ятити (що? – воду)/ кипіти (вода кипить)	boil
тушкувати (овочі, м'ясо)	stew
Dress	
носити	wear
одягати(ся)/ одягти(ся)	dress/ put on
знімати/ зняти	take off
прати/ випрати	wash/ launder
прасувати/ випрасувати	iron
замовляти/ замовити	order
шити/ пошити	sew
кроїти/викроїти	cut out
сидіти (про одяг), бути до міри	fit
пасувати (про одяг)	suit
бути в моді	be in fashion
бути поза модою	be out of fashion
Sleep / Tidy Oneself up	
спати	sleep
заснути	fall asleep
лягати/ лягти вклатися спати	go to bed
будити (кого?) / прокидатися	wake up / awake
вставати/ встати (з ліжка)	get up
вмиватися/ вмитися	wash oneself
чистити/ почистити зуби	brush teeth
чесати(ся)/ причесати(ся)	comb one's hair
втиратися/ витертися	dry oneself
голитися/ поголитися	shave
фарбуватися/ робити макіяж	make up
робити/ зробити зачіску	do one's hair
робити завивку/ завивати волосся	perm
Be ill	
хворіти/ захворіти, бути хворим	be ill
занедужати	be sick
боліти	ache
застудитися	catch a cold
кашляти	cough
чхати	sneeze
одужувати/ одужати	recover
лікувати/ вилікувати	treat
гоїтися/ загоїтися	heal
слабнути/ заслабнути	weaken
вмирати/ вмерти	die

Verbs of Feeling

Good attitude	
любити, кохати	love
закохуватися/ закохатися	fall in love
подобатися/ сподобатися	like
надавати/ надати перевагу	prefer
поважати	respect
цінувати	esteem
хвалити/ похвалити	praise
захоплюватися (ким? чим? – Abl.)	admire
обожнювати	adore
Bad Attitude	
ненавидіти/ зненавидіти	hate
не любити	dislike
не звертати уваги	disregard
сваритися/ посваритися (з ким? – Abl.)	quarrel
докоряти	reproach
звинувачувати/ звинуватити	accuse
заздрити	envy
Grief / Joy	
страждати	suffer
терпіти	endure
витримати	bear
здаватися/ здатися, поступатися/ поступитися	give up (in)
скаржитися/ поскаржитися	complain
плакати/ заплакати	weep
кричати/ закричати	cry
турбуватися	worry
втішати/ втішити	comfort
заспокоювати(ся)/заспокоїти(ся)	calm down
сміятися/ засміятися	laugh
посміхатися/ посміхнутися	smile
радіти, веселитися	rejoice
насолоджуватися/ насолодитися	enjoy
Pride / Modesty	
пишатися	be proud
хвалитися	boast
бути нахабним, задаватися	be insolent
бути зухвалим	be impudent
бути скромним	be modest
бути сором'язливим, соромитися	be shy

Confidence / Doubt	
сподіватися, надіятися	hope
вірити	believe
покладатися	rely
бути впевненим	be sure
сумніватися	doubt
вагатися	hesitate
підозрювати	suspect
Diligence / Laziness	
турбуватися (про кого? про що? – Асс.)	care
лінуватися	be lazy
не турбуватися	neglect
ухилятися	shirk
стомлюватися/ стомитися, бути стомленим	be tired, get tired
Shades of Emotion	
збуджувати	excite
хвилювати	agitate
лякати/ налякати, перелякати	frighten, scare
боятися	fear
дивувати/ здивувати	surprise, amaze
кривдити/ скривдити, ображати/ образити	hurt, offend
сердитися	be angry

Verbs of Perception and Thinking

Perception of the World	
відчувати/ відчути	feel
бачити/ побачити	see
чути/ почути	hear
стежити, дивитися	watch
спосерігати/ спостерегти	observe
дивитися/ подивитися	look
розрізняти/ розрізнити	distinguish
слухати/ послухати	listen
впізнавати/ впізнати	recognize
Instruction	
вивчати/ вивчити, досліджувати/ дослідити	study
вивчати, вчити(ся)	learn
пам'ятати	remember
запам'ятовувати/ запам'ятати; завчитити напам'ять	memorize, learn by heart

розуміти/ зрозуміти	understand
вчити (= навчати)	teach
вчити, тренувати	train
пояснювати/ пояснити	explain
знати	know
значити	mean
забувати/ забути	forget
помилятися/ помилитися, зробити помилку	make a mistake
перевіряти/перевірити	examine
виправляти/ виправити	correct
Learning operations	
читати	read
писати	write
рахувати	count
додавати	add
віднімати	subtract
множити	multiply
ділити	divide
обчислювати, вираховувати	calculate
виражати	express
описувати	describe
інформувати	relate
переказувати	retell
перекладати	translate
Logical operations	
думати	think
передумати, змінити думку	change one's mind
враховувати, брати до уваги	take into account
порівнювати	compare
аналізувати	analyse
опрацьовувати дані	process data
дійти висновку, робити висновок	conclude
досліджувати	research
розглядати/ розглянути	consider
припускати/ припустити	suppose
очікувати	expect
розслідувати	inquire
відкривати/ відкрити	discover
з'ясувати/ з'ясувати	find out
експериментувати	experiment
доводити/ довести	prove
переконувати/ переконати	convince

вирішувати/ вирішити	decide
винаходити/ винайти	invent
розробляти/ розробити	develop
налаштуватися	make up one's mind

Working operations

Work / Do	
працювати/ попрацювати	work
робити/ зробити	do
завершувати, виконувати	carry out
виконувати/ виконати, здійснювати/здійснити	perform
проводити	conduct
робити, виконувати	make
виготовляти/ виготовити	manufacture
виробляти, випускати	produce
Prepare / Control	
готувати/ приготувати	prepare
ремонтувати/ відремонтувати	repair
налаштовувати/ налаштувати	fit
перевіряти/ перевірити, контролювати	control
випробовувати/ випробувати	test
замінити/ замінити, підмінити	replace, substitute
збирати/ зібрати	assemble
розбирати/ розібрати	disassemble
використовувати/ використати	use
вживати/ вжити	apply
діяти	act
функціонувати	function
Take/ Drop	
брати/ взяти	take
хапати/ схопити	catch
тримати	keep, hold
торкатися/ торкнутися	touch
кидати/ кинути	throw, drop
розкидувати/ розкидати	scatter
підіймати/ підняти (з підлоги)	pick up
тягти/ витягти	pull
штовхати/ штовхнути	push
Connect / Fix	
приєднувати/ приєднати	attach
з'єднувати/ з'єднати	connect
закріплювати/ закріпити	fix

зав'язувати/ зав'язати	tie
прив'язувати/ прив'язати	bind
прикручувати/ прикрутити	screw
клеїти/ приклеїти	stick
приварювати/ приварити	weld
прибивати/ прибити	nail
від'єднувати/ від'єднати	undo
відв'язувати/ відв'язати	unfasten
Close / Open	
зачиняти/ зачинити	close, shut
накривати/ накрити	cover
загортати/ загорнути	envelop, wrap
відчиняти/ відчинити	open
ховати/ сховати	hide
відкладати/ відкласти	put away
шукати/ відшукати	search
знаходити/ знайти	find
Destroy and Divide into Parts	
ламати/ зламати	break
руйнувати/ зруйнувати	destroy
різати/ порізати	cut
розпилювати	saw
розколювати/ розколоти	split
молоти/ змолоти	grind
рвати/ зірвати	tear
шкребти/ відшкребти	scrape
дряпати/ подряпати	scratch
терти/ потерти	rub
Operations with Water	
лити/ налити	pour
пролити/ проливати	spill
поливати/ полити	water
змочити/ змочувати	moisten
мити/ помити	wash
сушити	dry
розчинити/ розчиняти	dissolve
разбавляти/ разбавити	dilute
змішувати/ змішати	mix
фільтрувати	filter

Verbs of Intercourse

Speak	
говорити/ поговорити	speak
розмовляти/ порозмовляти	talk
казати/ сказати	say
вимовляти/ вимовити	pronounce
шепотіти/ шептати	whisper
кричати/ закричати	cry
заїкатися	stammer
мовчати/ замовкнути	be silent
Address	
звернутися/ звертатися	address
розмовляти/ порозмовляти	have a conversation
інформувати/ проінформувати	inform
заявляти/ заявити	state
замовчувати	withhold
оголошувати/ оголосити	announce
питати/ запитати, просити/ попросити	ask
робити запит, просити/ попросити	request
вимагати	demand
наказувати/ наказати	order
Answer	
	answer
відповідати/ відповісти	reply
пояснювати/ пояснити	explain
показувати/ показати	show
радити/ порадити	advise
пропонувати/ запропонувати	propose
попереджувати/ попередити	warn
наказувати	order
забороняти/ заборонити	prohibit, forbid
допомагати/ допомогти	help
асистувати, допомагати	assist
сприяти/ посприяти	contribute
Take	
приймати/ прийняти	accept
брати/ взяти	take
отримувати/отримати, одержувати/ одержати	get, receive
позичати/ позичити	borrow
наймати/ винаймати	hire
брати (давати) у тимчасове користування (напрокат)	lease

брати або здавати в аренду, наймати, орендувати	rent
купувати/ купити	buy
Give	
пропонувати/ запропонувати	offer, suggest
відмовляти/ відмовити	reject
давати/ дати	give
постачати	provide, supply
дарувати/ подарувати	present (with)
продавати/ продати	sell
позичати/ позичити	lend
Visit / Etiquette	
запрошувати/ запросити	invite
кликати/ покликати	call
чекати/ почекати	wait
приймати гостей	receive
тепло/радо зустрічати	welcome
відвідувати/ відвідати	visit
представляти/ представити, відрекомендувати	introduce
вітати(ся)/ привітати(ся)	greet
знайомитися/ познайомитися	make acquaintance
бути знайомим	be acquainted
вибачатися, просити пробачення	apologize
вибачати	excuse
пробачати/ пробачити	forgive
вітати	congratulate
прощатися	say good bye
дякувати	thank
проводжати додому	see home
Breach of Etiquette /Punishment	
заважати	disturb
турбувати	trouble, bother
ображати/ образити	offend
зводити наклеп	slander
брехати/ збрехати, казати неправду	lie
красти/ вкрасти	steal
завдати шкоди/ збитків	cause losses
притягати до суду	bring to trial
свідчити/ посвідчити	give evidence
судити	judge
вести розслідування, розслідувати	investigate
виносити вирок	sentence

признати винуватим/винуватою	convict
виправдати	acquit
наказувати	punish
посадити за ґрати (в тюрму)	put into prison

Verbs of Fighting

Attack	
погрожувати	threaten
озброюватися/ озброїтися	arm oneself
роззброювати	disarm
вести війну, воювати	wage war
розв'язати (почати) війну	unleash war
бути у стані війни	be at war
нападати/ напасти	attack
втручатися/ втрутитися	invade
Defend Oneself	
боротися/ поборотися	struggle
битися	fight
пручатися	resist
захищати/ захистити	defend
рятувати/ врятувати	save, rescue
звільняти/ звільнити	liberate
виключати/ виключити з ... (from)	expel
виганяти/ вигнати	drive out
Field Operations	
перемагати/ перемогти,	prevail
вигравати/ виграти	win
подолати/ здолати	overcome
перевершувати/ перевершити	be superior
завойовувати/ завоювати	conquer
окуповувати/ окупувати	occupy
підкорювати/ підкорити	subjugate
нанести поражение	defeat
захоплювати/ захопити	capture
програвати/ програти	lose
поступатися/ поступитися	be inferior
зазнавати/ зазнати поразки	be defeated
здатися/ здаватися	surrender
бути оточеним/ оточеними	be encircled
бути військовополоненими	be a prisoner of war
скоритися	submit
піддаватися/ піддатися	yield

Actions with Weapons	
стріляти	shoot
цілитися/ прицілитися	aim
скеровувати	point
потрапити (до цілі – on target)	hit
промахнутися	miss
поранити	wound
вбити	kill
вибухнути	burst, explode
обстрілювати, робити обстріл	fire (shells)
бомбити, бомбувати	bomb

VERBS AND PHRASES USED IN MEDICAL CARE

оглядати/оглянути – to examine, to inspect	кого? що?	Лікар оглянув хворого.
(по)ставити – to put, to set	що? кому?	Лікар поставив хворому правильний діагноз. Медсестра поставила пацієнту термометр.
видаляти/видалити – to excrete; to ablate; (зуб) to extract	що? кому?	Стоматолог швидко видалив хворий зуб.
лікувати/вилікувати – to treat; to medicate	кого? що? від чого?	Лікарі швидко вилікували мого дідуся від застуди.
приймати/прийняти – to take	кого? що?	Лікар приймає пацієнтів у своєму кабінеті. Приймай ці ліки тричі на день.
(по)міряти – to measure	що? кому?	Вам треба поміряти тиск.
(за)хворіти – to ail, to be ill	на що?	У дитинстві я часто хворів на грип та застуду.
викликати/викликати – to call	кого?	Якщо у вас дуже висока температура, треба викликати лікаря або швидку допомогу.
звернутися/звертатися – to apply	до кого? куди? по (for) що?	Тобі треба обов'язково звернутися до лікаря по допомогу.
виписувати/виписати – to write out; to discharge	що? кому?	Лікар виписав мені рецепт на мікстуру від кашлю.
призначати/призначити – to appoint; to indicate (to prescribe) treatment	що? кому?	Лікар призначив мені ін'єкції. Яке лікування тобі призначили? Олена призначила мені зустріч.
страждати – to suffer	від чого? на що?	У дитинстві я страждав на алергію.

SHORT MEDICAL DICTIONARY

Types of hospital, in a hospital	
лікарня (має стаціонар, де лежать хворі)	a hospital
медпункт (в школі чи університеті)	an infirmary
клініка (нема стаціонару, маленька приватніа клініка)	a clinic
будинок престарілих – установа, в якій доглядають за тими, хто не в змозі про себе подбати	a care home
центр допомоги людям похилого віку та інвалідам, який надає допомогу тільки в денний час доби	a day centre
психіатрична лікарня	an asylum, a psychiatric hospital
реабілітаційний центр для тих, хто довго був у психіатричній клініці або в'язниці і тепер адаптується до звичайного життя	a halfway house
хоспіс	a hospice
санаторій	a sanatorium
відділення (в лікарні)	a unit, department in a hospital
палата	a ward, a sickroom
кабінет лікаря, в якому він оглядає пацієнта	a consulting room
приймальня лікаря	a surgery (BrE) a doctor's office (AmE)
відділення невідкладної допомоги	A & E (accident and emergency department), casualty (BrE) ER (emergency room) (AmE)
відділення реанімації	an ICU (intensive care unit)
відділення інтенсивної терапії	a high dependency unit
операційна	an operating theatre / room; surgery
пологовий зал	a delivery room
кімната видачі медикаментів	a dispensary
палата в пологовому відділенні для вагітних і новонароджених	a maternity ward
палата для немовлят	a nursery
загальна кімната відпочинку в лікарні, де пацієнти можуть читати, дивитися телевізор, спілкуватися і т. д.	a day room

Fields of medicine/ hospital departments	
акушерство	obstetrics
анестезіологія	anesthesiology
гастроентерологія	gastroenterology
гінекологія	gynecology
дерматологія	dermatology
ендокринологія	endocrinology
невідкладна допомога	emergency
нефрологія	nephrology
онкологія	oncology
ортодонтія	orthodontics
ортопедія	orthopedics
отоларингологія	otolaryngology, otorhinolaryngology
офтальмологія	ophthalmology
паліативна медицина	palliative medicine
педіатрія	pediatrics
психіатрія	psychiatry
пульмонологія	pulmonology
реанімація	intensive care
ревматологія	rheumatology
стоматологія	dentistry
терапія	general practice
урологія	urology
хірургія	surgery

Types of doctors	
акушер	an obstetrician
алерголог	an allergist
анестезіолог	an anaesthesiologist
отоларинголог	an otolaryngologist
кардіолог	a cardiologist
дантист, стоматолог	a dentist
дерматолог	a dermatologist
ендокринолог	an endocrinologist
епідеміолог	an epidemiologist
сімейний лікар-терапевт	a family medicine physician
гастроентеролог	a gastroenterologist
генетик	a geneticist
гінеколог	a gynecologist
гематолог	a hematologist
імунолог	an immunologist
інфекціоніст, фахівець з інфекційних захворювань	an infectious disease specialist

мікробіолог	a microbiologist
невропатолог	a neurologist
нейрохірург	a neurosurgeon
неонатолог	a neonatologist
нефролог	a nephrologist
онколог	an oncologist
окуліст, офтальмолог	an ophthalmologist
ортопед , лікар-ортопед	a podiatrist
ортопед , хірург-ортопед	an orthopedic
паразитолог	a parasitologist
педіатр	a pediatrician
пластичний хірург	a plastic surgeon
психіатр	a psychiatrist
психолог	a psychologist
пульмонолог	a pulmonologist
реаніматолог	an intensivist
ревматолог	a rheumatologist
рентгенолог	a radiologist
спортивний лікар	a sports medicine specialist
травматолог	a traumatologist
уролог	an urologist
фахівець, який лікує розлади сну	a sleep disorders specialist
фізіолог	a physiologist
фтизіатр	a phthisiologist
хірург	a surgeon

Medical staff	
медсестра, яка працює в лікарні і доглядає за пацієнтами	a charge nurse
дільнична медсестра (надає людям допомогу у них вдома)	a district nurse
акушерка	a midwife
фельдшер, медсестра, яка має право вести самостійну практику, тобто лікувати прості хвороби	a nurse practitioner
доглядальниця	an attendant
медсестра, людина, яка доглядає за літніми людьми або людьми з серйозними захворюваннями в спеціальних установах	a care assistant, a care worker (BrE)
медсестра, людина, яка працює з тими, хто не в змозі про себе подбати	a carer (BrE) a caregiver, a caretaker (AmE)

Phrases for communication with the patient, examination of the patient	
На що ви скаржитесья?	What are your complaints?
Де у вас болить? Покажіть мені, де болить.	Where does it hurt? / Where's the pain? Show me where it hurts.
Ви можете описати біль?	Can you describe the pain?
Коли він почався?	When does it start?
Як довго він триває/болить?	How long does it last?
Можу я поглянути?	Can I have a look?
Ви можете прилягти на кушетку?	Could you just lie on the couch?
Вам боляче, коли я сюди натискаю?	Does it hurt when I press here?
Чи не могли б Ви закатати рукав?	Could you roll up your sleeve?
Я збираюся поміряти Вам тиск/температуру/пульс.	I'm going to take your blood pressure / temperature / pulse.
Ваш тиск низький/нормальний/досить високий/дуже високий.	Your blood pressure is low / normal / rather high / very high.
Ваша температура нормальна/підвищена/дуже висока.	Your temperature is normal / a little high / very high.
Зробіть глибокий вдих	take a deep breath
Зробіть вдих	breathe in
Зробіть видих	breathe out
Не дихайте	do not breathe
Відкрийте рот	open your mouth
Закрийте очі	close your eyes
Лягайте сюди	lie down over here
Лягайте на спину/плече	lie on your back / side
Дивіться прямо	look straight ahead
Встаньте	stand up
Зніміть сорочку	slip off your shirt
Роздягайтеся	take your clothes off
Вам потрібно зробити аналіз крові.	You need to have a blood test.
Нам потрібно взяти аналіз крові / сечі.	We need to take a blood / urine sample.
Я хочу, щоб Ви пройшли огляд у фахівця.	I want you to see (lit. to pass the review) a specialist.
Вам потрібно накласти шви.	You need a few stitches.
Я хочу відправити Вас на рентген.	I want to send you for an X-ray.
Я хочу відправити Вас на УЗД (ультразвукове дослідження).	I want to send you for an ultrasound.
Я збираюся зробити Вам укол.	I'm going to give you an injection.
Я выпишу Вам антибіотики.	I'm going to prescribe you some antibiotics.
Вам треба зробити щеплення від грипу.	You've got to be vaccinated against the flu.
У Вас ...	You're suffering from ... = You have ...
Вам слід кинути палити.	You should give up smoking.

Вам потрібно постаратися скинути вагу.	You need to try and lose some weight.
Вам потрібно відпочивати і не турбуватися.	You need to rest and you should not worry.
Я дам Вам рецепт. Приймайте ці ліки два рази в день/перед їжею/через годину після їжі.	I'll give you a prescription. Take this medicine two times a day / before meals / an hour after meal.
Я б хотів залишити Вас тут (в лікарні) для спостереження.	I'd like to keep you here overnight for observation.
Вам доведеться залишитися в лікарні на два тижні.	You'll have to stay in hospital for two weeks.
У вас є алергія на ліки?	Are you allergic to any medicine?
Приймайте по одній таблетці тричі на день після їжі.	Take one pill three times a day after meals
Приймайте ці ліки двічі на день по одній столовій ложці перед їжею.	Take one tablespoonful of this medicine two times a day before meals.
У Вас є якісь питання?	Do you have any questions?
Якщо Вам не стане краще через 5-7 днів, Вам слід знову прийти до мене.	If you are not feeling better in 5 to 7 days, you must come back and see me again.
Рана вже загоюється.	The wound is already healing.
Ви незабаром одужаєте (одужати).	You'll recover soon
Пацієнт повністю видужав.	The patient made a full / complete recovery.
Він одужав дуже швидко.	He got over the illness very quickly.
Йому/їй стало гірше.	He/she got worse.
Йому/їй стало краще.	He/she got better.

TESTS KEYS

1. THE VERB. VERB FORMATION

1B, 2A, 3C, 4B, 5D, 6A, 7D, 8C, 9A, 10D.

2. THE INFINITIVE

1B, 2D, 3C, 4A, 5A, 6B, 7D, 8C, 9A, 10C.

3. THE INDICATIVE MOOD

1A, 2C, 3B, 4D, 5A, 6C.

3.1.1. THE PRESENT TENSE

1A, 2C, 3C, 4A, 5A, 6C, 7A, 8C, 9A, 10A, 11A, 12C, 13B, 14C, 15C.

3.1.2. THE PAST IMPERFECT

1A, 2A, 3B, 4C, 5A, 6A, 7D, 8D, 9C, 10A, 11C, 12A, 13B, 14A, 15B.

3.1.3. THE FUTURE IMPERFECT

1B, 2C, 3A, 4D, 5A, 6A, 7A, 8A, 9C, 10A, 11A, 12A, 13B, 14D, 15B.

3.2. THE PERFECT ASPECT OF UKRAINIAN VERB

1C, 2D, 3C, 4C, 5A, 6C, 7D, 8B, 9A, 10B.

3.2.1. THE PAST PERFECT

1A, 2B, 3D, 4D, 5A, 6D, 7A, 8A, 9A, 10B.

3.2.2. THE FUTURE PERFECT

1B, 2A, 3C, 4A, 5A, 6D, 7C, 8B, 9C, 10A.

4. THE CONDITIONAL MOOD

1A, 2C, 3A, 4A, 5D, 6B, 7A, 8D, 9B, 10C, 11A, 12A, 13D, 14D, 15D.

5. THE IMPERATIVE MOOD

1A, 2A, 3A, 4B, 5C, 6A, 7A, 8A, 9D, 10A, 11D, 12B, 13A, 14C, 15A, 16B, 17A, 18D, 19A, 20D.

6. TRANSITIVE AND INTRANSITIVE VERBS

1D, 2B, 3B, 4A, 5A, 6B, 7D, 8B, 9A, 10D, 11B, 12A, 13C, 14A, 15B.

7. THE REFLECTIVE VERB

1C, 2D, 3D, 4D, 5D, 6B, 7D, 8A, 9A, 10D, 11A, 12D, 13A, 14B, 15D.

9.1. THE VERBS OF MOTION WITHOUT PREFIXES

1B, 2A, 3B, 4B, 5C, 6A, 7B, 8A, 9A, 10B, 11A, 12A, 13B, 14D, 15A, 16D, 17A, 18D, 19B, 20A.

9.2. THE PREFIXAL VERBS OF MOTION

1A, 2B, 3A, 4B, 5A, 6A, 7D, 8D, 9A, 10B, 11B, 12A, 13D, 14B, 15B, 16C, 17B, 18D, 19C, 20A.

10. THE ADJECTIVAL PARTICIPLE

1C, 2B, 3D, 4C, 5A, 6B, 7A, 8B, 9C, 10B, 11D, 12A, 13D, 14C, 15A.

11. THE ADVERBIAL PARTICIPLE

1B, 2D, 3A, 4D, 5B, 6C, 7D, 8D, 9D, 10A, 11D, 12B, 13C, 14C, 15A.

REFERENCES

1. Антонів О. Українська мова для іноземців. Модульний курс: навч. посібн. – К, 2012. – 268 с.: іл. + компакт-диск.
2. Бабич Н. Д. Основи культури мовлення. – Львів, 1990.
3. Бахтіярова Х.Ш. Українська мова. Практичний курс для іноземців : посіб. для студ. вищ. мед. та фармац. закл. освіти II – IV рівнів акредитації / Х.Ш. Бахтіярова, С.С. Лукашевич, І.З. Майданюк, М.П. Сегень, С.В. Петухов; за ред. Г.О. Золотухіна. – Тернопіль : Укрмедкнига, 1999. – 320 с.
4. Біденко Л.В., Завгородній В.А., Кисельова Г.І., Шевцова А.В. Суми – нова мова, нові друзі, нове життя Навчальний посібник / Л.В. Біденко, В.А. Завгородній, Г.І. Кисельова, А.В. Шевцова. – Суми: Сумський державний університет (СумДУ), 2018. – 132 с.
5. Білецька О. Українська мова. Комплексна підготовка до ЗНО та ДПА. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2019. – 544 с.
6. Вихованець І.Р. та ін. Вивчаємо українську мову. Розширений курс. Самовчитель: навч. посібник/за ред. В.М.Русанівського. – К. : Либідь, 1993.
7. Вінницька В.М., Плющ Н.П. Українська мова. Практичний курс граматики для студентів-іноземців: Підручник. – К: ВПЦ «Київський університет». – 2003. – 320 с.
8. Голод Н.С. Українська мова як іноземна : [навчально-методичне видання] / Н.С. Голод, М.В. Панчишин, З.Я. Родчин. – Івано-Франківськ : ІФНМУ, 2014. – Ч. 1. – 202 с. : іл.
9. Дудик О.М., Краєвська Ю.В., Слободянюк Л.Ф. Українська мова на повсякдень Навчальний посібник. – Вінниця: Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова, 2017. – 54 с.
10. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання : [текст] / [наук. ред. укр. видання д-ра пед. наук, проф. С. Ю. Ніколаєва]. – К. : Ленвіт, 2003. – 273 с.
11. Жлуктенко та ін. Вивчаємо українську мову. Самовчитель: навч. посібник / під ред. В.М. Русанівського. – 2-е вид., стер. – К. : Либідь, 1992.
12. Золотухін Г.О., Литвиненко Н.П., Місник Н.В. Фахова мова медика: ділова українська мова для студентів-медиків. Підручник. – К.: Здоров'я, 2001. – 392 с.
13. Кобзей Н. В. Соловій У.В. Українська мова як іноземна : [навчально-методичне видання]. – Івано-Франківськ : ІФНМУ, 2014. – Ч. 1. – 138 с.
14. Козелко І. Р. Практикум з української мови як іноземної (Морфологія: іменник, займенник, прикметник) : [навчальний посібник]. – Львів: ЛНМУ імені Данила Галицького, 2017. – 24 с.
15. Котик Л.Л. Українська граMATика у комунікативних моделях / наук. ред. Р.В. Болдирєв. – К.: Видавничий центр КНЛУ, 2001.

16. Куйловська Н. Л. Соловій У.В. Українська мова як іноземна : [навчально-методичне видання]. – Івано-Франківськ : ІФНМУ, 2015. – Ч. 1. – 148 с. : іл.
17. Лисенко Н.О., Кривко Р.М., Світлична Є.І., Цапко Т.П. Українська мова для іноземних студентів: навч. посіб. — К.: Центр учбової літератури, 2010. – 240 с.
18. Литвиненко Н.П., Місник Н.В. Українська медична термінологія у фаховій мові лікаря: навчальний посібник. Вид. 2-ге, доповнене. – К.: Книга Плюс, 2001. – 176 с.
19. Луценко В.І. Українська мова для іноземних студентів. У 4-х томах: навчальний посібник. – Дніпро: Національний гірничий університет (НГУ), 2017.
20. Лях Т.О. Українська мова як іноземна: професійне мовлення. Практичний курс для іноземних студентів медичних спеціальностей ВЗО : Навчальний посібник. – Ужгород : «Говерла», 2018. – 128 с.
21. Малець Н.Б. “Українська мова”. “Ukrainian language”: навчально-методичний посібник дисципліни для самостійної роботи студентів-іноземців. – Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2017. – 152 с.
22. Макарова Г.І. Let's Speak Ukrainian (Розмовляємо українською) : у 3 кн. / Г.І. Макарова, Л.М. Галамар, Н.К. Присяжнюк. – К. : Фірма «ІНКОС», 2010.
23. Мацько Л.І. Культура української фахової мови : навч. посібник / Л. І. Мацько, Л.В. Кравець. – К. : ВЦ «Академія», 2007.
24. Українська мова для іноземців. Модульний курс: навч. посібн. / О. Антонів, Л. Паучок. – К.: Фірма «ІНКОС», 2012. — 268 с.: іл.. + Компакт-диск.
25. Черемська О. С., Данкіна Л.С. Українська мова : навчальний посібник для іноземних студентів далекого зарубіжжя. – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2010. – 176 с.
26. Чистякова А.Б., Селівестрова Л.І. та ін. Українська мова для іноземців: підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів. – Х.: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2009. – 524 с.
27. Читаємо і розмовляємо українською: змістовий блок «Я, моя сім'я і друзі»: навчально-методичні матеріали із дисципліни «Українська мова» для англomовних іноземних студентів / уклад.: Бойчук О.А., Малець Н.Б., Гречин І.М. – Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2019. – 77 с.
28. Читаємо і розмовляємо українською: змістовий блок «Освіта»: навчально-методичні матеріали із дисципліни «Українська мова для англomовних іноземних студентів/ уклад.: Гречин І.М., Бойчук О.А., Малець Н.Б. – Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2019. – 48 с.
29. Читаємо і розмовляємо українською: змістовий блок «Житло, їжа»: навчально-методичний посібник з дисципліни «Українська мова» для англomовних іноземних студентів / уклад.: Малець Н.Б., Бойчук О.А., Гречин І.М. – Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2019. – 65 с.

30. Ющук І.П. Курс прискороеного навчання української мови. – К.: Культурол. МП «Боривітер», 1994.
31. Bekh O., Dingley J. Teach Yourself Ukrainian/ Olena Bekh and James Dingley. – London: Hodder & Stoughton Ltd, 2003.
32. Bekh O., Dingley J. Ukrainian a complete course for beginners / Olena Bekh and James Dingley . – Berkchire : Cox & Wyman Limited, 1997. – 299 p.
33. Humesky A. Modern Ukrainian/ Assya Humesky. – Toronto, 1988.
34. Palka O. Modern Ukrainian Grammar in Tables (Morphology).- Lviv, 1997.
35. Press J., Pugh S. Colloquial Ukrainian/ Jan Press and Stefan Pugh. – London and New York, 1994.
36. Pugh S.M., Press J. Ukrainian: A comprehensive grammar. – London – New York, 1999.
37. Sukholutskaya M., Dr. Gerard L. Ervin. Speak & Read Essential Ukrainian I : Supplemental reading booklet / Mara Sukholutskaya and Dr. Gerard L. Ervin. – Pimsleur Language Programs.
38. Franko Roma Z. Ukrainian for Speakers of English : text / Roma Franko. – Department of Languages University of Saskatchewan Saskatoon, 1994. – 408 p.

Lexicographical sources

1. Англо-Український ілюстрований медичний словник Дорланда. У 2-х т. – Львів : «НАУТІЛУС», 2002. – 2688 с., 820 іл.
2. Англо-український медичний словник. Близько 14 000 термінів / за ред. Л.Я. Аврахової. – К. : «Книга плюс», 2010. – 312 с.
3. Короткий тлумачний словник української мови: Близько 6 750 слів./ уклад. Д.Г. Гринчишин та ін., за ред. Д.Г. Гринчишина. – К., 1988.
4. Словник-довідник труднощів української мови. – К., 1992.
5. Головащук С.І. Словник-довідник з правопису / АН УРСР, Ін-т Головащук С.І. Словник-довідник з правопису та слововживання / АН УРСР, Ін-т мовознавства ім. О.О. Потебні; за ред. В.М. Русанівського. – К., 1989.
6. Український правопис / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О.О. Потебні; Ін-т української мови. – 5-те вид. – К., 1996.
7. Орфоепічний словник / уклад. М.І. Погрібний. – К., 1994. Українська літературна вимова і наголос.
8. Складні випадки наголошення: Словник-довідник. – К., 1995.

Internet sources

- <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua> (“Словники України”)
- <http://www.slovnuk.net> (Великий тлумачний словник сучасної української мови)
- <http://www.hippocrenebooks.com/beginnersukrainian/> (Шевчук Ю. Beginner’s Ukrainian)
- <http://ulif.mon.gov.ua> (Український лінгвістичний портал)

- <http://pravopys.vlada.kiev.ua> (Інтернет-сторінка, присвячена мовним питанням)
- www.novamova.com.ua - Українська мова в Інтернеті;
- mova.kreschatic.kiev.ua - Уроки державної мови
- www.arkas-proswita.iatr.org.ua - Я розмовляю українською!
- http://mylanguages.org/ukrainian_audio.php
- <https://ukrainianlessons.com/episode48/>
- <https://ukrainianlessons.com/season1/>
- <https://www.youtube.com/watch?v=84c4MJIkTyQ>
- <https://www.ukrinform.net/>
- <http://www.ukrainianlanguage.org.uk/read/unit01/page1-1.htm>
- <https://www.ukma.edu.ua/eng/ufl/>
- http://learn101.org/ukrainian_adjectives.php.

Навчальне видання

Tetyana Liakh

VERB IN SPEECH COMMUNICATION
*A Grammar Study of the Ukrainian Language
for Foreign Medical Students*

Формат 60x84/16. Умовн. друк. арк. 12,32. Зам. № 50. Наклад 250 прим.
Видавництво УЖНУ «Говерла».
88000, м. Ужгород, вул. Капітульна, 18. E-mail: hoverla@i.ua

*Свідоцтво про внесення до державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції –
Серія 3т № 32 від 31 травня 2006 року*

Liakh T. O. Verb in Speech Communication: A Grammar Study of the Ukrainian Language for Medical Students : Study manual.

Лях Т.О. Дієслово в мовленнєвій комунікації: практичний курс української мови для іноземних студентів-медиків : навчальний посібник. – Ужгород: Вид-во УЖНУ «Говерла», 2020. – 212 с.

ISBN 978-617-7825-27-1

Навчальний посібник містить граматичний матеріал, що розвиває уміння вживати дієслово та його форми в усному та писемному мовленні, вправи різних типів, тести для систематизації та контролю набутих знань, медичні тексти для читання із завданнями. Мета посібника – сформувати в іноземних студентів-медиків лексико-граматичні знання та вміння практично їх застосовувати, розвивати комунікативну компетентність у професійній сфері. Видання доповнюють словники українських дієслів, додатки з відомостями про інші частини мови, з якими функціонує дієслово, лексико-граматичні конструкції з дієсловом, словник найнеобхіднішої медичної лексики.

Пропоноване видання призначене для іноземних студентів медичних спеціальностей, які вивчають українську мову, вдосконалюють комунікативну компетентність, зокрема у професійній сфері; для викладачів, котрі навчають дисципліні «Українська мова» («Українська мова як іноземна»).

УДК 81'367.625:81'1:316.77(072)(075.8)

Л 98